This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

Ex-libris
Charles Atwood
Lofoid

THE LIBRARY
OF
THE UNIVERSITY
OF CALIFORNIA

PRESENTED BY
PROF. CHARLES A. KOFOID AND
MRS. PRUDENCE W. KOFOID

BERETNING

OM

CHOLERA-EPIDEMIEN I KJÖBENHAVN,

12 JUNI — 1 OCTOBER 1853,

UDARBEIDET OG UDGIVEN

FOR

DEN OVERORDENTLIGE SUNDHEDSCOMMISSION FOR KJØBENHAVN

AF

Dr. J. R. HÜBERTZ.

MED ET KORT OG ET DIAGRAM.

KJØBENHAVN.

I COMMISSION HOS JACOB LUND.

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI.

1855.

Micro

K-RC133
D5C6
Biol.
Lib

Til Læseren.

Da den asiatiske Cholera nærmede sig det vestlige Europa, traf den danske Regjering Forholdsregler efter en stor Maalestok til at gaae den imøde. Denne Forsigtighed blev belønnet, eller var maaske overflødig: vel hjemsøgte i 1831 en udstrakt, ondartet Epidemie af remitterende Feber den østlige Del af Riget, men Cholera viste sig ikke indenfor Danmarks Grændser. I over 20 Aar herskede Cholera som Epidemie snart hist snart her hos vore Naboer trindt omkring, og selv Hertugdømmerne bleve ikke forskaanede; men med Undtagelse af enkelte Tilfælde (Dragøer 1848, Bandholm og Korsøer 1850), kjendte vi kun Sygdommen af fremmede Beretninger. Henimod Midten af Juni Maaned 1853 viste sig imidlertid utvivlsomme Tilfælde af Cholera i Kjøbenhavn, disse fulgtes af flere og flere, og snart udbredte en heftig Epidemie sig til alle Qvarterer af Staden.

Den overordentlige Sundhedscommission, som derved kaldtes til Virksomhed, har i forskjellige Beretninger til Ministeriet aflagt Regnskab for, hvad der især vedkommer Administrationen m. m. Desuden har den under Epidemien fra Dag til Dag offentliggjort det summariske Indhold af de Rapporter, der dagligt bleve den forelagte, og saaledes søgt at tilfredsstille den Trang hos Publicum at blive bekjendt med Sygdommens Forløb. Men de Rapporter, der forelagdes Commissionen, vare ikke altid i den fuldkomneste Stand, og saaledes maatte de offentlige Meddelelser ogsaa af og til blive mindre fuldkomne.

Man begriber let, at en Epidemie, der for første Gang med næsten uhørt Voldsomhed bryder ind i en saa stor Stad, maa sprede Forfærdelse og Forvirring i mange af de flere Tusinde Familier, som komme i Berørelse med den, og ligesaa begribeligt er det, at den heraf opstaaende Forstyrrelse i de indre Forhold maa afspeile sig paa forskjellig Maade i Rapporterne, hvilke derfor ofte ere mindre klare eller paa anden Maade utilfredsstillende, og dette har da igjen havt Indflydelse paa Commissionens Meddelelser til Publikum, der efter deres Natur kun

M3600076

vare bestemte til at give en omtrentlig Forestilling om den øieblikkelige Tilstand, og som maatte leveres i et Tidsrum, der var altfor kort til at gaae ind paa critiske Undersøgelser af alle Enkeltheder. Efterhaanden som Stoffet fik et større Omfang, synes dets Masse at have overvældet næsten alle dem, der havde dermed at gjøre: Mangler og Uoiagtigheder bleve nu hyppigere og hyppigere, og med disse tiltoge naturligvis de Ulemper, de nødvendigt maatte medføre.

Der gjorde sig derfor tidligt den Erkjendelse gjeldende i Commissionen, at der maatte foretages noget, for at raade Bod paa de stedfindende Mangler. For altsaa at tilveiebringe en større Klarhed i alle Retninger, og for med det samme at kunne erholde en Fremstilling af de videnskabelige Resultater, der lode sig uddrage af det opsamlede Stof, har Commissionen overdraget mig at undersøge og gjennemgaae det hele Material, og Resultaterne af denne Undersøgelse finder Læseren nedlagte i nærværende Skrift.

Men denne Undersøgelse har været omgiven af ikke ubetydelige Vanskeligheder. Det var nemlig, som allerede antydet, ikke lykkedes Commissionen at faae det, der angik de daglige Rapporter, ordnet paa en aldeles tilfredsstillende Maade, og hvorvel det ved fortsatte Bestræbelser blev muligt at rette og forbedre Forskjelligt, indtraadte en ønskeligere Tingenes Tilstand dog saa sent, at den egentlige Masse af Materialet har været yderst besværlig at behandle.

Commissionen havde truffet Foranstaltning til at indrette alt saaledes, at intet Tilfælde af Sygdom eller Død bevirket ved Cholera kunde undgaae dens Opmærksomhed, og det var derfor blevet paalagt Bestyrelserne af Lazarether og Anmeldelses-Bureauer dagligt at indberette de anmeldte Syge og Døde, og Lægerne vare anmodede om at gjøre det samme. Men ikke faa Syge vare anmeldte ved flere Bureauer eller behandlede af flere Læger, og man modtog saaledes paa den ene Side to, tre og flere Beretninger om de samme Individer og ikke sjeldent med saa betydelige Variationer i Angivelserne af Navn, Alder og andre Bestemmelser, at det samme Individ meget hyppigt figurerer i Rapporterne som flere Personer; paa den anden Side efterkom vel flere af Lægerne den til dem udgaaede Opfordring paa en Maade, der fortjener den største Anerkjendelse, men andre indberettede kun nu og da eller aldeles ikke. Det kunde saaledes ikke undgaaes, dels at et ikke ubetydeligt Antal Dobbeltnummere indsnege sig i de daglige Beretninger, dels at Commissionen blev uvidende om adskillige Tilfælde. Navnligt synes man at have været mindre punktlig med at indberette Dødsfaldene, om hvilke

Kundskab senere er fremkommen ved Dødsattesterne og paa anden Maade, hvorfor man her finder et ikke ubetydeligt Antal Døde flere, end efter de tidligere Bekjendtgjørelser.

En ikke ubetydelig Vanskelighed ved de forberedende Arbeider, der vare nødvendige for at rense og klare Materialet, har det været, at nogle Personers Navne gjentagende ere anmeldte, snart som de af Forskjellige opfattedes ved Hørelsen, snart som de virkeligt skreves, og at nogle Koner fra en Side ere anmeldte under deres Familienavne, fra en anden under deres Mænds Navne, og at saaledes Nogle ere anmeldte syge under et, døde under et andet Navn. Det har derfor meget ofte været nødvendigt at underkaste de enkelte Navne en critisk Undersøgelse, der er endt med at stille dem paa deres Plads i Registeret eller at forbigaae dem.

Patienternes Alder har ikke sjeldent været angivet med saa liden Efterrettelighed, at Alderen for de samme Personer fra flere Sider har været anmeldt med Variationer af 10 til 20 Aar, eller man har aldeles undladt at anføre Alderen.

Med Hensyn til Stand og Næringsvei ere Beretningerne fulde af usikkre og svævende Bestemmelser; Mester og Svend bruges stundom i Flæng om det samme Individ; Skomager, Skrædder, Væver, Tømrer, og Skomagerkone, Væverkone etc. ere meget hyppige Benævnelser, hvilke lade det uafgjort, om de Anmeldte ere Mestere eller Svende og disses Koner, og om de høre til denne eller hin Gren af Haandværket. Blandt andre Ulemper, der heraf ere opstaaede, er ogsaa den, at man ved Opstillingen har maattet sammenfatte Personer af forskjelligartede Haandværker under et, f. Ex. Hus- og Skibstømmermænd, Klædefabriqueurer og Bomuldsvævere m. m.

Jeg har gjennemgaaet alle Protocoller, Beretninger, Dødsattester m. m., og søgt saa nøiagtigt som muligt at udfinde det virkelige Antal af Syge og Døde, saavelsom at omgive disse med alle de fornødne Bestemmelser. Dette, der kun var en Forberedelse for Opstillingen, har kostet mig 3—4 Maaneders yderst anstrængte Arbeide, og jeg har dog ikke kunnet bringe Materialet ganske i den Stand, jeg havde ønsket det. I en Henseende ere alligevel mine Bestræbelser blevne kronede med et fuldstændigt Held, i den nemlig, at jeg er fuldkommen forvisset om, at have udrøddet det store Antal Doubletter, der fandtes i Materialet, saa grundigt, at disse aldeles ingen Indflydelse have havt paa Resultaterne.

Skjøndt det synes aldeles overflødigt, finder jeg mig dog foranlediget til ud-

trykkeligt at bemærke, at man ikke kan begynde paa Opstillingen af et Material, der er urent, uklart og uordentligt, og om hvilket man navnligt har Grund til at antage, at det indeholder en stor Mængde Dobbeltnummere; men at man forinden maa have renset og klaret det, og bragt det i den Stand, at man nogenlunde er forvisset om dets Paalidelighed; en modsat Fremgangsmaade vilde, mildest talt, være uvidenskabelig.

Hvad nu Udførelsen af Arbeidet angaaer, da har jeg anseet det for min Pligt saavidt muligt at holde Klarhed over Epidemiens Forhold til Tiden, til Rummet og til Personerne, og dette har jeg søgt at opnaae ved at bryde Stoffet paa mange forskjellige Maader. Jeg har herved havt nogen, dog ikke særdeles betydelig Hjælp af fremmede Beretninger. Saaledes fandt jeg i den sardinske Regjerings Beretning Syge og Døde i alle Aldersclasserne, og i den engelske Regjerings de Døde, i Epidemien 1848—49, opstillede Dag for Dag, ikke gjennem Gaderne i London, men gjennem de forskjellige Districter i Landet. Med Undtagelse heraf, har jeg ikke fundet noget, der har været mig til væsentlig Nytte, og allevegne har man været yderst sparsom med Beregninger. Jeg troer derfor at kunne tilegne mig Originalitetens Ret for det System af Tabeller, der indeholdes i nærværende Skrift, som i det Hele taget for Behandlingen af Stoffet.

Den Grundvold, hvorpaa det Hele hviler, er en stor Tabel, i hvilken de Syge ere opstillede Dag for Dag og Gade for Gade, og ved Siden af disse det Antal Dødsfald, der efterhaanden kom paa det givne Antal Syge. Man har saaledes Leilighed til at maale Sygdommens Intensitet i Tid og Rum. I en anden stor Tabel opstilledes Syge og Døde paa samme Maade Dag for Dag i Aldersclasserne; denne sætter os istand til at maale Intensiteten i Forhold til Tid og Personer. Saadanne store Tabeller kunne imidlertid ikke vel trykkes, og da de indeholde en Mængde tomme Rum, give de ikke nogen rigtig god Oversigt. Jeg har derfor ladet disse Tabeller sammendrage i Uger, hvorved man formentlig har al fornøden Oplysning og en meget bedre Oversigt. Tabellen over de Syges Stand og Næringsvei kunde ikke uden stor Ulempe fremstilles dagvis, men det forekom mig dog interessant at kunne overskue Epidemiens Gang gjennem Stænderne i smaa Perioder, hvilke tildels ere gjengivne i Tab. 26, Pag. 64. De nævnte Tabeller findes mod Slutningen, betegnede Tabel A, B og C.

Professor Bergsøe interesserede sig levende for dette Arbeide og har blandt andet tilkjendegivet dette ved at foreslaae en Methode for Opstillingen, der er

bleven fulgt ved Udførelsen af flere Tabeller, og som har vist sig beqvem og hensigtsmæssig. Den bestaaer i at betegne en Syg, som helbredes, ved en Streg, en, som døer, ved en Prik. Dette gaaer meget let, og man har saaledes stedse begge Classer sammen.

Den betydelige Aftagen i Mortaliteten, der finder Sted efter 27 Juli, har i høi Grad tildraget sig min Opmærksomhed, og man vil finde, at jeg gjennem alle Afsnit har bestræbt mig for at stille denne Bevægelse klart frem for Læseren. Jeg har saaledes overalt givet en tredobbelt Opsummering i de større Tabeller, og den syvende Uge delt i to Dele forekommer hyppigt o. s. v. Ligeledes har jeg søgt at fremhæve det mærkelige Forhold af Syge og Døde i de forskjellige Aldersclasser, i de forskjellige Stænder m. m.

Man vil finde en stor Mængde Beregninger, hvilke dog ere nødvendige; thi Tal ere i sig selv døde og stumme, men saasnart man beregner dem, komme de til Liv og tale. Jeg er ingen synderlig Regnemester, men jeg er saa begjærlig efter at vide, hvad Tallene kunne sige, at jeg stedse udfører alle disse Beregninger med stor Glæde. Det har alligevel været mig klart, at en stor Del af disse Beregninger for Øieblikket kun ere af en underordnet Værdi, navnligt alle de, der gaae ud paa at sammenligne Syge og Døde med den hele Befolkning, hvilken vi ikke kjende, uden af det af Statistisk Bureau udgivne Værk over Tællingen af 1850, og Befolkningen kan siden den Tid have undergaaet betydelige Forandringer. Men jeg har kun villet gjøre et Forsøg paa at fremstille Resultaterne af en Epidemie paa en ny Maade. Den her givne Plan kan i mange Henseender udvikles og gjøres fuldkomnere, men den afgiver formentligt et ikke forkasteligt Grundlag for statistiske Beretninger over de Epidemier, der upaatvivleligt i Fremtiden ville indstille sig. Benytter man nu altsaa det her Givne som Grundlag, og i Forveien sørger for paalidelige Beretninger og paalidelige Tal i alle Henseender, da vil man efterhaanden kunne tilveiebringe Arbeider af en ikke ringe Fuldkommenhed og af stor Betydning for Videnskaben.

Paa Kortet ere udsatte de ved Cholera bevirkede Dødsfald i Gader o. s. v. efter de Beregninger, der indeholdes i Tab. 17, Pag. 50, kun at disse ere eleverede til at gjælde for 10000 Indvaanere. Herfra maa dog undtages Amaliegaden, der i Tabellen findes opført med et Forhold af 65,9 paa 1000, altsaa 659 paa 10000 Indvaanere; paa Kortet derimod med 251, hvilket Tal tilhører Gaden selv, naar Toldbodplads ligesom Alm. Hospital etc. holdes udenfor Beregningen.

Paa Diagrammet er den ydre Linie, der angiver Sygdommens Gang, tegnet efter Tallene i de vedkommende Colonner af Tab. 1, Pag. 8; den indre Linie, der angiver de Døde, er derimod tegnet efter Tab. 5, Pag. 13.

Jeg har hentet en Del Tal fra fremmede Epidemier til Sammenligning og haaber, at dette vil vinde Bifald.

Herr Møllerstrøm, Cancellist i Statistisk Bureau, har havt forskjellig Del i det nærværende Arbeide, og navnligt har han udført Revisionen og næsten alle Contraberegningerne.

Kortet er udført af Herr Assistent Sengeløv, der ligeledes har udført Diagrammet, det sidste under Tilsyn af Herr Premierlieutenant Ravn af Søetaten.

Herr Cand. phil. Trenckner har været mig behjælpelig med Correcturen og det øvrige meisommelige Arbeide, der var fornødent for nogenlunde heldigt at føre denne Mængde Tal igjennem Pressen, og for siden at forvisse sig om, at dette var lykkedes.

Nærværende Beretning var i det Væsentlige færdig og indsendtes til Commissionen den 14 Marts 1854; men af Grunde, der ere mig ubekjendte, eller paa hvilke jeg i al Fald ingen Indflydelse kunde øve, er det først i Aar den 10 Marts, at der er taget en Bestemmelse om Skriftets Trykning og Udgivelse. I den mellemliggende Tid har jeg ikke været ganske ørkesløs; thi foruden at jeg har søgt at udvikle det tabellariske System, ved i hvert enkelt Afsnit at indføre en Brydning af Stoffet i de tre Perioder m. m., har jeg tilegnet mig, hvad der senere er udkommet, og jeg har indskudt flere Tabeller, Bemærkninger o. s. v. hist og her, nogle lige under Trykningen.

Videre har jeg ikke at bemærke, og slutter saaledes med den Forhaabning, at Læseren i dette Skrift, ved Siden af mulige Ufuldkommenheder, ogsaa vil finde Beviser for, at jeg ikke har sparet Flid og Møie, for at mit Arbeide skulde blive den Autoritet, der har beæret mig med dets Udførelse, og den ædle Stad Kjøbenhavn nogenlunde værdigt.

Kjøbenhavn, den 14 Mai 1855.

Forfatteren.

INDHOLD.

Side.

I. Epidemiens Begyndelse og Fremgang, de Syges Antal m. m. . . . . 1.
Tab. 1. Det daglige Antal Syge, samt hvormange af disse i Tidens Løb døde 8.
— 2. De Syge og Døde ugevis . . . . . 9.
— 3. De Syge og Døde i Perioder af 4 Dage . . . . . 10.
— 4. Syge og Døde i tre Gader . . . . . 11.

II. De Døde . . . . . 12.
Tab. 5. Det daglige Antal af Døde . . . . . 13.
— 6. De Døde ugevis . . . . . 13.
— 7. De Døde i Uger fra Torsdag til Torsdag . . . . . 16.
— 8. Dødeligheden af alle Sygdomme . . . . . 17.
— 9. De Syge efter Ugedage . . . . . 18.
— 10. De Døde efter Ugedage . . . . . 19.

III. De Syge og de Døde i de forskjellige Aldersclasser . . . . . 19.
Tab. 11. Syge og Døde i Forhold til 100 Indvaanere . . . . . 21.
— 12. Sammenligning mellem Epidemierne i Kjøbenhavn og i Christiania . . . 21.
— 13. Dødeligheden i Aldersclasserne . . . . . 22—23.
— 14. Aldersclassernes indbyrdes Forhold . . . . . 26—27.
— 15. Syge og Døde i 6te og 7de Uge . . . . . 30.

IV. Epidemiens Forhold til de forskjellige Egne af Staden . . . . . 30.
Tab. 16. Epidemiens Gang gjennem Aldersclasserne . . . . . 48.
— 17. Syge og Døde i Gader og Qvarterer, samt Forhold til 1000 Indvaanere 50.
— 18. Syge og Døde i Qvartererne etc. i de tre Perioder . . . . . 53.
— 19. Epidemiens Forhold i den 7de Uge i hele Staden . . . . . 54.
— — — — paa Christianshavn . . . . . 55.
— — — — i St. Annæ Vester Qvarter . . . . . 55.
— 20. Syge og Døde efter Bopælen . . . . . 56.
— 21. Syge og Døde efter Bopælen i de tre Perioder . . . . . 57.
— 22. Indvaanerne samt Syge og Døde i nogle Gader . . . . . 58.

V. Sygdommens Varighed . . . . . 59.
Tab. 23. Sygdommens Varighed . . . . . 60.
— 24. — — i de tre Perioder . . . . . 60.

Side.

VI. Stand og Næringsvei . . . . . 61.
Tab. 25. Epidemien i Forhold til gift og ugift Stand hos Qvindekjønnet . . . . . 61.
— 26. Epidemiens Bevægelse gjennem nogle Classer i forskjellige Perioder 64—65.
— 27. — — — — — i den 7de Uge . . . . . 66.
— 28. Syge og Døde efter Næringsveie; Døde i Forhold til 100 Indv. . . . . 70.

VII. Hospitaler og Lazarether m. m. . . . . 70.
Tab. 29. Syge og Døde i Hospitaler og Lazarether . . . . . 73.
— 30. — — — paa nogle Lazarether efter Aldersclasser . . . . . 75.

VIII. Almindeligt Overblik . . . . . 75.

Hoveddabeller.

Tab. A. Syge og Døde i Aldersclasserne ugevis . . . . . (2).
— B. — — — i Gader og Qvarterer . . . . . (8).
— C. — — — efter Stand og Stilling . . . . . (38).

I.

Epidemiens Begyndelse og Fremgang, de Syges Antal m. m.

---

1. Det er ikke sjeldent, at de store Calamiteter, der hjemsøge Nationerne: Krig, Dyrtid og pestagtige Sygdomme, enten følges ad og gjøre Anfald paa engang, fordi der er en indre Forbindelse imellem dem, eller de komme den ene efter den anden. — Danmark er i dette Tilfælde: det er kun et Par Aar siden, vi havde en Krig at bestaae, som kostede os nogle Tusinde unge, kraftfulde Mænd, og nyligt er Hovedstaden bleven hjemsøgt af en Cholera-Epidemie, som har krævet et ikke mindre Antal Offere.

Vi have modtaget det Hverv at maale det Saar, Epidemien har bibragt Befolkningen, efter Længden, Bredden og Dybden. Med en klar Erindring af de uophørlige Ligtog, der tidligt og sildigt færdedes i Gaderne, og af de mange alvorsfulde Scener, hvortil vi vare Øienvidne, er det en sørgelig Forretning at følge Døden i dens Ødelæggelser; men Ulykken har sine Lærdomme, og vi føle os hævede ved den Tanke, at vi muligt kunne bidrage til at de Lærdomme, som ogsaa denne Calamitet medførte, kunne blive frugtbringende.

2. Man har sammenlignet den indiske Cholera med den sorte Pest i det 14de Aarhundrede og vel endog antaget dem for en og samme Sygdom, hvad de dog neppe ere. Dette have de imidlertid tilfælles, at de begge ere udgaaede fra det østlige Asien, og at de have udbredt sig til begge Sider af de store Færdselsveie, især langs Floderne, og om Cholera ikke endnu har foraarsaget fuldt saa stort et Mandslæt som hin, har den dog været dødbringende nok.

Det fortjente imidlertid en nærmere Undersøgelse, om disse to Epidemier muligt kunne have taget deres Oprindelse under omtrent lige eller analoge ydre Forhold.

I hin ældre Tid havde Befolkningen i det østlige Asien allerede længe sukket under et nyt og tungt Aag (Mongolernes), hvortil sandsynligt ugunstige climatiske Forhold og Uaar ere komne; i vore Dage staaer Indien, Cholera's Fødeland, under et nyt Herskab, hvis Indflydelse paa Landet og dets Indbyggere vi ikke formaae at bedømme. Nogle skildre den som høist velgjørende, Andre som yderst trykkende. At det i al Fald ikke er lykkedes Englænderne i nogen høi Grad at forbedre Befolkningens Vilkaar, synes at fremgaae af følgende Skildring af den Tilstand, hvori den lavere Almue lever i den Del af Indien, hvor Epidemien begyndte:

„Man kan neppe gjøre sig nogen Forestilling om den elendige Forfatning,

hvori Flertallet af Indbyggerne i disse Landsbyer (omkring og nær Calcutta) leve. Hver Landsby bestaaer af Hytter, opførte af Dynd og Straa, af Størrelse fra 6 til 12 Fod i Firkant[1]), og stillede saa tæt ved hinanden, at der neppe er Plads til Gjennemgang imellem dem. I hver af disse Hytter boer en hel Familie, ofte bestaaende af 6 eller 8 Personer, og ikke sjeldent deles dette lille Rum med Køer, Grise og andre Husdyr, som ved deres Urenligheder og ved deres Uddunstninger forpeste Luften. Det er mindre at forundre sig over, at Folk, der boe under saadanne Betingelser, særdeles hjemsøges af en Epidemie som denne, end. derover, at de nogensinde ere fri for alle Slags Sygdomme."[2])

Den under saadanne Forhold levende Almue havde foruden alle de øvrige Ubeqvemmeligheder at bære Følgerne af Misvæxt-Aar, Hunger m. m., da Epidemien udbrød i Juni 1817, og det er sagt, at Soten paa eet Aar bortrev 3 Millioner Mennesker i Indien.

Dersom hin ældre frygtelige Pest og den nyere store Epidemie begge havde taget deres Oprindelse af den Nød, uheldige sociale og politiske Forhold i Forbindelse med Uaar foraarsagede, da vilde det ikke være ganske uvigtigt at fremhæve denne Omstændighed, for at bedømme disse Sygdommes Character.

Under den Forudsætning, at det ikke vil være Læseren ukjærkomment at see, under hvilke naturlige Forhold Sygdommen allerførst opstod, tilføie vi et Uddrag af det citerede Skrift.

„Epidemien gik ikke ud fra et, men fra flere Punkter paa det lave, opskyllede Land, der er fuldt af Moradser og Sumpe, og som er bekjendt under Navn af Ganges's Delta, naaende fra Udløbet til Burrumpooter. Allerede i Juni og i Begyndelsen af Juli Maaned 1817 herskede Cholera i en betænkelig Grad i Nuddea, en Provinds, der stedse har været bekjendt for Sygdommen i dens endemiske Form, og i Dacca. Jessore, det Sted, hvor Sygdommen allerførst viste sig i en meget ondartet Skikkelse, er en tæt befolket, skiden, slet ventileret By, omgiven med en tæt Jungle og i Regntiden med umaadelige Masser af stagnerende Vand.

I Sylhet, et andet District, var Indflydelsen af Beliggenheden maaske endnu tydeligere end noget andet Sted. Man fandt nemlig, at de Landsbyer, hvor Epidemien rasede værst, vare saadanne, som af de Indfødte betragtedes som usunde og udsatte for intermitterende Febre, da de vare omringede af Moradser og store Søer, der have Overflødighed af „Zila"[3]), især mod den syd-

---

[1]) Dersom den her angivne Størrelse af Husene er nøiagtig, maa det antages, at Beboerne i det Væsentlige tilbringe Tiden udenfor Hytten.

Paa et andet Sted hedder det, at disse Hytter, navnlig i Jessore, ligge paa en opført lille Forhøining, omgivne af Gruber, hvori der stedse findes stagnerende Vand og al Slags Urenlighed, der er i en uophørlig Gjæring, og at Befolkningen ikke har andet Vand til Afbetjening end saadant, som er urent af deslige gjærende Substanser.

[2]) Report on the Mortality of Cholera in England 1848—49. Pag. LXXII og følg.

[3]) „Zila" er et Ord, som har voldt Forfatteren endel Bryderi. Orientalisten Hr. Fausbøll mener at have fundet dette Ord i det Bengalske „jhila" (det engelske J aspireret), hvilket betyder „a large tract of ground overflown by the periodical rains". Det maatte altsaa antages, at den engelske Forfatter har villet tilkjendegive, at de store Søer stode i Forbindelse med lave Egne, der i Regntiden oversvømmedes og dannede stagnerende Vande.

vestlige Side, hvor de fleste Offere faldt. Sepoyernes Barakker derimod, som laae paa et høiere Terrain, 60 til 100 Fod over det øvrige Lands Niveau, havde neppe noget Tilfælde, uden hos de Enkelte, der havde Post i Udenværkerne.

Fremdeles, i Calcutta forekom Sygdommen fra først til sidst allerhyppigst i de lavere Dele af Staden og i Forstæderne, hvor der findes mange Vandbeholdninger, brede Grøfter og Canaler, der alle have ufuldkomment Afløb og i Regntiden ere fulde af stagnerende Vand og luxurierende Ukrud, og da desuden al Ventilation forhindres ved Lunde og Grupper af Træer og ved en høist yppig Vegetation af forskjellig Art, saa stagnerer Luften, indtil den bliver aldeles uskikket til at indaandes." Hvorledes Almuen paa dette Sted boer, have vi vist paa de foregaaende Sider. Beretningen vedbliver: „De høiere Classer af de Indfødte og Europæerne i Almindelighed, som beboe de høiere og bedre ventilerede Dele af Staden, lede forholdsvis meget mindre end de lavere Classer. Medens mange Tusinde af de Indfødte døde i Calcutta og det hele lavere Delta Gebet indtil Allahabad, var Sygdommen meget mindre farlig i de øvre Districter nær Ganges Floden: i Agra med 30000 Indvaanere overstege Dødsfaldene ikke 10 om Dagen; i Muttra døde i det Hele 500 Individer og ligesaamange i den uhyre Stad Delhi."

Paa dette Gebet, hvor Cholera herskede endemisk i Indien, udviklede den sig altsaa til Epidemie og hjemsøgte fjernere Egne. Det blev heller ikke ved det ene Aar 1817; thi allerede to Gange senere har Sygdommen havt Intensitet nok til at kunne begive sig paa Vandring og at udbrede sig meget vidt. Den første Gang var altsaa i 1817, da den i August udgik fra Bengalen og naaede til Bombay den 10 August 1818, til Astrakhan den 18 Septbr. 1823, hvor den ophørte. I de 7 Aar 1823—30 hjemsøgtes Persien af adskillige locale Epidemier af denne Sygdom.

Den store Cholera-Epidemie, som for første Gang drog igjennem hele Europa, siges at være opstaaet paa den vestlige, flade Strand af det Caspiske Hav i Juni 1830, den næste er fra 1847.

Vi skulle anføre nogle Puncter, hvorhen disse to Epidemier naaede:

Astrakhan	20 Juli 1830	Juni 1847
Moscow	Sept. 1830	18 Sept. 1847
Petersborg	26 Juni 1831	Juni 1848
Berlin	31 Aug. 1831	Juni 1848
Hamborg	Oct. 1831	Sept. 1848
Sunderland	24 Oct. 1831	4 Oct. 1848
Edinborg	22 Jan. 1832	1 Oct. 1848 [1])

Begge disse sidste Epidemier have saaledes holdt meget regelmæssige Etaper, hvilket vi fremhæve af den Grund, at der ogsaa paa anden Maade viser sig en vis Regelmæssighed i Sygdommens Gaaen og Kommen og overhovedet i dens Forløb.

3. Vi have givet en kort Udsigt over de Forhold, under hvilke Cholera tog sin Oprindelse og udviklede sig til Epidemie i Asien; vi skulle nu kaste et

---

[1]) Report on the Mortality of Cholera in England 1848—49. Pag. VIII.

Blik paa dens Fremkomst i Kjøbenhavn, men forudskikke nogle Ord om denne Byes Sundheds-Tilstand i den nærmeste Tid før Epidemien.

Kjøbenhavn har i Exposition og i Elevation nogen Lighed med den Del af London, sønden for Themsen, hvor Cholera holdt saa slemt Hus: paa begge Steder ere de svage Høider væsentligt i den vestlige Del (i London ogsaa i den sydlige Del), og Husene ligge paa en Skraaning, der hælder især mod Nord, N. O. og Øst. Draining og Cloaker ere i denne Del af London yderst mangelfulde, formedelst den ringe Elevation, i Kjøbenhavn existerer saa godt som ingen af Delene. London er forsaavidt heldigere stillet, som den har en Flod til at bortføre Urenligheder; Kjøbenhavn mangler en saadan og har heller ikke Ebbe og Flod, der paa mange Steder erstatter den stedse rindende Flod. Sundhedstilstanden var allerede i 1852 [1]) temmelig mislig: tidligt paa Aaret viste sig typhoide Febre, i den første halve Del af Aaret dog mere sporadisk; der anmeldtes nemlig fra Januar til Juni kun 85 Tilfælde af Typhus. Gastrisk Feber forekom noget hyppigere, da der i samme Tidsløb anmeldtes 329 Tilfælde, hvilke vare omtrent ligeligt fordelte paa de forskjellige Maaneder og udstrakte over hele Byen. Men i Juli og August hævede begge disse Sygdomme sig til Epidemie, og vare da væsentligt concentrerede i Frederiksberggade og Egnen paa dette Strøg. Disse Epidemier naaede Høidepunktet i Begyndelsen af September; i November Maaned kan Typhus ansees for at være ophørt, medens den gastriske Feber endnu vedvarede nogen Tid i Forbindelse med en da tilkommen Influenza.

Af Typhus bleve angrebne 541, nemlig:

Januar — Juni	85
Juli	34
August	116
September	184
October	71
November	51
I Alt . .	541

I de af de nævnte Forf. iagttagne Tilfælde af Typhus var det især Aldersclassen 20—30 Aar, der blev medtaget, den samme og de nærliggende Aldersclasser lede ogsaa fortrinsvis af gastrisk Feber. Vi skulle hidsætte disse Tal:

	Typhus efter Prof. Fenger.	Gastr. Feber efter Dr. Paulli og Salomonsen.
1—10 Aar	2	60
10—20 —	13	124
20—30 —	43	193
30—40 —	15	91
40—50 —	3	31
50—60 —	2	19
60—70 —	„	6
70—80 —	„	2
80—90 —	„	1
I Alt . .	78 Individer.	527 Individer.

[1]) See Prof. Fenger, Prof. Hornemann, Dr. Paulli og Dr. Salomonsen i Bibl. f. Læger, Octbr. 1853, Pag. 316 og følg.

„Den anden Sygdom, der herskede epidemisk i denne Sommer (1852), var Cholerine og Diarrhoe, **som begyndte noget tidligere end sædvanligt,** nemlig i Begyndelsen af Juli, opnaaede sin Høide i de første Dage af September, men tog temmelig hurtigt af, saa at den alt kan ansees for ophørt ved denne Maaneds Udgang. Skjøndt der i alt kun er opgivet os 600 Tilfælde, hvoraf de 450 i August og September, maa Antallet af de Angrebne have været meget betydeligt, da en stor Del af vore Colleger i almindelige Udtryk have omtalt Epidemiens store Udbredning. Den angreb især Børn i den yngre Alder, og ved hos disse at forbinde sig med den samtidig grasserende Kighoste blev den meget besværlig og kostede en Del Livet. Hos flere vare Udtømmelserne blodblandede, og i August ledsagedes de stundom af smertelige Tormina og Tenesmi. Af det os opgivne Antal var ⅓ under 5 Aar, efter disse iagttoges Sygdommen forholdsvis hyppigst hos ældre Folk over 50 Aar. Af de 103 Personer, der paa Dødelisterne findes opførte under Rubrikkerne Cholerine og Diarrhoe, falde 84 paa de Maaneder, da Epidemien herskede."

Vi have ikke vidst at gjengive dette paa en bedre Maade end med Forfatternes egne Ord. Vi ansee dette Udsagn for at være af meget stor Vigtighed som en Antydning af en vis Forbindelse mellem constitutio epidemica af 1852 og den af 1853, og fremhæve vi her strax den Bemærkning, at de Aldersclasser og de Egne af Byen, som i 1852 især hjemsøgtes af Typhus og gastrisk Feber, under Cholera-Epidemien 1853 bleve forholdsvis meget forskaanede; de Aldersclasser derimod, som i 1852 lede mest af Cholerine og Diarrhoe, vare atter i 1853 særdeles hjemsøgte af den epidemiske Cholera. Om Cholerine og Diarrhoe begge Aar ligeledes holdt sig til de samme Egne af Staden, vides ikke.

Om Influenza-Epidemien gik over i 1853, vides ikke, saa lidt som hvem eller hvor den angreb.

I første Halvdel af Aaret 1853, navnlig i April, Mai og Juni, forekom Koldfeber noget, dog ikke meget, hyppigere end sædvanligt. Der anmeldtes i Alt 237 Tilfælde, hvoraf 29 i April, 65 i Mai og 56 i Juni.

Cholerine og Diarrhoe kom meget tidligt i 1853: allerede i de første Dage af Juni havde enkelte Læger seet flere Tilfælde, og disse til- og aftoge senere, aldeles følgende Gangen i den store Epidemie.

Gastriske Febre vare ikke hyppige, lidt hyppigere i Juni og Juli.

Typhus forekom ikke særdeles hyppigt i 1853: det hele Antal af anmeldte Tilfælde var 181.[2])

Men alt det her anførte er kun en Antydning for dem, der ønske at udfinde en nærmere Forbindelse mellem de to Aars Sygdomsforhold.

Dødeligheden i Staden var i 1852, især i de sidste 6 Maaneder, meget stor, og selv i 1853 var Dødeligheden i Aarets første Halvdel ikke lidet større end sædvanligt. Vi hidsætte de omtrentlige Summer. Der døde:

	Januar—Juni.		Juli—December.	
1850 . . .	1745 =	49,2 % . . .	1801 =	50,8 %
1851 . . .	1963 =	51,8 % . . .	1824 =	48,2 %
1852 . . .	1739 =	40,6 % . . .	2549 =	59,4 %
1853 . . .	2104			

[1]) Det Væsentlige af denne korte Udsigt over Sundhedstilstanden i den første Halvdel af 1853 er velvilligen meddelt af Dr. Salomonsen.

Men spørge vi nu, naar den store Epidemie har taget sin Begyndelse, da afhænger Svaret af, om man vil regne Begyndelsen fra den Dag, da virkelige Cholera-Symptomer viste sig eller erkjendtes, eller fra den Dag, da det første Ildebefindende indfandt sig hos de paagjældende Personer.

De første virkelige Cholera-Symptomer forekom eller erkjendtes den 12 Juni hos to Mænd, men den ene af disse havde været lidende i 8—14 Dage af Tilfælde, lignende Cholerine. Det skeer vel overhovedet sjeldent eller aldrig, at Cholera øieblikkeligt viser sig hos et forresten sundt Menneske i sin sande Skikkelse.

Der er intet Paalideligt kommen til vor Kundskab om Epidemiens Oprindelse, hvorfra den er kommen o. s. v.; vi kunne derfor aldeles intet berette herom.

Fra den 12 Juni og til Epidemiens Ophør den 1 October bleve ifølge de officielle Rapporter 7219 Personer angrebne af Cholera.

Fra 2 til 12 October indtraf nogle faa Tilfælde, hvoraf 6, — 2 Fruentimmer og 4 Mandfolk, — anmeldtes hos Commissionen, det sidste den 12 October.

Begge Fruentimmerne (18 og 27 Aar) helbrededes; af Mændene helbrededes en Mand paa 55 Aar, og der døde en Dreng paa 7 Aar, en Mand paa 40 og en paa 58 Aar.

Foruden disse døde endnu to Personer af Cholera.

4. Det er en almindelig Bemærkning, at den asiatiske Cholera optræder med enkelte Tilfælde, og at den i Begyndelsen gaaer meget langsomt frem, men naar den er kommen til et vist Punct, da udbreder den sig voldsomt blandt Befolkningen, indtil den naaer sin Acme, da den igjen aftager og efterhaanden ophører. Denne Bemærkning, der forøvrigt mere og mindre gjelder alle de vandrende (epidemiske) Sygdomme, have vi ogsaa havt Leilighed til at gjøre her. I de første fire Uger var Antallet af de Syge ikke meget stort, derefter steg det rask, især fra 14 til 27 Juli, hvorefter det mindskedes gjennem en gradeviis, skjøndt uregelmæssig Aftagen indtil i Begyndelsen af October, da Epidemien ophørte.

Men den herskende Sygelighed under Epidemien indskrænkede sig ikke til Cholera alene. Foruden nogle andre Sygdomme forekom paa samme Tid, i en meget betydelig Udstrækning, Choleriner, Diarrhoer og lignende Tilfælde. Man har allevegne, hvor en Befolkning har været i Berørelse med en Cholera-Epidemie, iagttaget det samme, og sandsynligt opstaae disse Tilfælde derved, at de fleste Menneskers Constitution har tilstrækkelig Styrke til, indtil en vis Grad, at gjøre Modstand mod Epidemien, men er ikke stærk nok til aldeles at unddrage sig dens Paavirkning.

Ved de følgende 6 Bureauer, nemlig ved det paa Christianshavn, i Lavendelstrædet, i Kannikestrædet, paa Nørrebro, i Tvergaden og i Ulvegaden, vare anmeldte 8188 Sygdomstilfælde, lignende Cholera, hvoraf kun 2681 viste sig at være virkelig Cholera.

Men et endnu langt større Antal Choleriner og lignende Sygdomme anmeldtes aldeles ikke, og der levede maaske meget faa Mennesker i Kjøbenhavn under Epidemien, som ikke mere eller mindre lede af Symptomer, beslægtede med de nævnte Sygdomme.

5. 7219 Syge vilde, dersom hele den Befolkning, der udfandtes ved Tællingen 1850, havde været tilstede, udgjøre over 5 pCt.; men en stor Del af Kjøbenhavns Indvaanere ere om Sommeren paa Reiser som Handlende, Søfarende o. s. v., eller de leve udenfor Staden af andre Grunde, og ikke ganske faa vare bortdragne af Frygt for Epidemien. Det kan udentvivl antages, at de saaledes Fraværende langt overveie den Forøgelse, Befolkningen har havt i de siden Folketællingen forløbne Aar. Det er derfor ikke ganske usandsynligt, at de Syges Forhold til den tilstedeværende Befolkning har været 6 à 7 pCt.; og at Sygdomstilfældene have været af en alvorlig Natur, det viser det betydelige Antal Døde. Men hvad enten nu Forholdet er 5 eller flere pCt., saa har Kjøbenhavn været meget haardt medtaget i Sammenligning med andre større Steder.

6. Af de Angrebne vare 3355 af Mandkjøn, 3864 af Qvindekjøn, eller respective 46,5 pCt. og 53,5 pCt., og da Forholdet i den hele Befolkning er 46,7 pCt. af Mandkjøn og 53,3 pCt. af Qvindekjøn, saa viser det sig, at Qvindekjønnet har været noget mere hjemsøgt af Sygdommen, end Mændene.

Man vil hist og her i Udlandet have gjort den Bemærkning, at Cholera-Epidemierne i Begyndelsen fortrinsvis angribe Mænd, senere i overveiende Grad Qvinder. Dette har rigtignok ogsaa været Tilfældet i Kjøbenhavn, men Grunden hertil er temmelig let at eftervise. De første, der angrebes, vare Mænd, og der er en Tidlang en lille Overvægt paa den mandlige Side; senere er det Qvindekjønnet, der maa levere de fleste Offere; fordi Sygdommen først længere hen i Tiden fandt Vei til Fattiganstalter og lignende Indretninger, i hvilke det alderstegne Qvindekjøn er repræsenteret ved en overveiende Majoritet; ligeledes til en Mængde Enker, og disse synes i samme Grad som de Fattige særdeles disponerede for Sygdommen.

Forøvrigt er det Forhold, i hvilket de to Kjøn angribes i de forskjellige Stæder og Lande, temmelig forskjelligt; snart er Overvægten paa den ene, snart paa den anden Side, og det er ikke endnu lykkedes at udfinde nogen Lov, hvorefter Fordelingen i saa Henseende retter sig.

Hos os er det, som allerede vist, de fattige Qvinder og Enkerne, der gjøre Udslaget; naar vi fradroge disse, da vilde der blive en betydelig Overvægt paa Mændenes Side.

7. Vi give her en Tabel, der udviser for hvert Døgn det Antal Syge, der bleve angrebne eller i al Fald bleve erkjendte og anmeldte som lidende af Cholera. Tabellen indeholder tillige, hvormange af de Syge efterhaanden **i Tidens Løb** døde.

Det bemærkes overhovedet, at naar i alle de følgende Tabeller Syge og Døde ere stillede ved Siden af hinanden, da er dette saaledes at forstaae, at af det Antal Personer, der bleve syge paa en given Tid, døde efterhaanden saamange, som Tallet udviser. Datum gjelder altsaa i dette Tilfælde for de Syge alene.

Tabel 1.

Det daglige Antal Syge, samt hvormange af disse i Tidens Løb døde.

Maaned og Dag.	Syge.			Døde.			Maaned og Dag.	Syge.			Døde.		
	Md.	Qv.	B. Kj.	Md.	Qv.	B. Kj.		Md.	Qv.	B. Kj.	Md.	Qv.	B. Kj.
Juni 12	2	"	2	1	"	1	Aug. 11	31	32	63	19	18	37
13	"	1	1	"	1	1	12	33	25	58	25	16	41
16	1	"	1	"	"	"	13	19	28	47	12	10	22
18	"	1	1	"	1	1	14	26	20	46	14	11	25
20	3	4	7	2	2	4	15	16	30	46	7	20	27
21	3	"	3	2	"	2	16	26	19	45	17	7	24
22	1	1	2	1	1	2	17	13	21	34	6	11	17
23	1	2	3	"	2	2	18	18	17	35	8	10	18
24	1	2	3	1	"	1	19	15	18	33	9	8	17
25	10	7	17	10	4	14	20	7	18	25	4	5	9
26	2	2	4	2	2	4	21	10	10	20	4	4	8
27	3	4	7	2	2	4	22	11	10	21	8	3	11
28	5	6	11	5	2	7	23	15	17	32	9	9	18
29	12	7	19	10	3	13	24	10	12	22	6	4	10
30	4	5	9	2	2	4	25	15	14	29	7	6	13
							26	10	10	20	7	6	13
Juli 1	6	7	13	3	6	9	27	12	1	13	6	"	6
2	15	16	31	8	11	19	28	7	4	11	4	2	6
3	21	13	34	18	12	30	29	13	8	21	3	5	8
4	23	19	42	18	13	31	30	4	5	9	3	1	4
5	11	16	27	6	7	13	31	5	5	10	4	2	6
6	21	23	44	18	16	34							
7	26	23	49	19	20	39	Sept. 1	7	2	9	3	1	4
8	21	28	49	14	24	38	2	7	1	8	4	1	5
9	29	31	60	21	21	42	3	6	2	8	3	1	4
10	26	23	49	19	14	33	4	5	6	11	4	4	8
11	46	38	84	30	29	59	5	2	4	6	1	2	3
12	40	33	73	24	24	48	6	4	1	5	"	"	"
13	54	47	101	41	32	73	7	2	1	3	1	1	2
14	71	82	153	50	70	120	8	2	1	3	1	"	1
15	159	146	305	118	111	229	9	"	"	"	"	"	"
16	154	155	309	116	111	227	10	1	1	2	"	1	1
17	125	159	284	88	110	198	11	1	2	3	1	2	3
18	120	135	255	89	91	180	12	3	1	4	"	"	"
19	141	169	310	94	108	202	13	2	2	4	"	"	"
20	145	188	333	95	132	227	14	3	5	8	2	4	6
21	104	142	246	72	101	173	15	5	3	8	1	"	1
22	98	160	258	64	108	172	16	1	"	1	"	"	"
23	93	128	221	65	87	152	17	4	1	5	3	"	3
24	101	108	209	74	66	140	18	1	5	6	1	4	5
25	107	154	261	62	110	172	19	1	1	2	1	1	2
26	114	156	270	81	125	206	20	1	"	1	1	"	1
27	156	184	340	96	121	217	21	"	"	"	"	"	"
28	134	143	277	85	89	174	22	"	"	"	"	"	"
29	106	120	226	77	83	160	23	1	"	1	1	"	1
30	95	118	213	61	80	141	24	1	"	1	1	"	1
31	94	111	205	63	73	136	25	2	1	3	2	1	3
							26	"	"	"	"	"	"
Aug. 1	63	84	147	36	48	84	27	"	"	"	"	"	"
2	69	80	149	44	48	92	28	"	1	1	"	"	"
3	53	80	133	34	47	81	29	1	"	1	"	"	"
4	62	59	121	29	32	61	30	"	1	1	"	1	1
5	53	67	120	28	39	67	Oct. 1	"	1	1	"	1	1
6	42	42	84	21	24	45							
7	32	27	59	17	18	35	Summa	3355	3864	7219	2198	2539	4737
8	43	57	100	25	27	52	12/6—27/7	2075	2425	4500	1441	1702	3143
9	28	50	78	16	22	38	28/7—1/10	1280	1439	2719	757	837	1594
10	27	34	61	8	24	32							

Den foranstaaende Tabel giver et tro Billede af Sygdommens Optræden næsten paa ethvert Punkt af Staden, dens Stigen og Falden og dens endelige Ophør m. m. Saaledes som den her viser sig langsomt fremskridende, til- og aftagende, saaledes viser den sig i hvert enkelt Qvarter og i hver enkelt af de Gader, hvor den har havt nogen synderlig Udbredelse, kun at Tilfældene i Begyndelsen og i Enden spredes over et stedse større og større Tidsrum, jo dybere man gaaer ned i de mindre Delinger af Staden.

Ved Hjelp af denne Tabel kan man forøvrigt maale Sygdommens Heftighed paa ethvert Punkt af Epidemien, forsaavidt denne giver sig tilkjende ved et større eller mindre Dødeligheds-Forhold. For at lette Oversigten have vi sammendraget Tabellen i Uger, saaledes:

Tab. 2.

	Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.
1ste Uge 12 til 18 Juni	5	3	60,00
2den — 19 til 25 —	35	25	71,43
3die — 26 Juni til 2 Juli	94	60	63,83
4de — 3 til 9 Juli	305	227	74,43
5te — 10 til 16 Juli	1074	789	73,46
6te — 17 til 23 —	1907	1304	68,38
7de — 24 til 30 —	1796	1210	67,37
8de — 31 Juli til 6 August	959	566	59,02
9de — 7 til 13 August	466	257	55,15
10de — 14 til 20 —	264	137	51,89
11te — 21 til 27 —	157	79	50,32
12te — 28 August til 3 September .	76	37	48,68
13de — 4 til 10 September	30	15	50,00
14de — 11 til 17 —	33	13	39,39
15de — 18 til 24 —	11	10	90,91
16de — 25 Septb. til 1 October . . .	7	5	71,43
12 Juni til 1 October.	7219	4737	65,62

Sygdommen har altsaa i de første 7 Uger havt sin forholdsvis største Voldsomhed, men fra den 7de Uge af formindskes Dødeligheds-Forholdet temmelig hurtigt og regelmæssigt indtil henimod Enden, eller med andre Ord, **da Epidemien havde passeret sit Høidepunkt, tabte Sygdommen i Intensitet, omtrent i samme Forhold som den tabte i Hyppighed.** At der til allersidst igjen kommer et meget høit Forhold, kan neppe fortjene særdeles Opmærksomhed ved det ringe Antal Syge, der have været angrebne. I al Fald var det kun et Bevis mere for Sygdommens Tilbøielighed til at gjøre Afsatser, stige og falde o. s. v.

Vigtigere er det imidlertid at udhæve, at Epidemien paa Opstigningen til den 27de Juli bortrykkede 69,8 af 100 Angrebne, paa Nedstigningen derimod

fra den 28de Juli af kun 58,6 af 100, og dog tør det vel antages, at Diagnosen ikke har været mindre skarp mod Enden, end i Begyndelsen.

8. Da Cholera i sine Symptomer stærkt minder om de intermitterende Sygdomme, og den, naar den kommer og naar den gaaer, altid lader frie Mellemrum mellem Anfaldene, have vi bestræbt os for at udfinde, om Epidemien bevægede sig efter en bestemt Lov, og til den Ende foretaget forskjellige Sammenstillinger af Materialet, saaledes i Perioder af 3 Dage, af 4 Dage o. s. v., og vi have søgt noget i Differenserne. Af disse Sammenstillinger meddele vi den med Perioder af 4 Dage.

Tab. 3.

De Syge og de disse vedkommende Dødsfald i Perioder af 4 Dage:

	Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.		Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.
12 til 15 Juni	3	2	66,7	11 til 14 August	214	125	58,4
16 til 19 —	2	1	50,0	15 til 18 —	160	86	53,8
20 til 23 —	15	10	66,7	19 til 22 —	99	45	45,5
24 til 27 —	31	23	74,2	23 til 26 —	103	54	52,4
28 Juni til 1 Juli	52	33	63,5	27 til 30 —	54	24	44,4
2 til 5 Juli	134	93	69,4	31 August til 3 Septbr. .	35	19	54,3
6 til 9 —	202	153	75,7	4 til 7 Septbr.	25	13	52,0
10 til 13 —	307	213	69,4	8 til 11 —	8	5	62,5
14 til 17 —	1051	774	73,6	12 til 15 —	24	7	29,2
18 til 21 —	1144	782	68,4	16 til 19 —	14	10	71,4
22 til 25 —	949	636	67,0	20 til 23 —	2	2	100,0
26 til 29 —	1113	757	68,0	24 til 27 —	4	4	100,0
30 Juli til 2 August . . .	714	453	63,4	28 Septbr. til 1 Octbr. . .	4	2	50,0
3 til 6 August	458	254	55,5				
7 til 10 —	298	157	52,7	i Alt	7219	4737	

Ved at betragte den Rubrik, der indeholder de Døde, vil man see, at efter den 19de Juni stiger Tallet gjennem 3 Perioder med omtrent 10 hver Gang, derpaa i 3 andre Perioder med nøiagtigt 60 hver Gang; men derefter kommer en meget stor Uregelmæssighed igjennem nogle Perioder, og endelig paa Nedstigningen er det Tallet 30 og 40, der især bemærkes. I den Sammenstilling, der har Perioder af 3 Dage, ere Differenserne ikke saa lette at charakterisere paa Opstigningen; men paa Nedstigningen er Tallet 20 temmelig stærkt fremtrædende i Differenserne. Da imidlertid vore egne Undersøgelser ikke have givet det forønskede Resultat, have vi henvendt os til en Mathematiker; men han er kommen til den Erkjendelse: „At Sygdommen og Dødeligheden har bevæget sig paa den mest uberegnelige og uventede Maade. Dette turde maaske vise sig endnu tydeligere, naar man vilde indlade sig paa at construere

Gangen af Sygdommen og Dødeligheden i krumme Linier ved Hjælp af Abscisser og Ordinater, hvad der imidlertid vilde være et temmelig møisommeligt Arbeide."

Det, der gjør Vanskeligheden, er vel tildels, at Epidemien, ved at udbrede sig til en stor Mængde forskjellige Punkter af Staden, paa engang kaster saa store Masser ind i Rubrikkerne, at der saa at sige kommer en Oversvømmelse, som udsletter ethvert Spor af Regelmæssighed. Der mangler desuden et Moment, nemlig Befolkningen; men dette maa søges andensteds. Maaske skulde man ogsaa have Qvadratindholdet af det vedkommende Terrain. Men vi kunne ikke gaae videre. Skulde imidlertid en Mathematiker føle Interesse for dette Spørgsmaal og ville beskjæftige sig dermed, da er Forfatteren villig til at meddele Oplysning om Epidemiens Bevægelse i enkelte Gader eller i enkelte Huse.

Vi meddele her strax en lille Tabel over Syge og Døde i Perioder af 4 Dage for tre Gader.

Tab. 4.

Syge og Døde i tre Gader i Perioder af 4 Dage.

Prindsensgade ved Nyboder.			Prindsensgade paa Christianshavn.			Dronningensgade.		
Datum.	Syge.	Døde.	Datum.	Syge.	Døde.	Datum.	Syge.	Døde.
			6—9 Juli	3	2	Før 13 Juli	6	5
8—11 Juli . .	7	6	10—13 —	3	2	14—17 —	9	6
12—15 — . .	12	9	14—17 —	30	25	18—21 —	21	16
16—19 — . .	27	20	18—21 —	31	25	22—25 —	33	28
20—23 — . .	24	13	22—25 —	20	11	26—29 —	65	49
24—27 — . .	25	16	26—29 —	27	13	30 Juli — 2 Aug.	47	22
28—31 — . .	14	10	30 Juli — 2 Aug.	20	15	3—6 Aug.	22	11
1—4 Aug. . .	4	2	3—6 Aug.	16	10	7—10 —	10	5
5—8 — . .	9	6	7—10 —	6	2	11—14 —	6	1
Senere.	3	3	11—14 —	3	3	15—18 —	2	2
			15—18 —	1	1	19—22 —	2	2
			Senere	4	3	Senere	2	1
	125	85		164	112		225	148

9. Epidemien i Stokholm 1853 synes at have havt megen Lighed med den i Kjøbenhavn, navnligt har den angrebet Befolkningen i samme Omfang. Den begyndte den 10 August og varede i 17 eller 18 Uger, eller lidt længere, om man medregner nogle isolerede Tilfælde, der kom mod Slutningen. Efter de Angivelser, vi have, kom det største Antal Syge i den femte Uge; men Sygdommen havde sin største Intensitet i den sjette Uge, da 69,7 af 100 Syge skulle være bortrykkede. Dersom vi tør stole paa disse Angivelser, da er det ikke usandsynligt, at Acme ligesom her naaedes i den syvende Uge.

Epidemien synes i Stokholm ligesom i Kjøbenhavn især at have holdt sig til den østlige og nordlige Del af Staden. Omtrent 5 pCt. af den hele Befolkning skulle være angrebne og omtrent 3 pCt. døde af Cholera. Det er bemærket, at Choleriner allerede i Juni og Juli viste sig i Staden og dens nærmeste Omegn, men det er tillige fremhævet, at de første egentlige Cholera-Tilfælde forekom i Egnen af Quarantaine-Localet og dette allerede i Juli Maaned, samt at, ved Siden af Quarantainen, en livlig Samfærdsel fandt Sted i Skjærgaarden, uden al Control [1]).

Efter Professor Conradi's Beretning begyndte Epidemien i Christiania den 25 Juli 1853 og varede til den 25 November, altsaa i 18 Uger. Den synes at have naaet Acme i syvende Uge. 2453 Personer bleve angrebne, hvoraf 1597 døde; der døde altsaa 65,1 af 100 Syge [2]).

II.

De Døde.

1. Det synes at høre med til Cholera-Epidemiens Charakter, at naar den engang er begyndt at stige noget betydeligt, da stræber den rask op imod et Høidepunkt, derpaa daler den, stiger atter, og saaledes flere Gange. Dette har været iagttaget allevegne, og Læseren vil allerede selv have gjort denne Bemærkning ved at gjennemløbe den foranstaaende Tabel 1; man vil finde den end yderligere stadfæstet ved den efterfølgende, der angiver Tallet paa de Døde for hver Dag. Naar man paa denne og den nævnte Tabel 1 lægger Mærke til den 29 Juni, den 2 Juli, den 14, 16, 20, 27, 28 Juli og flere Dage i August og September, vil man faae en tydelig Forestilling om, hvorledes Sygdommen har bugtet sig igjennem Tiden.

I Tabel 1 var det Hovedsagen at vise Antallet af dem, der hver Dag vare blevne syge, og hvormange af disse efterhaanden døde; i den følgende Tabel 5

---

[1]) Under Trykningen af dette Skrift modtoge vi Dr. A. Timoleon Wistrand's Beretning om den sidste Cholera-Epidemie i Sverrig, ifølge hvilken Epidemien i Stokholm begyndte den 10 August 1853 og varede til den 19 Januar 1854, altsaa i 162 Dage. 4901 Personer bleve angrebne og 2875 døde. Paa hvert 1000 Indvaanere kom saaledes 52,6 Syge og 30,9 Døde, eller 5,3 Syge og 3,1 Døde paa 100 Indvaanere; der døde 58,6 af 100 Syge.

Vi have ved et hastigt Gjennemsyn intet fundet om Acme. Alderen er kun angivet for de Døde i hele Landet, og kun i 3 Perioder, nemlig 0—15 Aar, 15—50 Aar og over 50 Aar.

[2]) Norsk Mag. f. Lægevidensk., 2 Ræk., VIII Bd. 7 H. Pag. 433.

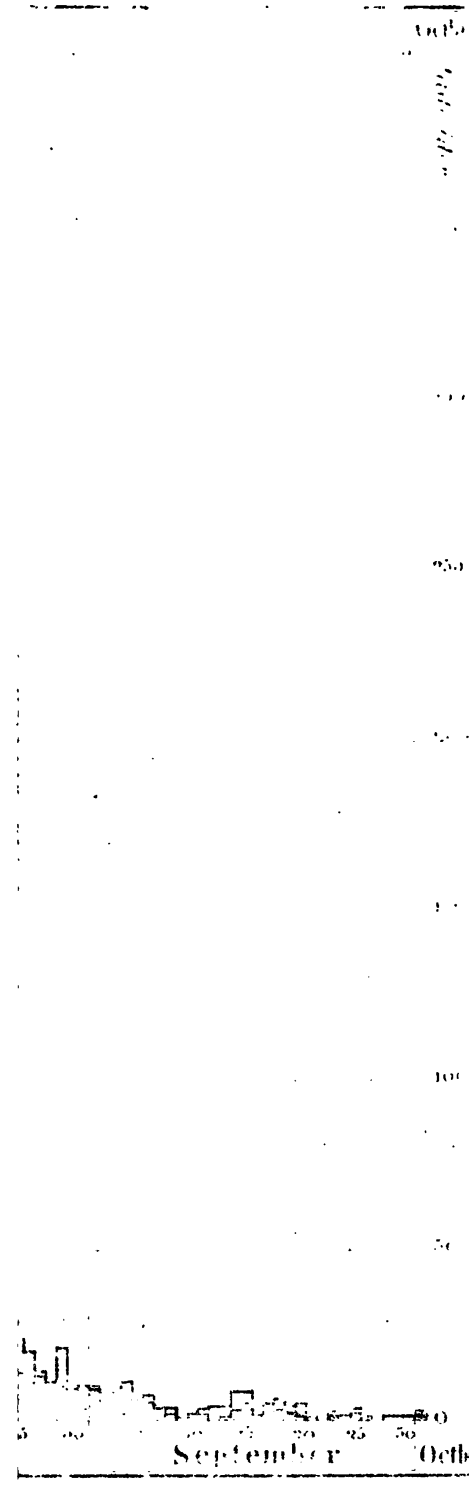
September
Octb

er Dødsdagen det væsentlige, og denne Tabel er bleven til ved en speciel Opstilling, for at kunne vise Antallet af dem, som hver Dag døde.

Tab. 5.

Det daglige Antal af Døde.

Maaned og Dag.	Md.	Qv.	Begge Kjøn.	Maaned og Dag.	Md.	Qv.	Begge Kjøn.	Maaned og Dag.	Md.	Qv.	Begge Kjøn.
Juni 15	1	"	1	Juli 22	80	102	182	Aug. 24	13	13	26
20	1	"	1	23	83	97	180	25	8	6	14
21	2	"	2	24	78	95	173	26	5	6	11
22	1	2	3	25	58	78	136	27	12	2	14
23	"	1	1	26	68	100	168	28	4	4	8
24	1	"	1	27	77	118	195	29	6	4	10
25	3	3	6	28	101	119	220	30	3	"	3
26	2	"	2	29	69	75	144	31	3	"	3
27	2	3	5	30	59	83	142	Septbr. 1	6	4	10
28	2	5	7	31	74	87	161	2	2	3	5
29	9	3	12	Aug. 1	64	65	129	3	4	2	6
30	5	1	6	2	49	65	114	4	1	1	2
Juli 1	"	2	2	3	46	59	105	5	2	1	3
2	5	5	10	4	34	50	84	6	5	2	7
3	12	6	18	5	40	38	78	7	1	2	3
4	12	15	27	6	20	38	58	8	1	1	2
5	15	10	25	7	23	33	56	9	1	"	1
6	7	10	17	8	29	24	53	10	1	1	2
7	14	10	24	9	28	25	53	11	"	2	2
8	15	18	33	10	17	30	47	13	"	1	1
9	17	17	34	11	21	29	50	14	2	1	3
10	19	17	36	12	16	24	40	15	1	4	5
11	21	21	42	13	17	15	32	18	2	1	3
12	25	32	57	14	11	10	21	19	2	2	4
13	32	24	56	15	13	22	35	20	3	2	5
14	36	37	73	16	9	5	14	21	1	"	1
15	70	72	142	17	15	8	23	23	1	1	2
16	106	106	212	18	12	11	23	25	1	1	2
17	78	82	160	19	10	15	25	26	1	"	1
18	79	80	159	20	5	9	14	28	"	1	1
19	69	105	174	21	9	9	18	Octbr. 1	"	1	1
20	107	129	236	22	6	4	10	senere	1	1	2
21	92	108	200	23	4	3	7	Summa	2198	2539	4737

De foranstaaende Tal sammendragne i Uger give følgende Summer.

Tab. 6.

	Der døde.		Der døde.
1ste Uge	12 til 18 Juni	1	10de Uge 14 til 20 August 155
2den —	19 til 25 —	14	11te — 21 til 27 — 100
3die —	26 Juni til 2 Juli	44	12te — 28 August til 3 September 45
4de —	3 til 9 Juli	178	13de — 4 til 10 September 20
5te —	10 til 16 —	618	14de — 11 til 17 — 11
6te —	17 til 23 —	1291	15de — 18 til 24 — 15
7de —	24 til 30 —	1178	16de — 25 September til 1 Octbr. 7
8de —	31 Juli til 6 August	729	
9de —	7 til 13 August	331	Summa 4737

2. Af de Syge døde 4737, eller 65,62 af 100 Syge.

Dødeligheds-Forholdet varierer maaske efter Epidemiernes forskjellige Charakter, men det retter sig ogsaa i en ikke ringe Grad efter den diagnostiske Anskuelse, der er fremherskende hos de Læger, der behandle disse.

Naar det saaledes berettes fra London[1]), at der i den første Epidemie af 14144 Syge kun døde 6729, eller 47,6 af 100, og at der i den anden af 30000 Syge døde 14601, eller 48,7 af 100 Syge, da kan man med temmelig Sikkerhed slutte, at Epidemierne der have havt en anden Charakter, de kunne f. Ex. væsentligst have holdt sig til andre Aldersclasser, eller Begreberne, om hvad der kaldes Cholera og hvad ikke, kunne have været betydeligt afvigende fra vore.

Det samme gjelder om Epidemierne i Kongeriget Sardinien, hvor der paa 24054 Syge kommer 12871 Dødsfald, eller 53,51 Døde af 100 Syge[2]).

I fire af de største Stæder i Belgien, nemlig i Brüssel, Antwerpen, Gent og Lüttich, havde man paa 17161 Syge et Antal af 9641 Døde, altsaa 56,2 af 100[3]). Her havde man sandsynligt trukket en skarpere Grændse mellem Cholera og Cholerinerne, og formodentlig havde man renset Materialet omhyggeligere. Desuden ere andre Aldersclasser angrebne: der ere baade i Belgien og i Sardinien færre spæde Børn og Gamle blandt de Syge end i Kjøbenhavn.

Saavidt vi kjende til Sygdommen, kan det dog vel antages som Regel, at naar man sondrer strængt imellem Cholera og de den ledsagende Sygdomme, da ville omtrent $\frac{2}{3}$ af de Angrebne falde som Offere for Sygdommen.

Imidlertid er det dog ikke ganske umuligt, at denne høie Dødelighed kun følger Cholera-Epidemien, hvor den er ny, og at Soten, naar den er acclimatiseret, lægger noget af sit grusomme Væsen af. Den synes saaledes at have faaet en mildere Charakter i Rusland[4]). Der skulle nemlig i Petersborg i Epidemien 1 October 1852 til 29 Juli 1853 af 13504 Syge kun være døde 5333, eller 39,5 af 100 Syge.

Det synes rigtignok at høre med til Sygdommens Væsen, at jo hurtigere en Epidemie fuldender sit Løb, jo større Dødelighed foraarsager den i en Befolkning, saa at Dødeligheden forholder sig omvendt som Epidemiens Varighed. Men om Intensiteten derved bliver den samme, er neppe afgjort. Vi have nemlig Exempler paa, at en Epidemie er gaaet meget langsomt frem og har bortrykket et forholdsvis meget ringe Antal af en given Stads Indvaanere, og at den dog har beholdt sin Intensitet i de faa Tilfælde, den foranledigede. Dette har navnligt været Tilfældet i Berlin, hvorfra vi have en Oversigt over flere Cholera-Aar, i hvilke Epidemien havde følgende Dødeligheds-Forhold:

1831 døde	62,5 af 100 Angrebne.	1848 døde	66,2 af 100 Angrebne.
1832 —	67,2 af — —	1849 —	66,2 af — —
1837 —	65,7 af — —	1850 —	60,0 af — —[5])

[1]) Report of the Gen. Board of Health on the Epidemic Cholera 1848—49 Pag. 11.

[2]) Informazioni statistiche raccolte dalla R. Commis. superiore etc. Stat. Med. Parte II Vol. IV Pag. 644.

[3]) Statistique Générale de la Belgique, Bruxelles 1852 Pag. 548.

[4]) Bibl. for Læger, 4de Række 4de Bd. 1ste Hefte Pag. 190.

[5]) Henckes Zeitschrift für die Staatsarzneikunde, 42 Ergänz. Heft, 31 Jahrg. Pag. 73.

Cholera indfandt sig igjen i Berlin i 1852, men under en særdeles mild Form: det hele Antal af Syge beløb sig kun til 247 og af Døde til 165, skjøndt denne quasi Epidemie varede næsten $\frac{1}{3}$ Aar. Der kom 0,06 Syge og 0,04 Døde paa 100 Indvaanere; men der vare dog 66,8 Døde paa 100 Syge, hvilket beviser, om vi ikke feile, at man ikke uden den høieste Nødvendighed har erklæret et Tilfælde for Cholera, eller ogsaa at Sygdommen har havt den Egenhed at holde sig til spæde Børn og Gamle[1]).

Intensiteten var altsaa omtrent den samme i Berlin som her i Kjøbenhavn, hvor Forholdet 65,62 Døde af 100 Syge ligger omtrent midt imellem de foranstaaende Størrelser; men Epidemiernes Udbredning i Befolkningen var høist forskjellig i de to Stæder.

3. I de engelske Epidemier er Dødeligheden lidt større hos dem af Mandkjøn, hos os derimod døde 65,51 af 100 syge Mænd, 65,71 af 100 syge Qvinder, altsaa $\frac{1}{5}$ pCt. flere Fruentimmer, saa at Dødeligheden baade relativt og absolut var noget større hos Qvindekjønnet; men det er atter her det betydelige Antal af fattige Qvinder og Enker, der tilveiebringe dette Resultat.

Dersom vi efter en Tabel i det følgende sammenligne de Døde med den hele Befolkning (1850), da finde vi et Forhold af 3,65 døde af Cholera paa hvert 100 Indvaanere, nemlig 3,63 af 100 Mænd og 3,67 af 100 Qvinder, altsaa $\frac{1}{25}$ pCt. flere af Qvindekjøn.

3,65 Døde af 100 Indvaanere er et meget ugunstigt Forhold, og dersom vi antage, at et meget betydeligt Antal af Kjøbenhavns Indvaanere, som fraværende, ikke have været udsatte for Epidemiens Paavirkning, da bliver Forholdet naturligvis endnu ugunstigere.

I ethvert Tilfælde har Dødeligheds-Forholdet i Kjøbenhavn været meget større end i de fleste andre bekjendte Stæder, endogsaa større end det i Rom 1839, da 3,14 af 100 Indvaanere bleve bortrevne af Cholera i Maanederne Juli til October[2]).

I Paris døde 1832 2,3 af 100 Indvaanere og 1849 kun 1,7 af 100; i London 1848—49 døde 0,6, i Liverpool 1849 1,7 af 100 Indvaanere, og for at tage et Exempel, der ligger os nærmere, saa var Dødeligheden i Berlin 1849 kun 0,9 af 100 Indvaanere, men 1849 er netop det Aar, da Cholera herskede stærkest i Berlin.

Kun Stokholm synes at have naaet om ikke overgaaet Kjøbenhavn med Hensyn til Udbredelsen af Epidemien. I 1834 døde 3665 Personer af Cholera, et Antal, der antages at maatte have udgjort i det mindste 4 à 5 pCt. af den hele Befolkning i Stokholm[3]).

I 1853 skulle 2852 Personer være døde af Cholera i Stokholm, hvilket ved en Befolkning af 80000 udgjør et Forhold omtrent ligt med det i Kjøbenhavn.

Efter Prof. Conradi angrebes af Epidemien i Christiania 5 pCt. af Befolkningen, og der døde 3,3 pCt.[4])

---

[1]) H. Brausser: Die Cholera-Epidemie des Jahres 1852 in Preussen, Berlin 1854. 8. Pag. 44.

[2]) On the mortality of Cholera etc. Pag. XCIII.

[3]) Dr. F. Th. Berg: Cholera farsoten i Sverige år 1850, Pag. 361.

[4]) Norsk Mag. f. Lægevidenskab, 2den Række, VIII Bd. 7 H. Pag. 433.

Efter de af Dr. Speyer meddelte Oplysninger var saavel Sygeligheden som Dødeligheden meget større i Aalborg end i Kjøbenhavn, da 9,84 pCt. af Befolkningen angrebes af Sygdommen og 5,28 pCt. døde. I Frederikshavn døde af den hele Befolkning 4,87 af 100[1]).

4. Det er ikke ganske uden Interesse at sammenligne Dødeligheden af alle Sygdomme her i Staden i nogle foregaaende Aar med den i Cholera-Aaret 1853 og i Pestaaret 1711. De sidste Tal skylde vi Dr. Mansa's Beskrivelse af Pesten i Helsingør og Kjøbenhavn[2]), de første ere opgivne fra Politikammeret.

Politiet har imidlertid under selve Epidemien ikke modtaget fuldstændig Underretning om de Døde, saa dets Angivelser i denne Henseende ikke ere ganske nøiagtige, og det falder vanskeligt at rette Feilen, da Politiugen ender Torsdag Aften og saaledes hverken stemmer med den borgerlige Uge eller med Ugerne for Pestaaret, der her ere stillede foran. Da den borgerlige Uge i de 4 Aar 1850—53 heller ikke falder sammen med Pestugen i første Rubrik, kan Sammenligningen mellem de opstillede 5 Aar kun blive en omtrentlig, og vilkaarlige Forandringer vilde kun gjøre det Hele mere uklart.

Vilde man nu alligevel sætte sig ud over alle Hensyn og erstatte det manglende Antal, da maatte man omtrent tilføie efter nedenstaaende:

	Politiets Angivelse
Ugen endende 18 Juli . . .	300 + 350 = 650
— — 25 — . . .	841 + 400 = 1241
Summa	1141 + 750 = 1891

Der tilføiedes saaledes 750 for disse 2 Uger, og Politiets Angivelse for hele Aaret steg derved til 8121 Døde. Paa denne Maade vilde man komme Sandheden temmelig nær, men ved en Vilkaarlighed, man ikke tør tillade sig, og som vi nøies med at antyde.

Den følgende Sammenstilling viser Dødsfaldene af Cholera ugevis i Politiuger, nemlig fra Torsdag til Torsdag.

Tab. 7.

12 til 16 Juni	1	12 til 18 August	188
17 til 23 —	7	19 til 25 —	114
24 til 30 —	39	26 August til 1 September	59
1 til 7 Juli	123	2 til 8 September	28
8 til 14 —	331	9 til 15 —	14
15 til 21 —	1283	16 til 22 —	13
22 til 28 —	1254	23 til 29 —	6
29 Juli til 4 August	879	Senere	3
5 til 11 August	395	Summa	4737

[1]) Det Kgl. Sundhedscolleg. Aarsberetn. for 1853 Pag. 185.

[2]) Dr. Mansa: Pesten i Helsingør og Kjøbenhavn 1710—1711 Pag. 205. Det er antaget, at af de to formedelst en Trykfeil afvigende Angivelser (Pag. 205 og Pag. 209) for de Døde i Ugen til 25 Juli, er den paa Pag. 209 den rette, nemlig 745.

Tab. 8.

Dødeligheden af alle Sygdomme i Kjøbenhavn i de omtrent tilsvarende Uger af følgende Aar:

Uge til	Pest-aaret 1711.	1830.	1851.	1852.	Cholera-aaret 1853.	Uge til	Pest-aaret 1711.	1830.	1851.	1852.	Cholera-aaret 1853.
Januar 10	84	60	87	58	110	Juli 18	340	68	60	57	300
17	86	61	80	69	111	25	745	71	67	106	841
24	61	64	80	68	92	August 1	1026	48	66	86	1081
31	80	64	83	52	96	8	1945	61	65	83	792
Februar 7	61	62	68	74	80	15	1826	79	65	78	441
14	63	67	76	56	80	22	1942	65	70	96	289
21	63	67	80	68	72	29	2435	82	63	91	143
28	72	69	76	59	87	September 5	2109	74	63	93	115
Marts 7	68	50	75	61	92	12	2318	67	68	102	79
14	68	73	87	61	83	19	1744	66	66	118	77
21	55	59	83	65	70	26	1304	63	60	108	56
28	46	65	84	71	77	October 3	964	67	63	127	66
April 4	49	65	77	63	92	10	608	67	89	108	55
11	45	82	79	73	87	17	665	81	56	101	64
18	52	83	59	69	83	24	234	57	74	80	49
25	65	82	65	81	75	31	188	81	63	84	50
Mai 2	50	71	77	75	77	November 7	92	66	65	84	51
9	57	76	84	57	78	14	84	69	77	100	49
16	67	78	72	91	82	21	60	66	64	104	64
23	55	79	63	73	86	28	64	66	80	98	72
30	54	70	97	87	93	December 5	51	64	72	91	55
Juni 6	50	90	90	62	74	12	47	57	74	103	65
13	54	78	86	92	80	19	41	70	60	90	59
20	65	61	79	70	72	26	28	62	63	77	66
27	93	69	76	84	75	31	22	59	68	75	47
Juli 4	104	60	72	61	103					85	
11	225	65	71	63	138	Summa	22774	3546	3787	4288	7371

Naar man drager de 4737, der døde af Cholera, fra det hele Antal Døde i Aaret 1853, nemlig 8121, da faaer man 3384, som døde af allehaande andre Sygdomme, og da dette er mindre end de foregaaende Aar, har man udentvivl her et Bevis for, at Cholera har bortrykket en Del Individer, der under andre Omstændigheder vilde være bortdøde af andre Sygdomme, hvilket ogsaa er rimeligt, især naar man seer hen til den høie Alder af Flere af dem, der faldt for Epidemien.

5. Efter Commissionens Opfordring er der foretaget en Sammenstilling af de Syge og de Døde efter Ugedagene.

Man har nemlig i England søgt noget deri, at Dødsfaldene traf hyppigere paa bestemte Ugedage, og at navnligt i London de fleste Dödsfald indtraf Mandag, Tirsdag, Onsdag og Løverdag. Man har sat dette i Forbindelse med den Omstændighed, at Ugelønnen betales om Løverdagen, og at Mandagen i Rege-

len tilbringes i Svir. Tilforladeligheden af dette Raisonnement kan imidlertid staae derhen.

Da det ikke er lykkedes os aldeles nøiagtigt at bestemme, naar hvert Sygdoms-Tilfælde tog sin Oprindelse, hvorvel det formenes, at Nøiagtigheden ikke er mindre i Kjøbenhavn end i London, kan det neppe for Øieblikket have megen praktisk Interesse at henføre de Syge til Ugedagene, men maaske vil Fremtiden bringe nyt Lys herover, og det, vi meddele, kan da komme til Betydning; foreløbigt maae vi lade de Slutninger, der kunne uddrages af Tabellerne, være henstillede. Om Dødsdagen have vi en større Vished, men det afhænger udentvivl af den Syges Constitution m. m., om Døden vil følge før eller senere paa Anfaldet.

Her i Kjøbenhavn indtraf, efter som det er antaget, de færreste Sygdomstilfælde om Søndagen, de fleste om Onsdagen. Af Dødsfaldene indtraf de færreste om Mandagen, de fleste om Onsdagen. Det Hele oplyses ved de følgende Tabeller.

Tab. 9.

De Syge efter Ugedagene.

	Mandkjøn.							Qvindekjøn.						
	Sønd.	Mand.	Tirsd.	Onsd.	Torsd.	Fred.	Løverd.	Sønd.	Mand.	Tirsd.	Onsd.	Torsd.	Fred.	Løverd.
1ste Uge	2	"	"	"	1	"	"	"	1	"	"	"	"	1
2den —	"	3	3	1	1	1	10	"	4	"	1	2	2	7
3die —	2	3	5	12	4	6	15	2	4	6	7	5	7	16
4de —	21	23	11	21	26	21	29	13	19	16	23	23	28	31
5te —	26	46	40	54	71	159	154	23	38	33	47	82	146	155
6te —	125	120	141	145	104	98	93	159	135	169	188	142	160	128
7de —	101	107	114	156	134	106	95	108	154	156	184	143	120	118
8de —	94	63	69	53	62	53	42	111	84	80	80	59	67	42
9de —	32	43	28	27	31	33	19	27	57	50	34	32	25	28
10de —	26	16	26	13	18	15	7	20	30	19	21	17	18	18
11te —	10	11	15	10	15	10	12	10	10	17	12	14	10	1
12te —	7	13	4	5	7	7	6	4	8	5	5	2	1	2
13de —	5	2	4	2	2	"	1	6	4	1	1	1	"	1
14de —	1	3	2	3	5	1	4	2	1	2	5	3	"	1
15de —	1	1	1	"	"	1	1	5	1	"	"	"	"	"
16de —	2	"	"	"	1	"	"	1	"	"	1	"	1	1
Summa	455	454	463	502	482	511	488	491	550	554	609	525	585	550

3355 af Mandkjøn. 3864 af Qvindekjøn.

	Sønd.	Mand.	Tirsd.	Onsd.	Torsd.	Fred.	Løverd.
Mandkjøn . .	455	454	463	502	482	511	488
Qvindekjøn. .	491	550	554	609	525	585	550
Begge Kjøn. .	946	1004	1017	1111	1007	1096	1038

7219.

Tab. 10.

Dødsdagen indtraf paa følgende Ugedage:

	Mandkjøn.							Qvindekjøn.						
	Sønd.	Mand.	Tirsd.	Onsd.	Torsd.	Fred.	Løverd.	Sønd.	Mand.	Tirsd.	Onsd.	Torsd.	Fred.	Løverd.
1ste Uge	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2den —	"	1	2	1	"	1	3	"	"	"	2	1	"	3
3die —	2	2	2	9	5	"	5	"	3	5	3	1	2	5
4de —	12	12	15	7	14	15	17	6	15	10	10	10	18	17
5te —	19	21	25	32	36	70	106	17	21	32	24	37	72	106
6te —	78	79	69	107	92	80	83	82	80	105	129	108	102	97
7de —	78	58	68	77	101	69	59	95	78	100	118	119	75	83
8de —	74	64	49	46	34	40	20	87	65	65	59	50	38	38
9de —	23	29	28	17	21	16	17	33	24	25	30	29	24	15
10de —	11	13	9	15	12	10	5	10	22	5	8	11	15	9
11te —	9	6	4	13	8	5	12	9	4	3	13	6	6	2
12te —	4	6	3	3	6	2	4	4	4	"	"	4	3	2
13de —	1	2	5	1	1	1	1	1	1	2	2	1	"	1
14de —	"	"	"	2	1	"	"	2	"	1	1	4	"	"
15de —	2	2	3	1	"	1	"	1	2	2	"	"	1	"
16de —	1	1	"	"	"	"	1	1	"	"	1	"	"	2
Summa	314	296	282	332	331	310	333	348	319	355	400	381	356	380
				2198							2539			

	Sønd.	Mand.	Tirsd.	Onsd.	Torsd.	Fred.	Løverd.
Mandkjøn . .	314	296	282	332	331	310	333
Qvindekjøn. .	348	319	355	400	381	356	380
Begge Kjøn .	662	615	637	732	712	666	713
				4737.			

III.

De Syge og de Döde i de forskjellige Aldersclasser.

1. Tabel A ved Enden af dette Skrift angiver de Syge og de Døde i de forskjellige Aldersclasser Uge for Uge, med en tredobbelt Opsummering. Læseren vil ved Hjælp af denne kunne maale Sygdommens Intensitet i hver Aldersclasse og til de forskjelligste Tider af Epidemien. Til Lettelse ved dette Arbeide skulle vi i det Følgende give Beregninger over Hovedsummerne (Pag. 21 og følg.).

Her indskrænke vi os til den Bemærkning, at Sygdommen i de første Uger kun undtagelsesvis hjemsøgte smaa Børn og meget gamle Folk; efter nogle Ugers Forløb udbredte den sig i de lavere og i de höiere Aldersclasser med stor Voldsomhed, og den endte, netop som den begyndte, med i nogle Uger at søge sine Offere saagodtsom alene blandt Mænd og Qvinder i den kraftfulde Alder, forskaanende Børn og Gamle.

2. Den herhos staaende Tabel 11 indeholder Beregninger over de Syge og de Døde i Forhold til 100 af den hele levende Befolkning (1850) i de tilsvarende Aldersclasser. Middeltallet var 5,57 Syge af 100 og, som allerede anført, 3,65 Døde af 100 Indvaanere.

Vi fremhæve den Omstændighed, at naar Epidemien først er naaet til smaa Børn, da giver den i den første Aldersclasse (0—1 Aar) et ikke ubetydeligt Antal Syge, af hvilke mange bortrives. Et endnu større Antal Syge angribes i den næste Aldersclasse (1—3 Aar); men Børn i denne Alder synes allerede at have en saa meget stærkere Constitution, at hvorvel endnu mange døe, saa er Intensiteten, forsaavidt denne kan skjønnes af Dødeligheden, her noget mindre end i den foregaaende Aldersclasse, og nu vedblive Sygdom og Dødelighed jevnt at aftage gjennem alle Aldersclasser til 15—20 Aar. Derefter stige begge langsomt til Classen 30—35 Aar; men fra 35 Aars Alderen af gjør en næsten uafbrudt, betydelig og regelmæssig Stigen sig gjældende indtil den høieste Alder, da et forholdsvis stort Antal angribes og bortrykkes.

I den spæde Barnealder døde 326 à 356 af 10000 Indvaanere; men allerede Classen 3—5 Aar har kun 194, og Aldersclassen 15—20 Aar kun 63 Døde af Cholera paa 10000 Indvaanere. Aldersclassen 35—40 Aar har 485 Døde paa 10000 Indvaanere, og i de høiere Aldersclasser bortriver Døden 1528, 1720 o. s. v. af hvert 10000. Af alle de Mænd, der levede i Aldersclassen 90—95 Aar, bortrykkedes 6667, og af de ligesaa gamle Qvinder 2000 af 10000 Levende, medens Middeltallet var 2778 paa 10000 i bemeldte Aldersclasse.

Individer af Aldersclasserne 3 til 35 Aar høre altsaa til de mere begunstigede; de have havt en større Kraft at möde Sygdommen med, medens de Yngre og de Ældre have maattet levere et meget betydeligere Antal af Offere.

Vi have sammenlignet vore Tabeller med flere fra Udlandet og tilsidst med dem, der ere leverede fra Provindserne i Sundhedscollegiets nyligt udkomne Beretning, og vi have fundet Forholdet næsten overalt at være det samme. Men dette Resultat er ikke uden praktisk Vigtighed, da det tjener til at bevise Hensigtsmæssigheden af at søge et Forebyggelsesmiddel mod Cholera i et hygieinisk Forhold, der styrker Constitutionen.

Tab. 11.

De Syge og Døde af Cholera i Kjøbenhavn i Forhold til Befolkningen.

Aldersclasse.	Af 100 Indvaanere bleve syge.			Af 100 Indvaanere døde.		
	Mandkjøn.	Qvindekjøn.	Begge Kjøn.	Mandkjøn.	Qvindekjøn.	Begge Kjøn.
0—1 Aar	4,74	3,77	4,25	3,69	2,84	3,26
1—3 —	5,58	4,79	5,18	3,75	3,36	3,56
3—5 —	3,51	3,22	3,36	2,16	1,73	1,94
5—7 —	2,36	2,65	2,50	1,34	1,53	1,44
7—10 —	1,63	1,66	1,64	0,61	0,79	0,70
10—15 —	1,23	1,43	1,33	0,62	0,66	0,64
15—20 —	1,32	1,85	1,59	0,53	0,73	0,63
20—25 —	4,72	2,77	3,63	2,39	1,10	1,67
25—30 —	3,81	3,94	3,88	1,93	1,73	1,82
30—35 —	5,41	4,62	5,00	2,98	2,45	2,71
35—40 —	8,49	7,67	8,06	5,59	4,16	4,85
40—45 —	8,53	6,17	7,28	5,70	3,95	4,77
45—50 —	9,49	8,52	8,97	6,55	5,85	6,17
50—55 —	9,95	10,33	10,16	7,71	7,65	7,68
55—60 —	12,55	11,20	11,76	9,71	8,58	9,05
60—65 —	12,30	13,58	13,09	9,23	11,17	10,43
65—70 —	12,62	14,53	13,86	10,91	12,80	12,14
70—75 —	16,10	17,68	17,17	14,89	15,47	15,28
75—80 —	18,49	19,20	19,00	15,13	18,03	17,20
80—85 —	12,36	18,33	16,76	11,24	16,73	15,29
85—90 —	8,70	17,11	15,15	8,70	17,11	15,15
90—95 —	66,67	20,00	27,78	66,67	20,00	27,78
Summa . . .	5,54	5,59	5,57	3,63	3,67	3,65

Kun for Christiania, hvor Indvaanerantallet neppe udgjør en Trediedel af det i Kjøbenhavn, have vi fundet en Angivelse af Forholdet mellem de af Cholera Døde og den hele Befolkning i de forskjellige Aldersclasser. Vi skulle til Sammenligning anføre disse Tal efter Prof. Conradi l. c.:

Tab. 12.

I Forhold til 100 i den hele Befolkning døde af Cholera:

Aldersclasse.	Christiania.		Kjøbenhavn.	Aldersclasse.	Christiania.		Kjøbenhavn.
	Af 100 i den hele Befolkning.		Af 100 i den hele Befolkning.		Af 100 i den hele Befolkning.		Af 100 i den hele Befolkning.
	1853.	1833.	1853.		1853.	1833.	1853.
0—1 Aar	2,4	1,0	3,3	40—50 Aar	7,8	12,0	5,4
1—3 —	4,1	4,9	3,6	50—60 —	8,0	10,0	8,3
3—5 —	5,1	3,2	1,9	60—70 —	10,9	8,6	11,2
5—10 —	3,3	4,5	1,0	70—80 —	9,1	10,7	16,0
10—20 —	1,7	2,6	0,6	80—90 —	8,6	8,1	15,3
20—30 —	3,1	3,4	1,7	over 90 —	11,4	23,5	25,0
30—40 —	8,2	10,0	3,7	Ialt	3,3		3,7

3. Den næstforegaaende Tabel viste os de Syge og de Døde i Forhold til den levende Befolkning, den følgende (Tabel 13) angiver Antallet af Syge og Døde med tilføiet Beregning over Forholdet af de Døde paa 100 Syge i de forskjellige Kjøn og Aldersclasser i Perioderne 12 Juni — 27 Juli, 28 Juli — 1 Octbr. og 12 Juni — 1 October.

Man vil finde Dødeligheden i den første Aldersclasse repræsenteret ved et temmelig høit Tal, endnu større Sygelighed men en mindre Dødelighed i den næste, og derpaa en Aftagen i begge Henseender til Classen 15—20 Aar, i et enkelt Tilfælde til 25 Aar, fra hvilken Alder Forholdet svagt men regelmæssigt stiger til henimod 30te til 35te Aar, derefter stiger det rask til de to høieste Aldersclasser, da alle de Angrebne bortrykkes.

Vi saae her strax foran, at Sygdommen forholdsvis kun lidet angreb visse Aldersclasser, og nu viser Tabel 13 os, at Sygdommen i visse Aldersclasser bortrykker forholdsvis faa af de Syge: af spæde Børn døde saaledes 77 og 69 af 100 Syge; men allerede i Aldersclassen 3—5 Aar døe kun 58 af 100 Syge. Aldersclassen 15—20 Aar, der hist var den mest begunstigede, er det ogsaa her: der døe kun 40 af 100 Syge. I Aldersclassen 35—40 Aar døe allerede igjen over 60 af 100 Syge, og derefter blive Proportionerne høiere og høiere. Man kan sige: **Individer af de Aldersclasser,**

Tab. 13. Dødelighe

Aldersclasse.	12 Juni — 27 Juli.									28 Juli		
	Syge.			Deraf døde.			Døde af 100 Syge.			Syge.		
	Md.	Qv.	B. Kj.	Md.	Qv.	B. Kj.	Md.	Qv.	B. Kj.	Md.	Qv.	B.
0—1 Aar. . . .	26	24	50	22	21	43	84,6	87,5	86,0	55	41	
1—3 —	84	70	154	60	49	109	71,4	70,0	70,8	75	68	
3—5 —	45	51	96	29	32	61	64,4	62,7	63,5	41	29	
5—7 —	25	27	52	15	17	32	60,0	63,0	61,5	26	30	
7—10 —	24	37	61	9	18	27	37,5	48,6	44,3	27	13	
10—15 —	36	37	73	23	19	42	63,9	51,4	57,5	29	37	
15—20 —	47	59	106	20	24	44	42,6	40,7	41,5	26	42	
20—25 —	171	116	287	98	50	148	57,3	43,1	51,6	88	76	
25—30 —	143	196	339	75	102	177	52,4	52,0	52,2	104	119	
30—35 —	192	174	366	117	92	209	60,9	52,9	57,1	129	120	
35—40 —	285	248	533	196	146	342	68,8	58,9	64,2	131	154	
40—45 —	202	173	375	139	121	260	68,8	69,9	69,3	120	91	
45—50 —	193	224	417	139	166	305	72,0	74,1	73,1	139	127	
50—55 —	168	201	369	133	157	290	79,2	78,1	78,6	85	111	
55—60 —	158	193	351	124	154	278	78,5	79,8	79,2	76	98	
60—65 —	97	187	284	78	157	235	80,4	84,0	82,7	51	78	
65—70 —	94	174	268	86	159	245	91,5	91,4	91,4	24	78	
70—75 —	54	118	172	51	108	159	94,4	91,5	92,4	26	66	
75—80 —	22	73	95	19	69	88	86,4	94,5	92,6	22	42	
80—85 —	8	34	42	7	32	39	87,5	94,1	92,9	3	12	
85—90 —	"	8	8	"	8	8	"	100,0	100,0	2	5	
90—95 —	1	1	2	1	1	2	100,0	100,0	100,0	1	2	
Summa . . .	2075	2425	4500	1441	1702	3143	69,4	70,2	69,8	1280	1439	27

der have mest Kraft til at modstaae Sygdommens Angreb overhovedet, de samme Individer bukke mindre hyppigt under for den.

I dette Resultat have vi et Bidrag til at bevise et ikke uvigtigt prognostisk Moment.

Dersom vi kjendte Antallet af de Choleriner, der havde vist sig samtidigt med Choleraepidemien, og vi formaaede at stille dem sammen i Aldersclasser, vilde det maaske vise sig, at disse havde været hyppigere i Aldersclasserne 3—35 Aar, mindre hyppige i de övrige, eller man vilde dog finde et vist Forhold.

Den store Forskjel paa Mortaliteten før og efter Acme vil af sig selv tildrage sig Læserens Opmærksomhed; men for at forstaae det Hele tydeligere, maa man lægge Mærke til, at en Epidemie udentvivl viser den samme Tendens til at culminere eller at naae Acme paa et vist Punkt i Aldersclasserne, som i Localiteterne. Man vil herom finde fornøden Oplysning i et følgende Afsnit.

4. De fremmede Epidemier frembyde Momenter til Sammenligning; vi hensætte derfor følgende smaa Tabeller, der vise den samme Dalen og Stigen, skjøndt i noget forskjelligt Forhold, men efter den samme Regel som hos os.

dersclasserne.

ctober.						12 Juni — 1 October.								
Deraf døde.			Døde af 100 Syge.			Syge.			Deraf døde.			Døde af 100 Syge.		
L	Qv.	B. Kj.	Md.	Qv.	B. Kj	Md.	Qv.	B. Kj.	Md.	Qv.	B. Kj.	Md.	Qv.	B. Kj.
	28	69	74,5	68,3	71,9	**81**	**65**	**146**	63	49	112	77,8	75,4	76,7
	48	95	62,7	70,6	66,4	**159**	**138**	**297**	107	97	204	67,3	70,3	68,7
	11	35	58,5	37,9	50,0	**86**	**80**	**166**	53	43	96	61,6	53,8	57,8
	16	30	55,8	53,3	53,6	**51**	**57**	**108**	29	33	62	56,9	57,9	57,4
	6	16	37,0	46,2	40,0	**51**	**50**	**101**	19	24	43	37,3	48,0	42,6
	15	25	34,5	40,5	37,9	**65**	**74**	**139**	33	34	67	50,8	46,0	48,2
	16	25	34,6	38,1	36,8	**73**	**101**	**174**	29	40	69	39,7	39,6	39,7
	26	59	37,5	34,2	36,0	**259**	**192**	**451**	131	76	207	50,6	39,6	45,9
	36	86	48,1	30,3	38,6	**247**	**315**	**562**	125	138	263	50,6	43,8	46,8
	64	124	46,5	53,3	49,8	**321**	**294**	**615**	177	156	333	55,1	53,1	54,2
	72	150	59,5	46,8	52,6	**416**	**402**	**818**	274	218	492	65,9	54,2	60,2
	48	124	63,3	52,7	58,8	**322**	**264**	**586**	215	169	384	66,8	64,0	65,5
	75	165	64,7	59,1	62,0	**332**	**351**	**683**	229	241	470	69,0	68,7	68,8
	74	137	74,1	66,7	69,9	**253**	**312**	**565**	196	231	427	77,5	74,0	75,6
	69	126	75,0	70,4	72,4	**234**	**291**	**525**	181	223	404	77,4	76,6	77,0
	61	94	64,7	78,2	72,9	**148**	**265**	**413**	111	218	329	75,0	82,3	79,7
	63	79	66,7	80,8	77,5	**118**	**252**	**370**	102	222	324	86,4	88,1	87,6
	53	76	88,5	80,3	82,6	**80**	**184**	**264**	74	161	235	92,5	87,5	89,0
	39	56	77,3	92,9	87,5	**44**	**115**	**159**	36	108	144	81,8	93,9	90,6
	10	13	100,0	83,3	86,7	**11**	**46**	**57**	10	42	52	90,9	91,3	91,2
	5	7	100,0	100,0	100,0	**2**	**13**	**15**	2	13	15	100,0	100,0	100,0
	2	3	100,0	100,0	100,0	**2**	**3**	**5**	2	3	5	100,0	100,0	100,0
	837	1594	59,1	58,2	58,6	**3355**	**3864**	**7219**	2198	2539	4737	65,5	65,7	65,6

At Aldersclassernes Inddeling hvergang har maattet lempes efter de hos de Fremmede forefundne Angivelser, behøver neppe at bemærkes, saalidet som at vi selv næsten stedse have maattet foretage Beregningerne i Procenter.

Den første Tabel angiver Dødeligheds-Forholdet i de forskjellige Aldersclasser af 12871 Døde, der efter den Pag. 14 anførte sardinske Beretning kom paa 24054 Syge i Piemont o. fl. Provindser paa Fastlandet, sammenlignet med Forholdet i et Antal af 1638 Syge i de danske Provindser[1]) og med det i Epidemien i Kjøbenhavn 1853.

Aldersclasse.	Sardinien 1835. Døde af 100 Syge.	Af 1638 Syge i Provindserne døde af 100.	Kjøbenh. 1853. Døde af 100 Syge.
0—10 Aar	56,31	54,33	63,20
10—20 —	38,68	29,91	43,45
20—30 —	43,09	43,68	46,40
30—40 —	50,77	47,90	57,57
40—50 —	52,15	57,41	67,30
50—60 —	57,80	68,49	76,24
60—70 —	69,30	77,66	83,40
70—80 —	71,99	83,33	89,60
80—90 —	72,24	84,37	93,06
over 90 —	100,00	100,00	100,00
Middeltal . . .	53,51	57,81	65,62

For fire store Stæder i Belgien have vi fundet følgende Dødeligheds-Forhold:

	Brüssel, Antwerpen, Gent og Lüttich 1849.	Kjøbenhavn 1853.
Der døde: 0—1 Aar . . .	86,1 af 100 Syge.	76,7 af 100 Syge.
1—5 — . . .	71,7 — — —	64,8 — — —
6—15 — . . .	46,8 — — —	49,4 — — —
16—30 — . . .	41,9 — — —	45,4 — — —
31—60 — . . .	57,9 — — —	66,2 — — —
61—80 — . . .	71,1 — — —	85,6 — — —
81—100 — . . .	85,1 — — —	93,5 — — —

I Paris var Dødeligheden hos Børn i en lille Gruppe af 45 Syge, 25 Døde:

1—2 Aar døde	83,3 af 100	Syge.	
2—3 — —	70,0 — —	—	
3—5 — —	50,0 — —	—	
5—10 — —	33,3 — —	—	
10—15 — —	25,0 — —	—[2])	

[1]) Det Kgl. Sundhedscollegiums Aarsberetning for 1853 Pag. 228.

[2]) Hervieux i L'Union Médicale 18 Febr. 1854: „Du choléra chez les enfants".

En noget større Interesse vil det maaske have at sammenligne vor Epidemie i denne Henseende med en i Berlin (1850).

	Berlin.	Kjøbenhavn.
0—3 Aar . . .	Døde 74,7 af 100 Syge.	71,3 af 100 Syge.
3—15 — . . .	— 58,4 — — —	52,1 — — —
15—30 — . . .	— 46,7 — — —	45,4 — — —
30—50 — . . .	— 61,5 — — —	62,1 — — —
50—60 — . . .	— 68,7 — — —	76,2 — — —
over 60 — . . .	— 75,8 — — —	86,0 — — —

5. Den næste Tabel (Tab. 14) er den, paa hvilken vi allerede have forberedet Læseren. Den indeholder Beregninger over de Syge og de Døde i Aldersclassernes indbyrdes Forhold, i de 3 Perioder.

Fordelingen er noget forskjellig i den Periode, der gaaer forud for Acme, og i den, der følger efter. Saaledes fandtes i den anden Periode flere Børn i Classen 0—3 Aar end i den første, og der er en lille Overvægt i Classen 90—95 Aar; men i de øvrige Aldersclasser falder Flertallet naturligvis paa den første Periode. Dersom vi sammenfatte Aldersclasserne i sex Grupper, da var Fordelingen i disse som følger: i Aldersclassen 0—3 Aar før Acme 4,5, efter Acme 8,8; i Classen 3—20 Aar 8,6 og 11,0; 20—35 Aar 22,0 og 23,4; 35—50 Aar 29,5 og 28,0; 50—75 Aar 32,1 og 25,5, og i Classen 75—95 Aar 3,3 og 3,3, alt af 100 Syge i de to Perioder respective.

For de Døde vare Tallene i Classen 0—3 Aar 4,8 før og 10,3 efter Acme; 3—20 Aar 6,5 og 8,2; 20—35 Aar 17,0 og 16,9; 35—50 Aar 28,9 og 27,5; 50—75 Aar 38,4 og 32,1, og i Classen 75—95 Aar 4,4 og 5,0 af 100 Døde respective.

Men de store Grupper give ikke nogen god Oversigt over Epidemien; man maa betragte Detaillen i Tabellen og derved holde sig til Hovedsummerne, man vil da atter her finde et temmelig høit Forhold i den spæde Alder, 0—3 Aar, derpaa en Dalen til henimod 10 Aar, en Stigen til henimod 40 eller 50; men derefter kommer en jevn Dalen til henimod 70 eller 75 Aar omtrent, og derpaa en brat Aftagen. Det var saaledes, som vi allerede vide fra det Foregaaende, et temmelig stort Antal spæde Børn, der kom under Epidemiens Indflydelse, men numerisk kun faa meget Gamle, skjøndt Antallet af de Gamle var særdeles betydeligt i Forhold til den Befolkning, som lever i de høiere Aldersclasser.

Tab. 14. De Syge og Døde i Aldersclas

Aldersclasse.	Syge.						
	12 Juni — 27 Juli.		28 Juli — 1 Octbr.		12 Juni — 1 Octbr.		Begge K
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	
0—1 Aar	1,25	0,99	4,30	2,85	2,41	1,68	2,
1—3 —	4,05	2,89	5,86	4,73	4,74	3,57	4,
3—5 —	2,17	2,10	3,20	2,02	2,56	2,07	2,
5—7 —	1,20	1,11	2,03	2,08	1,52	1,48	1,
7—10 —	1,16	1,53	2,11	0,90	1,52	1,29	1,
10—15 —	1,74	1,53	2,27	2,57	1,94	1,92	1,
15—20 —	2,26	2,43	2,03	2,92	2,18	2,61	2,
20—25 —	8,24	4,78	6,87	5,28	7,72	4,97	6,
25—30 —	6,89	8,08	8,12	8,27	7,36	8,15	7,
30—35 —	9,25	7,18	10,08	8,34	9,57	7,61	8,
35—40 —	13,74	10,23	10,24	10,70	12,40	10,40	11,
40—45 —	9,74	7,13	9,37	6,32	9,60	6,83	8,
45—50 —	9,30	9,24	10,86	8,83	9,90	9,08	9,
50—55 —	8,10	8,29	6,64	7,71	7,54	8,08	7,
55—60 —	7,61	7,96	5,94	6,81	6,97	7,53	7,
60—65 —	4,67	7,71	3,99	5,42	4,41	6,86	5,
65—70 —	4,53	7,18	1,87	5,42	3,52	6,52	5,
70—75 —	2,60	4,86	2,03	4,59	2,38	4,76	3,
75—80 —	1,06	3,01	1,72	2,92	1,31	2,98	2,
80—85 —	0,39	1,40	0,23	0,83	0,33	1,19	0,
85—90 —	0,00	0,33	0,16	0,35	0,06	0,34	0,
90—95 —	0,05	0,04	0,08	0,14	0,06	0,08	0,
Summa . . .	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,

Følgende smaa Tabeller kunne tjene til Sammenligning:

	Døde i Sardinien (Stad og Land) 1835[1]).	947 Døde af Cholera i Provindserne 1853[2]).	Døde i Kjøbenhavn 1853.
0—10 Aar	8,2	12,6	10,92
10—20 —	6,5	3,4	2,87
20—30 —	12,9	8,7	9,92
30—40 —	15,7	15,6	17,42
40—50 —	17,4	16,4	18,03
50—60 —	17,8	15,8	17,54
60—70 —	13,6	15,4	13,78
70—80 —	6,4	9,0	8,00
80—90 —	1,4	2,9	1,42
over 90 —	0,1	0,2	0,10
	100,0	100,0	100,00

[1]) Informazioni Statistiche l. c.

[2]) Det Kgl. Sundhedscolleg. Aarsberetning for 1853 Pag. 228.

rdes Forhold procentvis beregnede.

Døde.

12 Juni — 27 Juli.		28 Juli — 1 Octbr.		12 Juni — 1 Octbr.		Begge Kjön.
Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	
1,53	1,23	5,42	3,35	2,87	1,93	2,36
4,16	2,88	6,21	5,73	4,87	3,82	4,31
2,01	1,88	3,17	1,31	2,41	1,69	2,03
1,04	1,00	1,85	1,91	1,32	1,30	1,31
0,62	1,06	1,32	0,72	0,86	0,95	0,91
1,60	1,12	1,32	1,79	1,50	1,34	1,41
1,39	1,41	1,19	1,91	1,32	1,58	1,46
6,80	2,94	4,36	3,11	5,96	2,99	4,37
5,20	5,99	6,60	4,30	5,69	5,44	5,55
8,12	5,41	7,93	7,65	8,05	6,14	7,03
13,60	8,58	10,30	8,60	12,47	8,59	10,39
9,65	7,11	10,04	5,73	9,78	6,66	8,11
9,65	9,75	11,89	8,96	10,42	9,49	9,92
9,23	9,22	8,32	8,84	8,92	9,10	9,01
8,60	9,05	7,53	8,24	8,23	8,78	8,53
5,41	9,22	4,36	7,29	5,05	8,59	6,94
5,97	9,34	2,11	7,53	4,64	8,74	6,84
3,54	6,35	3,04	6,33	3,37	6,34	4,96
1,32	4,05	2,25	4,66	1,64	4,25	3,04
0,49	1,88	0,40	1,20	0,45	1,65	1,10
0,00	0,47	0,26	0,60	0,09	0,51	0,32
0,07	0,06	0,13	0,24	0,09	0,12	0,10
100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

	Syge i Kjøbenh. 1853.	Syge i 4 store Stæder i Belg. 1849 [1].	Døde i Kjøbenh. 1853.	Døde i 4 store Stæder i Belg. 1849.	Døde i hele England 1848.	Døde i hele England 1849 [2].	Døde i hele Belg. (Stad og Land) 1849.
0—1 Aar . . .	2,02 . .	1,30 . .	2,36 . .	1,99 . .	5,52 . .	2,13 . .	3,11
1—5 — . . .	6,41 . .	8,20 . .	6,33 . .	10,47 . .	14,57 . .	11,64 . .	11,90
5—15 — . . .	4,82 . .	14,60 . .	3,63 . .	12,16 . .	19,82 . .	17,65 . .	14,10
15—30 — . . .	16,44 . .	20,79 . .	11,38 . .	15,15 . .	19,64 . .	21,19 . .	14,75
30—60 — . . .	52,53 . .	41,45 . .	52,99 . .	42,73 . .	32,85 . .	37,74 . .	40,60
60—80 — . . .	16,71 . .	12,84 . .	21,79 . .	16,25 . .	7,24 . .	9,33 . .	14,46
80—100 — . . .	1,07 . .	0,82 . .	1,52 . .	1,25 . .	0,36 . .	0,32 . .	1,08
	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Hertil føie vi en Sammenstilling af de Døde af Cholera i Kjøbenhavn, London, Berlin og Stokholm.

[1]) 17161 Sygdomstilfælde og 9641 Dødsfald af Cholera i Gent, Lüttich, Antwerpen og Brüssel.
[2]) 1105 Dødsfald i 1848 og 53247 Dødsfald i 1849 i hele England.

	Døde i London 1849.	Døde i Kjøbenhavn 1853.
0—15 Aar	28,2	12,3
15—25 —	9,5	5,8
25—60 —	47,4	58,6
over 60 —	14,8	23,3
ubekjendt	0,1	0,0
	100,0	100,0

Den Oplysning, vi have fra Paris, indskrænker sig til en ikke ganske fuldstændig Oversigt over de Døde i forskjellige Hospitaler i 1832 og 1849. Disse Tal stemme hverken med dem fra Kjøbenhavn eller fra andre Stæder; men det maa erindres, at de kun vedkomme en Del af de nævnte Epidemier, og de ere kun fremdragne for at støtte den Sætning, at den høie Alder er mest disponeret for Sygdommen, hvad vi ogsaa i vore Tabeller finde Stadfæstelse paa.

Vi meddele den franske Forfatters Ord i Noten[1]).

	Berlin 1849.	Kjøbenhavn 1853.
0—3 Aar	8,0	6,67
3—15 —	15,0	5,66
15—30 —	28,1	11,38
30—50 —	29,8	35,45
50—60 —	9,4	17,54
over 60 —	9,7	23,30
	100,0	100,00

	Stokholm 1834.	Kjøbenhavn 1853.
0—10 Aar	7,9	10,9
10—50 —	64,1	48,2
over 50 —	28,0	40,9
	100,0	100,0

[1]) On peut dire — d'une manière générale — que la prédisposition à contracter cette maladie (le Choléra morbus) est en raison directe du nombre des années. Plus un individu est âgé, plus il a de chances d'être atteint par le choléra; plus au contraire, il se rapproche du moment de la naissance, plus il a de chances d'échapper à cette maladie. La vérité de cette proposition est démontrée de la manière la plus incontestable par les relevés statistiques dont les deux premières épidémies nous ont fourni les élémens. Il suffirait à la rigueur, pour nous en convaincre, de jeter un coup d'oeil sur le mouvement des divers hôpitaux de Paris, en 1832 et en 1849. On verrait, pour ne citer que les extrêmes, que tandis que la Salpétrière avait fourni près de deux mille malades, l'hôpital des Enfans en avait eu à peine 150, et l'hospice des Enfans-Trouvés 4 ou 5. Le chiffre des malades, dans les hôpitaux d'adultes, oscillait entre ces deux limites extrêmes. Ces résultats statistiques sont très remarquables, et trouvent d'ailleurs leur confirmation dans les relevés suivants des individus atteints par le choléra en 1832 (11me arrondissement de Paris).

De 0 à 15 ans chiffre tellement insignifiant, qu'il n'a pas été noté.

15 à 30 ans	117 =	12,2
30 à 45 —	238 =	24,8
45 à 60 —	265 =	27,6
60 à 85 —	341 =	35,4
	961 =	100,0

Dr. Hervieux i L'Union Médicale Tome VIII Nr. 10. 24 Janv. 1854 Pag. 38.

Da efter det Foregaaende de Aldersclasser, der have den lavere Dödelighed, Barnealderen fraregnet, findes stærkere repræsenterede i London, Stokholm, de belgiske Stæder o. s. v. end i Kjøbenhavn, og det omvendte Forhold finder Sted i de øvrige Aldersclasser, have vi en Antydning til at forstaae den i det Hele lavere Mortalitet i de fremmede Epidemier og den høiere her i Staden.

6. En Oversigt over de Syge og de Døde, betragtede efter Aldersclasserne, i den 7de Uge, i hvilken Epidemiens Høidepunkt falder, vil udentvivl være velkommen for dem, der ønske at studere vor Epidemie; en saadan gives derfor i Tabel 15.

Ved at betragte denne Tabel vil man finde forskjellige Punkter, der fængsle Opmærksomheden; man seer saaledes, at der næsten i alle de lavere Aldersclasser indtræder en formindsket Dødelighed, naar Epidemien har passeret sit Høidepunkt den 27de Juli; men fra 30 Aars Alderen af vakler Forholdet frem og tilbage, saaledes at det snart er høiere i den ene, snart i den anden Del af Ugen, indtil endelig Død og Alderdom forene sig om at udjevne alle Differenserne.

Der vil imidlertid længere hen forekomme Brydninger af Stoffet igjennem den samme Uge, hvor Forskjellen mellem den første og den sidste Halvdel af Ugen vil træde klarere frem, og saaledes give Sammenligningen en større Interesse.

Det er muligt, at Nogen kunde mene, at den 20 Juli, der bragte det største Antal Døde i eet Døgn, var den egentlige critiske Dag, paa hvilken Epidemien naaede sit Høidepunkt, og denne Paastand har vistnok noget for sig; thi efter den 20 Juli indtræder der en tydelig Remission. Men naar man seer nærmere til, da er det kun et af de Phænomener, der saa ofte komme tilsyne i Cholera-Epidemierne: Sygdommen remitterer, for atter at stige endnu høiere, nemlig til det høieste Antal Syge, der overhovedet naaes.

I den sjette Uge, 17—23 Juli, kom der dagligt 295,5 Syge og 201,8 Døde i de 4 første Dage, og kun 241,7 Syge, 165,7 Døde om Dagen i de 3 sidste Dage.

Mortaliteten i de 4 første Dage var 68,3 af 100 Syge, i de 3 sidste Dage 68,6 af 100 Syge, Middeltal 68,4 Døde af 100 Syge for hele Ugen.

Sygeantallet hæver sig strax i de 4 første Dage af den næste (syvende) Uge til 270 Syge, hvorpaa komme 183,8 Døde dagligt, men falder dernæst til 238,7 Syge 158,3 Døde om Dagen i de 3 sidste Dage.

Mortaliteten er i den 7de Uges 4 første Dage 68,1 Døde af 100 Syge, og i dens 3 sidste Dage 66,3 Døde af 100 Syge, Middeltal for hele Ugen 67,4 Døde af 100 Syge.

Da desuden Sygdommen i den sjette Uge endnu ikke har udstrakt sig til alle Aldersclasser, f. Ex. ikke til Aldersclassen 90—95 Aar, og Remissionen i alle Maader er tydeligere i den 7de Uge, vil det udentvivl indrømmes, at den 27 Juli, der ligger midt i denne Uge, med Rette betragtes som den Dag, da Epidemien naaede sin Acme.

For større Tydeligheds Skyld føie vi til Tabellen for den critiske (syvende) Uge endnu en for den sjette Uge.

Tab. 15.

De Syge og Døde i den 6te og 7de Uges fire første og tre sidste Dage:

Aldersclasse.	17—20 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	21—23 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	24—27 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	28—30 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.
0—1 Aar . .	12	11	91,7	5	5	100,0	23	18	78,3	18	11	61,1
1—3 — . .	35	25	71,4	31	23	74,2	37	25	67,6	40	28	70,0
3—5 — . .	25	14	56,0	15	8	53,3	30	19	63,3	20	8	40,0
5—7 — . .	14	11	78,6	12	6	50,0	19	12	63,2	20	12	60,0
7—10 — . .	9	3	33,3	9	6	66,7	20	9	45,0	12	4	33,3
10—15 — . .	17	8	47,1	11	6	54,5	26	16	61,5	15	6	40,0
15—20 — . .	25	9	36,0	18	9	50,0	26	5	19,2	11	5	45,5
20—25 — . .	88	46	52,3	28	13	46,4	54	27	50,0	40	18	45,0
25—30 — . .	94	44	46,8	43	17	39,5	83	43	51,8	58	25	43,1
30—35 — . .	86	48	55,8	53	31	58,5	94	47	50,0	71	48	67,6
35—40 — . .	142	79	55,6	98	68	69,4	116	79	68,1	77	50	64,9
40—45 — . .	91	58	63,7	47	27	57,4	108	83	76,9	53	34	64,2
45—50 — . .	114	83	72,8	74	48	64,9	92	68	73,9	69	53	76,8
50—55 — . .	97	73	75,3	54	43	79,6	85	65	76,5	52	40	76,9
55—60 — . .	100	79	79,0	60	41	68,3	73	54	74,0	49	39	79,6
60—65 — . .	67	61	91,0	57	43	75,4	58	45	77,6	24	19	79,2
65—70 — . .	64	60	93,8	54	51	94,4	63	53	84,1	27	21	77,8
70—75 — . .	59	54	91,5	25	23	92,0	33	30	90,9	28	24	85,7
75—80 — . .	29	28	96,6	19	17	89,5	24	22	91,7	19	18	94,7
80—85 — . .	12	11	91,7	9	9	100,0	13	12	92,3	7	6	85,7
85—90 — . .	2	2	100,0	3	3	100,0	2	2	100,0	5	5	100,0
90—95 — . .	"	"	"	"	"	"	1	1	100,0	1	1	100,0
Summa . . .	1182	807	68,3	725	497	68,6	1080	735	68,1	716	475	66,3

IV.

Epidemiens Forhold til de forskjellige Egne af Staden.

1. Den store Tabel B mod Slutningen giver tilstrækkelig Oplysning om, hvorledes Sygdommen Uge for Uge har udbredt sig i de forskjellige Gader, Qvarterer m. m., saaledes at man paa en og samme Tid kan overskue Sygdommens Bevægelse i Tid og i Rum. Hertil skulle vi endnu føie nogle Bemærkninger om Indflydelsen af nogle Forhold, der staae i Forbindelse med en Betragtning af det Locale, nemlig Jordbund, Elevation, Exposition, Befolkningens Tæthed m. m.

Enhver fornuftig Læge har til alle Tider taget Hensyn til disse og lignende ydre Betingelser: men i den nyere Tid har man ganske særdeles fremhævet deres Betydning i forskjellige Sygdomme, blandt hvilke ogsaa Cholera, og man venter, vistnok med god Grund, vigtige Resultater af det Studium, man anvender herpaa.

2. Jordbund. Staden hviler paa en Jordbund, hvis Underlag i det Væsentlige er Ler, over hvilket findes et større eller mindre Lag Opfyldning, for største Delen af Sand.

Ler danner intet godt Underlag, mindst for en stor Stad. Man vil ogsaa, navnligt i Holland, have gjort den Iagttagelse, at Dødeligheds-Forholdet er høiere i de Provindser, der have Ler, end i dem, der have Sand til Underlag. Leret har flere Ulemper i Følge med sig: det tilsteder saaledes ikke Fugtigheden Afløb; den stagnerende Væde fordamper tildels i Luften, og vedligeholder en fugtig og forholdsvis kold Atmosphære, især om Fødderne og de nedre Dele, og hvad der maaske er det Værste: Fugtigheden i Forbindelse med den forhøiede Temperatur, som altid findes i store Stæder, vedligeholder en bestandig Gjæring i den Mængde organiske Substanser, der her uafladeligt fremkomme som Affald.

Den ikke ubetydelige Opfyldning af Sand, der findes allevegne i Staden, formindsker noget det Farlige i Underlagets Beskaffenhed, men dersom der i Opfyldningen forekomme organiske Dele, som endnu ere i Gjæring, hvad DHrr. Colding og Thomsen med saamegen Sagkundskab have vist, da er dette en Omstændighed, der vistnok fortjener Sundhedspolitiets særdeles Opmærksomhed, især dersom deslige Skadeligheder ere tilstede i et nogenlunde betydeligt Omfang.

Hvorvidt forøvrigt Leret eller overhovedet Jordbunden har spillet en Rolle i vor Epidemie, derom vove vi ikke at yttre nogen Mening, men vi ansee det for vor Pligt at gjøre opmærksom paa Vigtigheden af et hensigtsmæssigt og vel gjennemført Drainings-System i hele Staden, og under alle menneskelige Boliger overhovedet. Det følgende lille Træk, der er meddelt af Professor I. C. Schiødte, Inspecteur ved det Kgl. naturhistoriske Museum, vil muligt være indlysende for Mange, hos hvem en lang Forelæsning ikke fandt Indgang. Man havde gjort den Erfaring, at det aldrig vilde lykkes at holde Dyrene ilive i et vist Partie af den zoologiske Have i London. Da man undersøgte Grunden i dette Partie, fandt man, at den bestod af Ler, og ved at føre Drainingsrør gjennem Leret, forbedrede man Jordbunden saameget, at Dyrene efter den Tid befinde sig ligesaa vel der, som andensteds i bemeldte Have. Dog, her handles om Dyr, ikke om Mennesker, vil Nogen maaske sige. Men i Sandhed, et Menneskes Sundhed er endnu mere skrøbelig end et Dyrs.

Det maa ansees for aldeles utvivlsomt, at et fornuftigt Drainings-System vilde forbedre Sundheden og forlænge Livsvarigheden i Kjøbenhavn, og overalt, hvor Underlaget for Menneskenes Boliger er Ler.

Sand yder et langt bedre Underlag, da det uden eller i al Fald med liden Kunst giver tilbørligt Afløb for Fugtigheden; thi det er stagnerende Væde, der er skadelig for Sundheden, dels derved, at den, som allerede foran bemærket,

holder Atmosphæren fugtig og forholdsvis kold, hvorved Hududdunstning og andre Livs-Functioner generes, dels derved, at den begunstiger Gjæring i de i samme indeholdte dyriske Stoffer, hvoraf Miasmata etc. kunne opstaae. Man betragte blot Virkningen af den fugtige Jordbund paa Planterne, og man vil sige sig selv, at den maa vise sig skadelig for alt Levende.

3. Beliggenhed. Kjøbenhavns Beliggenhed har noget ved sig, der synes at indbyde Cholera; det ligger ikke blot meget lavt, men det er en stor Søhavn, paa en alfar Vei, der forbinder Østen med Vesten, Syden med Norden.

Hvormeget Beliggenheden ved Kysten kan gjøre, derpaa have vi et Exempel i England, hvor der i 208 Kyst-Districter med omtrent 7½ Million Indvaanere forefaldt 36241 Dødsfald af Cholera, medens der i 415 Districter i det Indre af Landet med omtrent 10½ Million Indvaanere kun forekom 17032 Dødsfald. I Kyst-Districterne kom der altsaa 50 Dødsfald paa 10000 Indvaanere, i Land-Districterne derimod kun 17 Døde paa 10000 Indvaanere[1]).

Man har i England ligeledes bemærket en betydelig Forskjel paa Dødeligheden i de forskjellige Havne. I de store Havne: Liverpool, Hull, Bristol, Plymouth, Portsmouth, Southhampton og Tynemouth, kom der 125 Dødsfald paa 10000 Indvaanere; i Havne af Middelstørrelse 47 Dødsfald, og i 125 Kyst-Districter, hvis Havne tildels vare saa smaa, at større Skibe ikke kunde indløbe, kun 15 Dødsfald paa 10000 Indvaanere. Men de store Havne i England staae alle i Forbindelse med en større eller mindre Flod, og det er udentvivl dette, som tilligemed andre bekjendte Omstændigheder gjør Sygdommen mere farlig der end andensteds. At Kjøbenhavn ligger paa en temmelig stærkt befærdet Vei, gjør det alligevel mærkeligt, at Epidemien ikke for længe siden har hjemsøgt Staden; thi naar man paa Kortet forfølger dens Vandring, finder man, at den falder langs de større Færdselsveie.

Men Sygdommen er opstaaet i en stor Flods Delta, og ligesom den har bevaret sin oprindelige Charakter i de Symptomer, den frembyder, synes den ogsaa fortrinsvis at holde sig til de større Floder og til disses Delta, og at Kjøbenhavn ikke har en større Flod i sin Nærhed, er udentvivl en af de vigtigere Aarsager til, at vi saalænge have været forskaanede.

4. Elevation. Om dette Punkt haves Resultaterne af meget interessante Undersøgelser i det oftere foran citerede engelske Skrift[2]).

Man har bemærket, at Sygdommen i Flodernes Delta udbreder sig med stor Voldsomhed og bortriver et betydeligt Antal Personer, men at den, efterhaanden som den stiger op langs med Floderne og naaer til en vis Høide, aftager i Heftighed. Ved at forfølge denne Iagttagelse, der allerede blev gjort strax ved Sygdommens Fremtræden i Indien, mener man at være bleven

---

[1]) I Berlin har Cholera hidtil ikke havt nogen synderlig Udbredelse, hvilket muligt kan tilskrives dels den Omstændighed, at Berlin væsentlig er en Landstad, dels at den Jordbund, hvorpaa det ligger, er Sand, der uden kunstig Draining tilsteder Fugtigheden Afløb.

[2]) Report on the Mortality of Cholera etc. Pag. LXI og følg.

istand til at beregne den omtrentlige Dødelighed, en Cholera-Epidemie vil foraarsage paa forskjellige Høider.

Vi skulle fremstille en saadan Beregning ved Siden af de Tal, der angive den Dødelighed, der virkeligt har fundet Sted i London.

Stedets Høide over Themsen.	Der døde af 10000 Indv.	Efter Beregning skulde der dø af Cholera af 10000 Indv.
0 Fod	177	174
10 —	102	99
30 —	65	53
50 —	34	34
70 —	27	27
90 —	22	22
100 —	17	20
350 —	7	6

Da Cholera herskede i de sardinske Provindser paa Fastlandet, forskaanede den aldeles Savoyen og Alpeegnene, kun i de nærmest Genua beliggende Bjerge udbredte den sig noget.

I Modsætning til hvad vi ovenfor have anført, og i Modsætning til den temmelig udbredte Formening, at Cholera fortrinsvis søger de fugtige og side Egne, berettes fra Belgien, som har gjennemgaaet tre Cholera-Epidemier, at disse kun svagt have berørt de side Egne, i hvilke intermitterende Febre ere endemiske [1]). Det er imidlertid muligt, at Rækken af de belgiske Cholera-Epidemier ikke er afsluttet, og at andre Aar kunne bringe andre Erfaringer.

Det, vi allerede have anført, synes i al Fald at opfordre til Forsigtighed med allerede nu at ville opstille Lovene for denne Sygdom. Man har imidlertid ikke ladet sig afholde herved, men angivet Lovene for Cholera i flere Retninger, navnligt ogsaa med Hensyn til Elevationen, idet man nemlig blandt andet paastaaer, at det er en Lov, at Dødeligheden i Byer af nogen Udstrækning og Tæthed forholder sig omvendt som deres Elevation [2]).

Vi have rigtignok ingen Grund til for Kjøbenhavns Vedkommende at benegte Gyldigheden af denne Lov, thi Dødeligheden har her, som allerede vist, været overordentligt stor, og Elevationen naaer intetsteds 40 Fod.

---

[1]) En passant en revue les localités où elle (la maladie) a regné dans nos provinces, on arrive à voir que l'humidité de l'atmosphère par l'évaporation des rivières, des étangs, etc., ne parait pas être une des conditions essentielles de son développement. On trouve, en effet, qu'elle ne s'est pas manifesté dans un grand nombre de communes situées dans des bas-fonds humides, qu'elle a généralement épargné celles où la fièvre intermittente est considerée comme endémique, et qu'à l'exception de quelques localités, les points des Flandres où l'on rencontre beaucoup d'eau ont relativement moins souffert que des cantons d'autres provinces placés dans des conditions opposées. Stat. Gén. de la Belgique Pag. 547.

[2]) The law is that the mortality in towns of some extent and density is inversely as the elevation. Report on the Mortality of Cholera.

Men betragte vi forøvrigt Dødeligheden i Kjøbenhavn i Forhold til Elevationen, da finde vi ikke den største Dødelighed paa den laveste Elevation. Christianshavn har en meget lavere Beliggenhed end St. Annæ Øster Qvarter, men ikke derfor en større Dødelighed.

Gaae vi ud fra Amaliegaden, der har 7—8 Fods Elevation, da finde vi vel i den nordlige Del af Staden Dødeligheden at aftage i et nogenlunde passende Forhold efter Elevations-Scala'en, men i andre Egne er der ingen Sammenligning mulig. Nyhavn (B. S.) og næsten hele Strand Qvarter f. Ex. have den samme Elevation som Amaliegaden, men en høist ubetydelig Dødelighed sammenlignet med den i den sidstnævnte Gade.

Dersom vi ikke feile, har Østerbro en lavere Beliggenhed end Nørrebro og Blegdammen. Da Befolkningen paa de to Steder ikke er bekjendt hver for sig, formaae vi imidlertid ikke at angive Forholdet af de Døde. Derimod er der et Moment, der gjør det sandsynligt, at Sygdommen har været heftigere paa Nørrebro end paa Østerbro: der døde nemlig af de Angrebne paa Nørrebro 67 pCt., paa Østerbro kun 63,6 pCt.

Elevationen kan saaledes, som det synes, i det Hele taget ikke komme særdeles i Betragtning ved de kjøbenhavnske Forhold[1]).

5. Exposition. Det har været paastaaet af Nogle, at det bidrog til at hæmme eller at befordre Epidemiernes Fremgang i de forskjellige Dele af en Stad, om Bygningerne vare saa eller saa beliggende mod de 4 Verdenshjørner, medens det har været benegtet af Andre.

Det kan vistnok i det Hele antages, at de Beboelses-Leiligheder, som ere beliggende mod Syd eller Sydvest, under de behørige Forudsætninger ere de for Sundheden tjenligste; men mange Omstændigheder kunne opveie det Fordelagtige i Beliggenheden, og man vil derfor finde mange Afvigelser ogsaa i vor Epidemie. Dette erfares ved at sammenligne Dødeligheden under den forskjellige Exposition. Overgaden neden Vandet har 18,2 Døde paa 1000 Indvaanere, men Nybrogade med omtrent den samme Exposition har 34,5. Tornebuskegaden paa Skyggesiden, Klædebo Qvarter, 3,9, paa Solsiden, Rosenborg Qvarter, 27,0 Døde paa 1000 Indvaanere. St. Gjertrudstrædet paa Skyggesiden, Klædebo Qvarter, 12,7, paa Solsiden, Rosenborg Qvarter, 30,8 paa 1000 Indvaanere.

Gothersgaden i Kjøbmager Qvarter, Skyggesiden, 7,4, i Rosenborg Qvarter, Skyggesiden, 12,8, i St. Annæ Vester Qvarter, Solsiden, 13,0 Døde paa 1000 Indvaanere[2]).

---

[1]) Bouvier troer, at Elevationen heller ikke i Paris spiller nogen væsentlig Rolle. Vel var Dødeligheden forholdsvis ringe paa Høiderne og den sydlige Skraaning af Montmartre; men den var desto større i La Sorbonne og i de høit liggende Qvarterer deromkring.

[2]) Det maa imidlertid bemærkes, at 5 Patienter ere henførte til denne Del af Gothersgaden, uagtet de tilhøre Livvagts-Casernen, der kun uegenligt kan siges at ligge i Gothersgaden, og af de øvrige 13 Syge var en fremmed for Gaden. Det var en nys ankommen Dame fra Viborg. Dersom vi fradrage disse, da indskrænkes Tallet til 8 Døde, altsaa til 9,4 Døde paa 1000 Indvaanere, et Dødeligheds-Forhold, der dog noget overstiger det paa den modsatte Side af Gaden i Kjøbmager Qvarter.

Derimod har St. Annæ Plads kun en enkelt Patient paa Solsiden, de fleste ere fra Skyggesiden.

I Nyhavn paa Solsiden findes et lavt Dødeligheds-Forhold, paa Charlottenborgsiden, Skyggesiden, derimod er Forholdet 71,6 Døde paa 1000. Men Nybørs har omtrent den samme Exposition som Nyhavn, Charlottenborgsiden, og har kun 11,4 Døde paa 1000 Indvaanere. Store Kongensgade i St. Annæ Vester Qvarter, østlig Exposition, har 28,0 Døde, i St. Annæ Øster Qvarter, vestlig Exposition, 29,0 Døde paa 1000 Indvaanere. Borgergade og Adelgade have paa en enkelt Undtagelse nær omtrent lige Forhold paa begge Sider. Kronprindsessegade, vestlig Exposition, har 5,0, Overgaden oven Vandet, vestlig Exposition, 31,2 Døde paa 1000 Indvaanere.

Der kommer saaledes neppe meget ud af at betragte Virkningen af Expositionen i de enkelte Dele af Staden; betragte vi den derimod med Hensyn til Staden i dens Helhed, da viser det sig, at de Dele, der have været mest umiddelbart udsatte for de nordlige Vinde, f. Ex. Nørrebro, Nyboder, St. Annæ Øster Qvarter og tildels Christianshavn, have lidt mest, og det vil erindres, at i Vinter-Halvaaret, der gik nærmest forud for Epidemien, Nordosten herskede uophørligt. Den saaledes usædvanligt længe staaende N. O. har nu vistnok ikke paa nogen Maade fremkaldt Epidemien; thi denne Vind har blæst hundrede Gange ligesaa vedholdende, uden at Cholera er opstaaet, og mange Stæder og Byer paa vore Kyster have været endnu mere udsatte for den samme N. O. og ere dog blevne forskaanede for Cholera [1]). Derimod er det ikke ganske usandsynligt, at den kan have prædisponeret Befolkningen saaledes, at der blev givet Epidemien Leilighed til at optræde med større Voldsomhed, især da der just i disse Dele af Staden fandtes et betydeligt Antal af Gamle, Svage, Almisselemmer og andre Fattige.

De beskyttede Dele af Staden have lidt forholdsvis mindre, og vi kunne i saa Henseende udhæve Vester Qvarter og Strand Qvarter, hvilket sidste, trods jevnlige Berørelser med inficerede Skibe, er sluppet næsten ganske uskadt. Det har nemlig kun 3,5 Døde paa 1000 Indvaanere, og om vi end til alle de bekjendte Dødsfald af Cholera i Strand Qvarter vilde føie de Døde fra Skibene ved Gammelstrand, Børsen, Knippelsbro o. s. v., vilde de Dødes Antal dog ikke naae op til 10 paa 1000 Indvaanere [2]).

Naar vi finde, at i London den nordlige Del har lidt mindst, og at den sydlige Del har havt et meget høit Dødeligheds-Forhold, da maa det erindres, at den nordlige Del af denne Stad i sin største Udstrækning ligger paa den sydlige Heldning af en Bakke eller Rad af Bakker, hvilken mod N. V. har en Høide af 350 Fod [3]). En saadan Beliggenhed maa i alle Henseender ansees

---

[1]) Amagergade, som har lidt allermest af Cholera-Epidemien, har en Beliggenhed, der aldeles udelukker Nordosten.

[2]) Det kunde maaske fortjene at anføres, at Epidemien rasede saa voldsomt paa nogle Skibe, at hele Mandskabet i et eller et Par Tilfælde skal være blevet aldeles bortrevet, medens Dødeligheden paa andre Skibe var forholdsvis ringe, og navnligt Dødeligheden paa Skibe ved Slotspladsen, ved Gammelstrand, ved Børsen og i Nyhavn, B. S., ikke var meget stor; af de her nævnte Steder størst ved Børsen.

[3]) Ved at betragte Virkningen af Expositionen i England i det Hele finde vi i de sydlige Di-

for Sundheden tjenligst, naar Underlaget og andre Betingelser ikke ere altfor slette, og der tillige, saaledes som det der hyppigt er Tilfældet, er sørget tilbørligt for Draining m. m.

De sydlige Dele af London have en lav Beliggenhed; de, som ligge nærmest Floden, ere i Niveau med denne, men Terrainet hæver sig noget Syd paa, og her have de forskjellige Partier lidt i Forhold til deres Elevation, skjøndt Undtagelser tyde hen paa, at der i en Epidemie ikke absolut kan bygges paa enkelte Momenter, og maaske mindst paa dem, der angaae Climatet. Denne Bemærkning paatrænger sig ved at betragte Kortet over London i Sammenligning med det over Kjøbenhavn. Det viser sig nemlig, at den Egn af London, der har lidt allermest, har en Beliggenhed, der temmelig nær svarer til vort Strand Qvarter; men den nævnte Egn af London er sid, sumpet, slet drainet, forsynet med slet Drikkevand og beboet af en fattig, næsten ussel Befolkning.

De Dele af London, der med Hensyn til Beliggenhed forholde sig til hele Staden omtrent saaledes som Vesterbro og Frederiksberg til Kjøbenhavn, nemlig Hammersmith og Kew, have et meget lavt Forhold af Døde af Cholera, tildels lavere, end de efter Elevations-Scala'en burde have. Om det lave Forhold saavel der som her kan være at tilskrive den sydvestlige Sol, hvilken de nævnte Dele af disse to Stæder modtage mere umiddelbart end de øvrige, i Forbindelse med en større Velstand hos Beboerne m. m., ville vi ikke paatage os at afgjøre.

I Paris var det især det nordøstlige, det sydøstlige og tildels det sydvestlige Partie, der hjemsøgtes af Cholera; men disse Egne vare for en Del lavtliggende og indeholdt en stor Mængde fattige Familier og store Anstalter for Fattige, f. Ex. la Salpétrière, Hôtel des Invalides o. fl. Den mindste Dødelighed fandtes paa den sydlige Skraaning af Montmartre og i det nordvestlige Partie, hvor forholdsvis mange Velhavende boe [1]).

6. Befolkningens Tæthed, saaledes som den fremkommer derved, at Næringsforholdene give Anledning for Mange til at søge Udkomme paa et givet Sted, i en Egn o. s. v., maa ansees for at høre med til de gunstige Livsbetingelser; thi den tyndt spredte Befolkning er med sine sparsomme Hjelpemidler udsat for Affectioner, som den tæt sluttede Befolkning ikke kjender, i al Fald ikke kjender i samme Grad.

Men dersom Befolkningens Tæthed drives saa vidt, at en Overfyldning af Husene finder Sted, da er der vist Ingen, der tvivler om, at en saadan er skadelig.

To Autoriteter i England have behandlet dette Spørgsmaal, hver paa sin forskjellige Maade; den ene, General Board of Health, har fremhævet dette Moment som særdeles vigtigt i en Cholera-Epidemie, og som Exempler anfører den flere Arbeidshuse, Fængsler o. s. v. [2]), og det er ganske rimeligt, at naar

---

stricter 39 Døde af Cholera paa 10000 Indvaanere, i de vestlige 49 og i de østlige 53 Døde paa 10000 Indvaanere.

[1]) Bouvier i Mémoires de l'Académie Imp. de Médecine T. XVII Pag. 369.

[2]) Appendix B to the Report of the Gen. Board of Health Pag. 86 og følg.

en Overfyldning af Localet føies til de øvrige ugunstige Livsbetingelser, hvorunder de Mennesker, der leve i disse Anstalter, forøvrigt staae, da maa en Virkning vel kunne spores.

Den anden Autoritet, Registrar General, seer bort fra disse enkelte overfyldte Localiteter og kommer til det Resultat, at de tættest bebyggede Districter tildels havde den laveste Dödelighed, og Districter med den tyndeste Befolkning den største Dødelighed, og den har antaget, at Elevation m. m. øvede en større Indflydelse. Vi ansee Sagen for betydelig nok til at anføre det Vigtigste af, hvad der er yttret herom [1]).

„Befolkningens Tæthed er et Moment af mindre Vigtighed i London, end Elevationen over Vandfladen. Dette skjønnes af den Tabel, i hvilken Districterne ere ordnede efter den ved Cholera bevirkede Dødelighed, og som viser, at Tætheden i Gjennemsnit er mindst i de 19 Districter, der have den største Dødelighed. Velstanden, der røber sig ved den høie Husleie, og Elevationen overveie Virkningen af Befolkningens Tæthed. Dødeligheden er endog mindre i de mest velhavende og tættest befolkede Districter, end den burde være efter Elevations-Scala'en.

Hvor Districterne ere ordnede efter Vandforsyningen, der er Befolkningen tættest i de Districter, der have den største Dødelighed.

Fremdeles, i den Tabel, i hvilken Districterne ere ordnede efter Befolkningens Tæthed, havde de 19 Districter med den tætteste Befolkning, nemlig med 178 Indvaanere paa en Acre, en Dødelighed af 71 af 10000 Indvaanere, medens 19 andre Districter med den tyndeste Befolkning, nemlig blot 34 Indvaanere pr. Acre, havde en Dødelighed af 61 paa 10000 Indvaanere.

En fem til sex Gange forøget Tæthed (fra 34 til 178) havde altsaa blot $^1/_6$ Forøgelse af Dødeligheden til Følge, og selv denne ringe Forøgelse af Dødeligheden kan være foraarsaget ved Forskjelligheder i de to Gruppers Velstand og i Elevationen. I de Districter, der forsynes med Vand fra New-River og fra Themsen neden for Battersea, er Dødeligheden størst i de tættest befolkede Districter, men disse Districter ere ogsaa de sideste og de fattigste. I alle de 6 Districter, der forsynes fra Themsen ved Kew og Hammersmith [2]), har Cholera kun foraarsaget en ringe Dødelighed, men Dødeligheden er allerlavest i de tre tættest befolkede Districter, uagtet disse tilfældigvis kun ere halvt saa velhavende som de øvrige" [3]).

---

[1]) Report on the Mortality of Cholera Pag. LXVI.

[2]) Battersea ligger ved Vestenden af Staden: Themsen nedenfor Battersea har altsaa optaget en Del Vand fra Stadens Afløbsrender og er derved gjort uren. Hammersmith og Kew ligge egentlig helt Vesten for London, og Themsen har her endnu ikke berørt Staden: Floden er altsaa forholdsvis temmelig ren.

[3]) Mere density of population had not the same direct effect of increasing the mortality in this disease as in others; for in many inland towns, and in high, dense parts of London, the mortality was slight or inconsiderable. Neither does the mortality from Cholera vary in the London districts in any ratio of the density. Still density and numbers of people are not to be lost sight of, for the cholera was not fatal to many inhabitants of thinly peopled, though low and marshy parts, while in such localities it was very fatal in nearly all towns. Report on the Mortality of Cholera Pag. LXIX.

Ogsaa i Paris har man søgt at udfinde Indflydelsen af Befolkningens Tæthed; men den er kun til en vis Grad kjendelig og opveies ofte af Beboernes Velstand m. m.[1]).

Betragte vi nu de Tal, Epidemien har leveret her i Kjøbenhavn, uden at tage Hensyn til enkelte overfyldte Huse, da kunne vi ikke finde, at Befolkningens Tæthed har spillet en fremherskende Rolle, som et betydningsfuldt Moment i vor Cholera-Epidemie.

Blandt de tyndest befolkede Gader i Kjøbenhavn, hvor Indbyggernes Antal varierer fra 0,88 til 1,94 Indvaanere paa 100 □ Alen, ere: Overgaden oven Vandet, som havde 31,2 Dødsfald paa 1000 Indvaanere, Toldbodveien 46,3 Døde, Norgesgade foruden Frederiks Hospital 25,9 Døde, Rigensgade foruden Garnisons-Hospital 33,4 Døde, Academiegade 63,6 Døde, Amaliegade foruden Almindeligt Hospital og Toldbodplads 25,1, med Toldbodplads 65,9 Døde (med Toldbodplads og Almindeligt Hospital 207,8), Philosophgangen 23,1, Lille Fiolstræde 25,3 Døde paa 1000 Indvaanere.

Holde vi imod disse følgende Gader med 8 à 12 Individer paa 100 □ Alen, da havde Teglgaardsstræde 20,0 Døde, Klosterstræde 8,4, Lille Larsbjørnstræde 30,8, Gaasegade 11,2, Springgade 18,2, Lille Regnegade 35,2, Slippen og Landemærket 9,8, Antoniestræde 12,2, Hummergade 7,7, Dybensgade 16,9, Nellikegade 12,0 og Vognmagergade 35,5 Døde paa 1000 Indvaanere.

Af de tættest befolkede Gader med 12—16 Indvaanere paa 100 □ Alen havde f. Ex. Søndervoldstræde 40,2 Døde, Didrikbadskjærsgang 49,8 Døde, Christenbernekovstræde 22,4 Døde, Kokkegade i Nyboder 58,4 Døde, Lille Brøndstræde 53,1 Døde paa 1000 Indvaanere o. s. v. Disse Gader naae altsaa enten ikke op til det samme Dødeligheds-Forhold, som flere af hine, eller de overstige det ikke saameget, som man kunde vente, naar man sammenligner Befolkningen f. Ex. i Søndervoldstræde, Lille Brøndstræde, med den paa Toldbodveien, i Amaliegade o. s. v., og man er tilbøielig til at indrømme ethvert Moment blandt Sygdommens Aarsager lige Berettigelse.

Naar Peder Madsens Gang og Pistolstræde havde et overordentligt høit Forhold af Dødelighed, da kan Befolkningens Tæthed unægteligt have sin Del deri, men der maa ogsaa være nogle andre Grunde. Beboerne af disse Gader ere nemlig for største Delen Arbeidere, som om Dagen ere beskjæftigede udenfor Huset, og da Børnene som oftest tumle sig paa Gaden, staae Boligerne tomme hele Dagen, og de syntes under Epidemien at være saa vel udluftede, som Gadens Sneverhed og øvrige Forhold vilde tilstede.

I Vognmagergaden og i Brøndstrædet kunde Befolkningens Tæthed i og for sig snarere komme i Betragtning, da disse Gader fortrinsvis beboes af fattige Haandværkere, der ere beskjæftigede i deres Hjem. I Amagergaden var der ligeledes en betydelig Tæthed og tillige en meget stor Dødelighed. Dog maa man ikke glemme, under hvilke Vilkaar en stor Del af Befolkningen i de nævnte Gader staaer. Men om det nu ogsaa lykkedes nogenlunde at maale Tætheden i den faststaaende Befolkning, saa gives der en Befolkningens Tæthed, som vanskeligt kan maales, den nemlig, der opstaaer ved den Del af

---

[1]) Bouvier l. c. Pag. 365 og følg.

Befolkningen, der ingen fast Bopæl har, og som, ligesaa ustadig som Havets Bølger, snart findes i denne, snart i hin Egn af Staden, og blandt hvilken der vist findes ikke faa, der kunne have flere Grunde til ikke at lade deres Navne komme tilsyne ved en Folketælling. Naar nu disse Mennesker presse sig sammen i enkelte Herberger og foranledige en Overfyldning af disse, da maa det vel indrømmes, at denne absolut og under alle Omstændigheder, men ganske særdeles naar en Epidemie hersker, maa ansees for skadelig og farlig, men man maa ogsaa tage med i Betragtning de Livs Vilkaar, disse allerelendigste af alle Mennesker forøvrigt have.

Paa den anden Side have flere Huse havt en forholdsvis stor Dødelighed, uden at de have været belemrede med et upassende stort Antal af Beboere. Det var saaledes ikke Befolkningens Tæthed, der var Aarsag i, at saamange Personer bortrykkedes i Lille Vibenshus, i 311 i Prindsensgade paa Christianshavn og i saa mange andre Huse og Localiteter.

Paa Almindeligt Hospital var der en overordentlig stor Dødelighed parret med en overordentlig Tæthed af Befolkningen; men paa Toldbodplads var Dødeligheden omtrent ligesaa stor som hist, da næsten $^1/_3$ af Befolkningen døde, uden at Tætheden kan komme væsentligt i Betragtning. Sygdommens Intensitet var ogsaa meget stor, og, som det synes, endnu større paa Toldbodplads end paa Almindeligt Hospital, der døde nemlig 68 af 76 Syge[1]) eller 89,5 af 100 Syge paa Toldbodplads. Paa Almindeligt Hospital døde der af 592 Syge 514 eller 86,8 pCt., efter Tabellen; men naar Vartouslemmerne, som behandledes her, regnes med, da stiger Tallet af Syge og Døde til resp. 615 og 537. Paa Almindeligt Hospital døde saaledes i det Hele dog kun 87,3 af 100 Syge.

Imidlertid, Tætheden er et Moment, som under alle Omstændigheder maa tages i Betragtning; men det vil være vanskeligt at bestemme dets Betydning i denne Sygdom og overhovedet, af den Grund, at det altid vil findes i Forbindelse med en Mængde andre ugunstige Livsbetingelser og saaledes ikke godt vil kunne betragtes for sig alene. For at tale med Sikkerhed maatte man desuden have Udmaalinger og Beregninger af det cubiske Indhold ikke blot af de overfyldte Huse, men ogsaa af alle andre Huse og Localiteter, der have været berørte af Epidemien, og derhos det nøiagtige Antal af de Personer, som havde opholdt sig i samme, saavel Sunde som Syge. Man maatte have Besked om Beboernes Livs-Vilkaar, Levemaade m. m. Ved en omhyggelig Behandling af disse Elementer vilde man komme til Resultater, man noget bedre kunde stole paa, end hvad vi hidtil have.

7. Ved at tage Sygdommens Forhold til det Locale i Betragtning kunne vi ikke undlade at give en kort Skildring af Epidemiens Vandring igjennem de forskjellige Egne af Staden. Vi ville ikke forsøge paa at følge den Skridt for Skridt, hvad ogsaa snart vilde vise sig at være en forgjæves Bestræbelse, eftersom Epidemien, naar den engang har faaet Fodfæste, kommer tilsyne paa mange, tildels vidt fra hinanden fjernede Punkter paa en og samme Tid; men

---

[1]) Her er blot Talen om Lemmerne. Foruden disse var endnu en Tjenestepige angreben og døde; dersom denne regnes med, bliver Dødeligheds-Forholdet 89,6 pCt. af de Syge paa Toldbodplads.

vi give en Udsigt over dens Gang i de enkelte Qvarterer og nogle af de offentlige Stiftelser o. s. v., og vi tage disse i den Orden, i hvilken Culminationen indtraadte. Hvad Culminationen angaaer, da paatrænger den Bemærkning sig imidlertid, at meget kan være tilfældigt ved saa smaa Tal, især da flere Dage have ligesaa mange eller næsten ligesaa mange Syge som den, der fremhæves.

I Stokhuset viste det første Tilfælde sig den 4 Juli hos en Slave, der aldrig kom ud, men som gik hjemme og rodede i Skarnkisten efter Affald, han førte sig til Nytte. „Han var en stor Gris i Klæder og i Levemaade". Han døde den næste Dag. Det næste Tilfælde er fra 7de Juli, og ramte udentvivl en Fange, der havde passet den førstnævnte under hans korte Sygdom. To andre Fanger angrebes paa samme Tid. Alle disse døde.

Fra den 7 Juli af dannede Tilfældene strax en sluttet og stedse stigende Række til den 13 Juli, der bragte det største Antal Syge paa een Dag, nemlig foruden en Kone af Officiant-Personalet 9 Fanger, altsaa i det Hele 10 Syge, hvoraf 9 døde. Den 22 Juli var Epidemien egentligt ophørt her; alligevel kom der et Par Tilfælde den 26 Juli og et den 30 Juli. Til allersidst kom der ved Smitte, som det paastaaes, mod Slutningen af August 4 Tilfælde fordelte paa 4 Dage, det sidste den 27 August; to af disse Tilfælde endte med Døden.

Nyboder. Som allerede anført, er Sygdommen først constateret hos to Patienter af Holmens Folk paa Søhospitalet den 12 Juni 1853. Den ene af disse var en Arbeidsmand paa 56 Aar[1]), boende i Haregaden Nr. 30, den anden var en ung Tømmerlærling paa 19 Aar. Denne sidste er meldt fra Meriansgaden Nr. 8, men han skal have havt Nattelogis i Myntergaden. Det næste Tilfælde kom den 18 Juni paa Søhospitalet, og derefter vedblev Sygdommen at gaae frem, men meget langsomt til henimod den 14 Juli, da den greb meget stærkt om sig. Allerede den 15 Juli er Epidemien antaget for at have naaet Acme i dette Qvarter, da der nemlig angrebes 43 Individer, hvoraf 33 døde[2]), eller 76,7 af 100 Syge; Middeldødeligheden i Nyboder er 70,6 af 100 Syge. Omtrent ved Midten af August havde Sygdommen for største Delen tabt sin epidemiske Charakter: Tilfældene kom kun enkeltvis, og de ophørte aldeles med 11 September i Nyboder.

St. Annæ Øster Qvarter. Det første Tilfalde forekom den 16 Juni, hos en Hørhegler paa 41 Aar i Toldbodgade, som helbrededes; det andet den 21 Juni, en svensk Matros, 21 Aar, i Lille Strandstræde 74 i Kjælderen, som døde paa et Hospital. Det næste Tilfælde er fra 24 Juni, et ugift Fruentimmer paa St. Annæ Plads. Den 15 Juli gav det største Antal Syge i Døgnet, nemlig 124, hvoraf 100 døde, eller 80,6 af 100 Syge. Middeltallet i Qvarteret er 76,5 Døde af 100 Syge.

---

[1]) Denne Mand var vel Arbeidsmand ved Holmen, men havde ikke stadig Beskjæftigelse der, eller han havde dog nogen Tid til sin Raadighed, i hvilken han søgte anden Fortjeneste ved Stranden og paa Skibene.

[2]) Den 19 Juli havde det samme Antal Syge, men deraf døde kun 30, og da det er antaget, at Epidemien formildes efter at være passeret Acme, er den 15 Juli bleven foretrukket. Lignende Hensyn have oftere bestemt Valget i de andre Qvarterer.

St. Annæ Vester Qvarter. Det første Tilfælde forekom ved Østervold 484 den 13 Juni, en Arbeidsmands Kone. De næste to Tilfælde kom den 24 Juni, nemlig et paa Garnisonshospitalet og et i Adelgaden. Nogle Dage vedblev Sygdommen at gaae meget langsomt frem, men derefter greb den raskere om sig i dette, end i de to foranstaaende Qvarterer. Der vare saaledes allerede den 2 Juli 20 Syge, hvoraf 14 døde. Den 16 Juli gav det største Antal i eet Døgn, nemlig 96 Syge, hvoraf 64 døde, altsaa 66,7 af 100 Syge; men Middeltallet i Qvarteret er 62,4 Døde paa 100 Syge.

I de første Dage af September var Epidemien næsten ophørt i dette Qvarter, men der vedblev endnu stedse at komme enkelte Tilfælde, dog med tildels lange Mellemrum, det sidste den 25 September i Dronningens Tvergade, et ugift Fruentimmer paa 43 Aar, som Dagen forud var ankommen til Staden, og som døde.

Af enkelte Gader kunne fremhæves:

Adelgade, der maa betragtes som et Hovedpunkt i dette Qvarter. Sygdommen begyndte, som sagt, med et enkelt Tilfælde den 24 Juni, men allerede den 2 Juli fandtes her 13 Syge, hvoraf 11 døde. Den 27 Juli gav det største Antal i eet Døgn, nemlig 31 Syge, hvoraf 19 døde. Den 24 September kom det sidste Tilfælde hos en Mand, som døde.

I Borgergade begyndte Cholera først at vise sig den 4 Juli; den 28 Juli gav det høieste Antal i denne Gade, 14 Syge, hvoraf 8 døde. Det næstsidste Tilfælde er fra 20 August, et Fruentimmer, det sidste fra 27 August, et Mandfolk, begge helbrededes.

Prindsensgade (ved Nyboder) led forholdsvis mere, end de to allerede nævnte Gader. Det første Tilfælde kom her den 8 Juli, og efter nogle Dages Forløb blev den daglige Tilgang af Syge stadig. Naar man søger efter Culminationen i denne Gade, vil man finde tre Dage, der omtrent ere lige berettigede til at nævnes: den 17 Juli med 9 Syge, hvoraf 7 døde, den 18 Juli 9 Syge, 8 Døde og den 27 Juli 9 Syge, hvoraf 5 døde. Dersom vi skulde vælge, vilde vi bestemme os for den midterste, fordi denne har den høieste Mortalitet. Den 19 August angrebes et Fruentimmer og den 29 August et Mandfolk, hvilke begge døde, og derefter viste intet Tilfælde sig i denne Gade.

Fra Skibe. Den 25 Juni indlagdes i Frederiks Hospital 2 finske Matroser og en Capitain fra „et Skib ved Larsens Plads", en Skipper fra et Skib ud for Nr. 21 i Nyhavn, en Skibskok fra et Skib ud for Nr. 22 i Nyhavn o. s. v. Disse døde alle[1]). Den 27 Juni angrebes en Skipper fra Ærø paa 61 Aar, der ligeledes døde[2]). Senere indbragtes Søfolk fra danske, engelske, svenske, preussiske og tilsidst fra norske Skibe. Antallet var aldrig meget stort, det høieste faldt paa den 16 Juli, nemlig 11 Syge, hvoraf 9 døde, altsaa 81,8 Døde af 100 Syge; Middeltallet for dette Afsnit er 56,6 Døde af 100 Syge.

---

[1]) I Rapporten fra Frederiks Hospital af 25 Juni hedder det: „Det bemærkes, at alle de 6 indkomne Mandfolk enten have havt Bolig, eller hele sidste Uge arbeidet ombord i Skibe her i Havnen".

[2]) Denne Skipper blev syg ombord, samme Dag, Fartøiet var afgaaet fra sit Leie ved Børsen, hvor det havde ligget i 3 Uger.

Det sidste Tilfælde indtraf den 17 September, en 24aarig Sømand fra et skaansk Skib paa Rheden. Han helbrededes.

Paa Toldbodplads i Amaliegaden kom det første Tilfælde af Cholera den 3 Juli hos en gammel Kone, som gik tilhaande paa Frederiks Hospital, og som døde den 4 Juli. Det næste Tilfælde kom den 11 Juli, endnu et den 12 Juli; allerede den 13 Juli gav 5 Tilfælde. Det største Antal i Døgnet var 9 Syge den 17 Juli. Indtil den 22 Juli incl. vare 50 Personer angrebne, hvilke alle døde; men fra den nævnte Dag af undslap dog nogle faa af de Syge Døden. Epidemien kan siges at have varet til den 27 Juli, efter hvilken Dag Sygdommen endnu kun ramte to Personer i denne Stiftelse, nemlig en den 31 Juli og en den 11 August, hvilke begge døde.

I Frelsers Arbeidshus paa Christianshavn bleve den 14 Juli to Fruentimmer angrebne og døde, det ene paa 24, det andet paa 48 Timer. De fleste følgende Dage kom nye Tilfælde, 2, 3 og flere i Døgnet, det høieste Antal den 17 Juli, nemlig 7 Syge, hvoraf 6 døde. Med den 1 August, da 4 bleve syge, og af disse 3 døde, kan Epidemien for denne Stiftelses Vedkommende siges at være ophørt. Der kom vel senere 3 Tilfælde, men hvert af disse havde flere Dages Mellemrum, og alle de saaledes tilsidst Angrebne helbrededes.

I Øster Qvarter viste Cholera sig for første Gang den 29 Juni, i Huset 225 paa Hjørnet af Boldhusgade og Admiralgade, hos en 34aarig „Forvalter-Kone", som døde den næste Dag. Det næste Tilfælde er fra 1 Juli, en 28aarig Syjomfru, Holmenskanal 246, 3die Sal i Mellembygningen, som døde den 6 Juli. Epidemien gik meget langsomt frem i Førstningen: den berørte Enkelte hist og her i Lille Kongensgade, i Holmensgade o. s. v., og nogle Dage gave aldeles ingen Patienter, men fra den 15 Juli af, da den var kommen i Berørelse med den østre Side af Kongens Nytorv, Charlottenborg og den tilstødende Del af Nyhavn, viste den en meget stor Virulens og anrettede paa faa Dage en forfærdelig Ødelæggelse. Allerede den 15 Juli kom pludseligt 10 Sygdomstilfælde med 9 Dødsfald, den 16 Juli 14 Syge, hvoraf 8 døde, den 18 Juli 8 Syge med 7 Døde og den 19 Juli 23 Syge med 16 Døde, altsaa 69,6 Døde af 100 Syge, medens Middeldødeligheden i Øster Qvarter er 59,9 Døde af 100 Syge. Fra den 19 Juli af tabte Epidemien sig efterhaanden, men, som overalt, stigende og faldende. Det sidste Tilfælde forekom den 28 September i Holmensgade 112, en 57aarig Arbeidsmand, der helbrededes, eller som i al Fald ikke er meldt død.

Ladegaarden. De Tilfælde, der dagligt forekom her, ere saa faa, at man ikke godt kan tale om en Culmineren. Den 5 Juli viste Sygdommen sig første Gang blandt Stiftelsens Befolkning. Efter Lægens Angivelse havde fire Fruentimmer blandt de første Angrebne, tilligemed to andre, der undgik Sygdommen, været beskjæftigede paa Lazarethet i Frue Arbeidshus. Den 22 Juli gav det største Antal Syge, nemlig 6, hvoraf 4 døde, altsaa 66,7 Døde af 100 Syge. Epidemien varede til den 14 August incl. Den 25 August kom et nyt Tilfælde, og den 26 endnu et, begge vare Mænd fra Ladegaarden, man havde brugt til at rense Madratser paa Almindeligt Hospital. Et Par senere Tilfælde viste sig hos Mænd, som ikke havde været beskjæftigede udenfor Ladegaarden. Det sidste Tilfælde kom den 29 August hos en Mand paa 53 Aar, som helbrededes.

Klædebo Qvarter. Det første Tilfælde forekom den 4 Juli, en 48aarig Arbeidsmands Enke i Tornebuskegaden, det næste den 11 Juli, en 27aarig Pige i Rosenborggaden, hvilke begge helbrededes. Den 15 Juli viste Sygdommen sig i Pederhvidtfeldtstrædet og den 16 Juli i Store Kannikestrædet, og disse to Gader have havt de fleste Angrebne i dette Qvarter. Den 23 Juli culminerede Epidemien med 10 Syge, hvoraf 7 døde, altsaa 70,0 af 100 Syge, men Middeldødeligheden i Qvarteret er 68,3 Døde af 100 Syge. De sidste to Tilfælde forekom paa een Dag, den 14 September, i Store Kannikestrædet, og derefter sporedes Sygdommen ikke i Klædebo Qvarter.

Østerbro og Strandveien. Det første Tilfælde viste sig den 7 Juli paa Nykalkbrænderi hos en 38aarig Mand, som helbrededes. Det næste er fra 19 Juli, en 26aarig Arbeidsmand, der døde den følgende Dag. Det er imidlertid tvivlsomt, om den Sidstnævnte hørte til Broens Beboere, skjøndt han derfra bragtes til Hospitalet. Med Undtagelse af Lille Rolighed og Lille Vibenshus, var Sygdommen ikke særdeles hyppig paa noget Punkt. Det største Antal, 8 Syge, hvoraf 6 døde, eller 75,0 Døde af 100 Syge, forekom den 23 Juli. Den 2 August angrebes en 58aarig Mand i 99 B og en 30aarig Arbeidsmand paa Jochumsdal, hvilke begge døde. Senere forekom kun et høist enkelt Tilfælde nu og da, med meget lange Mellemrum.

Snarens Qvarter. Den 28 Juni forekom et Tilfælde, nemlig en 37-aarig Bryggerknægt i Stedet Nr. 38 paa Hjørnet af Raadhusstrædet og Magstrædet, et Hus, hvor senere Flere bleve angrebne og døde. Efter det førstnævnte viste enkelte Tilfælde sig hist og her i Qvarteret, men med lange Mellemrum, og først den 25 Juli antog Epidemien en mere foruroligende Skikkelse.

Magstrædet led mest, da de Syge og de Døde her vare i et Forhold til Befolkningen, der netop er det dobbelte af Middeltallet. Den første Cholerapatient fra Magstrædet meldtes den 1 Juli, den næste den 2 Juli, den første helbrededes, den anden døde. Siden skete ingen Sygeanmeldelser fra denne Gade før den 22 Juli, da 3 Personer bleve syge, af hvilke to døde. De tre næste Dage gave ingen Syge; men fra den 26 til den 31 Juli anmeldtes dagligt flere, det største Antal den 27 Juli, 7 Syge, hvoraf 5 døde. Efter den 31 Juli viste Sygdommen sig kun sporadisk.

I Nybrogade er Forholdet af Syge og Døde til Befolkningen omtrent som Middeltallet for hele Staden, og Snaregaden kommer dette temmelig nær. Badstustrædet og Knabrostrædet havde vel en Del Syge, af hvilke nogle døde; men saavel Syge som Døde staae langt under Middeltallet, og Sygdommens Intensitet er heller ikke nær saa stor i de to sidste som i de førstnævnte Gader: der døde nemlig i Badstustrædet omtrent 42 og i Knabrostrædet 40 af 100 Syge.

Allerede den 27 Juli culminerede Epidemien i dette Qvarter med 17 Syge, hvoraf 16 døde, altsaa 94,1 Døde af 100 Syge. Middeldødeligheden i Qvarteret er 59,8 Døde af 100 Syge. I Midten af August var Epidemien saa godt som forbi, og der forekom senere kun enkelte sporadiske Tilfælde. Men i Midten af September syntes Epidemien pludseligt at ville blusse op paa ny, da der paa een Dag meldtes 3 Tilfælde fra Nybrogade og enkelte fra Magstrædet og fra Snaregaden; men det varede dog kun faa Dage, og med Hensyn til et

Par af de sidst anmeldte Syge har det været Tvivl underkastet, om de virkeligt lede af Cholera eller ei.

Frimands Qvarter. Den 4 Juli angreb Cholera en Mand paa 75 Aar i Vimmelskaftet, som døde den næste Dag. Det næste Tilfælde er fra den 7 Juli, en Naalemagersvend, 30 Aar, paa Store Kjøbmagergade, som helbrededes; endnu et kom den 15 Juli. Den 27 Juli gav det største Antal, nemlig 5 Syge, hvoraf 4 døde, altsaa 80,0 af 100 Syge, medens Middeltallet for hele Qvarteret er 66,0 Døde af 100 Syge. Den 26 August blev en 59aarig Jernbanearbeider paa Graabrødretorv Nr. 106 syg og døde den næste Dag, og dette var det sidste Tilfælde i Frimands Qvarter.

De Syge og de Døde i Frimands Qvarter, sammenlignede med Befolkningen sammesteds, forholde sig til Middeltallene for hele Byen omtrent som 1 til 5 og 1 til 9 respective; Qvarteret har saaledes i det Hele forholdsvis været meget lidet angrebet. Vi troe at burde fremhæve dette, da man en Tid lang under Epidemien hyppigt skal have hensat Cholera-Lig i Lighuset ved Helliggeist Kirke, om hvilken Qvarteret for en stor Del grupperer sig. Denne Anvendelse af Lighuset, der muligt kunde forekomme Flere betænkelig, synes saaledes ikke at have havt nogen videre Indflydelse; thi der er ingen Grund til at antage, at Frimands Qvarter skulde være blevet aldeles forskaanet for enhver Berørelse af Epidemien.

Rosenborg Qvarter. Det første Tilfælde i Rosenborg Qvarter forekom den 25 Juni, da der paa en Gang anmeldtes en 27aarig Skomagersvends Kone, en 33aarig Fiskerkone og en 39aarig Tøimagersvends Kone, alle fra Stedet Nr. 79 i Vognmagergaden, dog hver fra sin egen særskilte Bopælsleilighed. Kun den Sidstnævnte døde. Den samme Dag blev en 73aarig Enke i Lille Brøndstrædet Nr. 105 syg og døde den næste Dag. Da disse fire Koner anmeldtes samtidigt med en Del finske og andre Søfolk, der lede af Cholera, have vi troet, at der muligt kunde have været en vis indre Forbindelse mellem disse Tilfælde; men vi have ikke formaaet at finde et Tilknytningspunkt.

Paa hver af de følgende Dage anmeldtes Cholera-Syge, de fleste i de to nævnte Gader, enkelte i andre; kun den 7 og 8 Juli anmeldtes ingen fra dette Qvarter. Den 15 Juli kom paa en Gang 10 Syge, hvoraf 5 døde, og efter denne Dag holdt Epidemien sig paa en vis Høide indtil henimod Slutningen af August, saaledes at den hver Dag gav nogle Syge, og det var først hen i September, at Tilfældene kom mere sporadisk, det sidste den 17 September. Den 27 Juli gav det største Antal paa een Dag, nemlig 16 Syge, hvoraf 5 døde, eller 31,3 Døde af 100 Syge, medens Middeltallet for Rosenborg Qvarter er 58,2 Døde paa 100 Syge, hvad enten man regner Officianterne paa Suhmsgadens Lazareth med eller ikke.

Skjøndt de nævnte Gader og desuden Aabenraa, Springgade, Møntergade o. fl. havde et ikke ubetydeligt Antal af Syge og Døde, maa dog dette Qvarter regnes blandt dem, der ere mindre medtagne af Epidemien: de Syge forholdt sig nemlig til Qvarterets Befolkning som 3,6 og de Døde som 2,1 til 100, hvilket er meget under Middeltallet for hele Byen. Sygdommen havde heller ikke, selv i de mest hjemsøgte Gader, den samme Intensitet som i mange andre Egne af Staden.

Christianshavns Qvarter. Den 21 Juni døde en 45aarig Arbeidsmand i Stedet Nr. 23 i Strandgade, efter et kort Ildebefindende, under Symptomer af Delirium tremens, og som saadan charakteriseredes Sygdommen i Dødsattesten; men vedkommende Læge har senere ved en motiveret Attest erklæret Tilfældet for Cholera.

Et andet Tilfælde er fra 27 Juni, det næste fra den 28 Juni, en 40aarig Kone i Store Kongensgade, Christianshavn, som helbrededes. Der kom endnu et Par Tilfælde ved samme Tid; derefter kom 3—4 Dage uden Sygeanmeldelser; saa igjen dagligt enkelte Syge hist og her. Fra den 11 Juli af viste Sygdommen sig noget hyppigere, men det var dog egentligt først den 15 Juli, at Epidemien begyndte at hæve sig. Der kom nemlig paa den nævnte Dag 24 Syge, hvoraf 22 Døde, og de Syges Antal tiltog Dag for Dag indtil den 27 Juli, da der anmeldtes 84 Syge, hvoraf 61 døde: altsaa 72,6 Døde af 100 Syge, medens Middeltallet for Christianshavn er 64,9 Døde paa 100 Syge.

Derefter tog vel Sygdommen af, men indtil den 10 August var dog de Syges Antal, paa en enkelt Undtagelse nær, hver Dag over 10. Efter denne Dag kom Tilfældene sjeldnere, dog havde næsten hver Dag i August nogle Syge og Døde; efter den 1 September derimod forekom kun enkelte sporadiske Tilfælde, deriblandt en Kone i Prindsensgade, der meldtes den 1 October, og som døde, og dette er det sidste Cholera-Tilfælde, der er taget Hensyn til i denne Beretning.

Skjøndt Christianshavn vistnok har lidt særdeles meget under Epidemien, da ikke mindre end 1226 Individer have været angrebne, og af disse 796 ere døde, har Sygdommen dog ikke her havt sin største Intensitet. De Syges Antal betragtet i Forhold til Befolkningen i Qvarteret overstiger Middeltallet med 50 pCt.; de Dødes Antal derimod staaer 1 pCt. under Middeltallet. Sygdommens Intensitet var paa Christianshavn 64,9, medens den for hele Byen er 65,6.

Af enkelte Gader skulle vi fremhæve Dronningensgade, hvor et Tilfælde viste sig den 28 Juni, og derefter kom enkelte Tilfælde nu og da; først fra den 18 Juli var den daglige Tilgang af Syge stadig, og flere Dage viste Epidemien en saa stor Voldsomhed, at alle de 6—8 Personer, der da angrebes, ogsaa bortreves af Døden. Det daglige Syge-Antal var senere temmelig stort i denne Gade: saaledes gav den 27 Juli 18 Syge, 15 Døde, den 28 Juli 18 Syge, 14 Døde, den 30 Juli 21 Syge, hvoraf 10 døde, og dette er det høieste Tal. Efter den 8 August kom Tilfældene mere sporadisk.

I Sophiegade kom den første Cholera-Patient den 6 Juli, den næste den 11 Juli. Fra den 15de var Tilgangen stadig, og den 18 Juli culminerede Sygdommen i denne Gade med 11 Syge, hvoraf 7 døde. Efter den 5 August kom kun enkelte Tilfælde.

Prindsensgade fik den første Patient den 8 Juli; den daglige Tilgang blev stadig fra den 15 Juli af, og den 16 Juli gav allerede det største Antal, 16 Syge, 12 Døde. Med den 12 August ophørte den stadige Tilgang, og kun sporadiske Tilfælde forekom.

I St. Annægade indtraf det første Tilfælde den 20 Juli, da 2 Fruentimmer bleve syge og døde. Fra den 22 Juli af blev Tilgangen stadig, skjøndt svag; men allerede den 26 Juli gav 15 Syge, hvoraf 12 døde, den 27 Juli det samme

Antal, og derefter aftog Sygdommen gradevis. Efter den 8. August kom kun sporadiske Tilfælde.

I Amagergade viste Sygdommen sig første Gang den 9. Juli, og fra den 15 Juli af blev den daglige Tilgang stadig. Den 22 Juli gav 16 Syge, hvoraf 10 døde, den 28 Juli 16 Syge med 11 Døde. Efter den 4 August viste sig kun enkelte sporadiske Tilfælde. Som Tabellen udviser, har denne Gade lidt særdeles meget.

Strand Qvarter. Det første Tilfælde i dette Qvarter er fra 11 Juli, da der paa en Gang meldtes 2 Personer ved Gammelstrand, et tredie Tilfælde er fra den 16 Juli; den 29 Juli culminerede Epidemien, om man saa vil, med 3 Syge, hvoraf 1 døde, altsaa 33,3 Døde af 100 Syge; men Middeltallet for Strand Qvarter er 45 Døde paa 100 Syge.

Dette Qvarter er det, som af alle i hele Byen har lidt mindst, hvad enten man tager Sagen fra den ene eller fra den anden Side.

Qvarteret har sin nordlige Udbredning mod Helliggeist Kirkegaard, hvorfra den dog er skilt ved en bred Gade.

Vesterbro. Det første Cholera-Anfald anmeldtes den 17 Juli, det næste den 21 Juli. En Art Culmination indtraadte den 29 Juli med 4 Syge, hvoraf 1 døde, eller 25 Døde af 100 Syge. Middeltallet sammesteds er 41,7 Døde paa 100 Syge.

Kjøbmager Qvarter. En 43aarig Vognmandskarls Kone angrebes den 23 Juni i Myntergade 130, 2den Bagsal; det næste Tilfælde indtraf i samme Hus den 28 Juni, en 39aarig Vognmandskarl, udentvivl den Førstnævntes Mand. Begge døde.

I hele Juni og den første Halvdel af Juni vare Tilfældene yderst faa, spredte og ofte med flere Dages Mellemrum; den 15 Juli og de følgende Dage kom de noget hyppigere, og den 29 Juli culminerede Epidemien med 19 Syge, hvoraf 14 døde, eller 73,7 Døde af 100 Syge. Middeltallet for Qvarteret er 54,3 Døde af 100 Syge.

Den Gade, der har lidt mest, er Pedermadsens Gang med Pistolstrædet, hvor Sygdommen først viste sig den 11 Juli; fra den 20 Juli var der en daglig, men svag Tilgang. Epidemien culminerede den 29 Juli med 12 Syge, hvoraf 9 døde; derefter skete dagligt nogle Anmeldelser indtil den 7 August, den 8 August var fri; paa de 3 følgende Dage viste sig dagligt et Par Tilfælde; men efter den Tid angrebes kun nogle Faa enkeltvis og med lange Mellemrum.

Nørrebro har i hele Juni Maaned intet Cholera-Tilfælde havt. Først den 2 Juli optoges en 33aarig Arbeidsmand fra 36 K. 2. i Frederiks Hospital, hvor han døde den 4 Juli; det næste Tilfælde er fra Blaagaardsvei 36 A. 9., en 43aarig Høker, som døde den 5 Juli paa Frederiks Hospital. Enkelte Tilfælde forekom fremdeles, men først den 15 Juli kom 4 Syge paa en Gang, hvilke alle døde; derefter vedblev Sygdommen at angribe flere og flere, indtil den 30 Juli, da der anmeldtes 19 Syge, hvoraf 13 døde, hvilket er 68,4 Døde paa 100 Syge, medens Middeltallet for Udenbyes Klædebo Qvarter (hvorunder ogsaa Østerbro er indbefattet) er 66,7 Døde paa 100 Syge. Efter den 30 Juli holdt Sygdommen temmelig stadigt ved til Midten af August, og selv længere hen i

Maaneden kom der paa enkelte Dage flere Syge, men i September forekom kun nogle faa meget spredte Tilfælde.

Vester Qvarter. Det første Tilfælde indtraf den 20 Juni, da en Mand paa 62 Aar fra Vartou indbragtes paa Almindeligt Hospital, hvor han døde den 16 Juli. Men om vi ogsaa af flere Grunde vilde forbigaae denne Patient, kom dog Sygdommen temmelig tidligt i Vester Qvarter, idet der allerede den 21 Juni meldtes et 5aarigt Drengebarn fra Frederiksholms Canal, som helbredes. Den 25 Juni meldtes en 31aarig Tjenestepige fra samme Hus, og hun døde den 27 Juni. Det næste Tilfælde er fra 7 Juli, en 34aarig Arrestant fra Politiarresten, der døde den 13 Juli, men som formenes at have bragt Sygdommen med sig i Arresten.

Den 8 Juli angrebes 3 Fruentimmer i Farvergaden, men det næste Tilfælde kom først den 14 Juli. Den 17 Juli syntes Epidemien at ville hæve sig noget, men Sygeantallet tog hurtigt af igjen. Den 23 Juli anmeldtes 6 Syge, hvilke alle døde, og fra denne Dag af angreb Epidemien hver Dag flere og flere indtil den 30 Juli, da 21 Personer bleve syge, hvoraf 16 døde; der døde altsaa 76,2 af 100 Syge, men Middeltallet for dette Qvarter med Vartou er 73,8 Døde af 100 Syge, uden Vartou 65,3 af 100. Efter Culminationen vedblev Sygdommen at angribe nogle Personer næsten hver Dag i August Maaned, dog saaledes, at Tilfældene tabte sig mere og mere. I September forekom endnu nogle faa Tilfælde.

At det er Vartou, der giver Epidemien sin Charakter i dette Qvarter, er forøvrigt let at skjønne.

Nørre Qvarter. Med Undtagelse af et enkelt Tilfælde i Teglgaardsstrædet, var dette Qvarter uberørt af Cholera i Juni Maaned; den 9 Juli kom to Tilfælde i den nævnte Gade. En stadig Tilgang af Syge begyndte først den 14 Juli, dog var Antallet i det Hele meget lavt. Den 5 August culminerede Epidemien med 10 Syge, hvoraf 6 døde, eller 60,0 Døde af 100 Syge. Middeltallet for dette Qvarter er 63,2 Døde af 100 Syge, naar Officianterne paa Frue Arbeidshus medregnes; men naar disse holdes udenfor Beregningen, da er Qvarterets Middeldødelighed 64,8 af 100 Syge.

Af det her Anførte er det klart, at Epidemien har culmineret til meget forskjellig Tid i de forskjellige Egne af Staden. Culminationen staaer udentvivl i et bestemt Forhold til det Tidspunkt, da Sygdommen optræder som Epidemie, til det Antal af Individer, der ere udsatte for dens Paavirkning, og til de forskjellige Grader af Intensitet, hvormed den raser; derfor indtræder Culminationen snart kortere, snart længere Tid efter Epidemiens Begyndelse.

Epidemien varede i hele Staden i 16 Uger, men spørges der, hvorlænge den varede i de enkelte Dele, da er Svaret følgende. Man kan antage, at Epidemien har taget sin Begyndelse i et Qvarter, saasnart der kan paavises en nogenlunde sammenhængende Række af daglige Sygdomstilfælde, og at den har varet sammesteds, indtil Tilfældene indtræde meget sjeldent og med Mellemrum af flere Dage; hvad der ligger foran, eller følger efter denne sluttede Række, betragtes altsaa som sporadiske Tilfælde, der kun indirecte vedkomme den egentlige Epidemie. Varigheden i de forskjellige Egne var derefter følgende:

I St. Annæ Vester Qvarter	fra	28	Juni	til	30	August	=	64 Dage.
- Christianshavn	—	3	Juli	-	28	—	=	57 —
- Øster Qvarter	—	4	—	-	25	—	=	53 —
- Rosenborg Qvarter	—	9	—	-	27	—	=	50 —
- Nørre Qvarter	—	12	—	-	27	—	=	47 —
- Kjøbmager Qvarter	—	12	—	-	26	—	=	46 —
- St Annæ Øster	—	2	—	-	16	—	=	46 —
- Nørrebro	—	14	—	-	28	—	=	45 —
- Vester Qvarter	—	14	—	-	26	—	=	44 —
- Nyboder	—	6	—	-	17	—	=	42 —
- Snarens Qvarter	—	15	—	-	19	—	=	35 —
- Klædebo Qvarter	—	15	—	-	16	—	=	33 —
- Frimands Qvarter	—	15 eller 20	Juli	til	7	Aug.	=	19 à 24 Dage.
- Østerbro	—	19	Juli	til	29	Juli	=	11 Dage.

I Snarens Qvarter vare flere Afbrydelser, og i Strand Qvarter kan der ikke ret vel tales om en sammenhængende Række af Sygdomstilfælde.

Dersom det undertiden har været vanskeligt at paavise en bestemt Dag, paa hvilken Epidemien culminerede i et enkelt Qvarter m. m., da er det endnu vanskeligere at udfinde Culminationen i Aldersclasserne; den følgende Sammenstilling indeholder imidlertid en omtrentlig Angivelse af de vigtigste Momenter.

Tab. 16.

Epidemiens Begyndelse, Fremgang og Ophør i Aldersclasserne.

	Det første Tilfælde indtraf	En samlet Række begyndte	Culmination	Rækken ophørte	Det sidste Tilfælde indtraf	Epidemien varede
0—1 Aar . .	20 Juni	20 Juli	27 Juli	21 Aug.	11 Sept.	32 Dage
1—3 — . .	20 —	3 —	28 —	19 —	15 —	47 —
3—5 — . .	21 —	14 —	29 —	8 —	15 —	25 —
5—7 — . .	2 Juli	15 —	28 —	13 —	29 Aug.	29 —
7—10 — . .	2 —	15 —	27 —	5 —	23 —	21 —
10—15 — . .	25 Juni	15 —	27 —	11 —	6 Sept.	27 —
15—20 — . .	12 —	8 —	27 —	27 —	5 —	50 —
20—25 — . .	20 —	2 —	17 —	27 —	24 —	56 —
25—30 — . .	25 —	2 —	16 —	30 —	17 —	59 —
30—35 — . .	22 —	29 Juni	27 —	27 —	25 —	59 —
35—40 — . .	20 —	1 Juli	19 —	25 —	25 —	56 —
40—45 — . .	13 —	28 Juni	27 —	30 —	30 —	63 —
45—50 — . .	20 —	2 Juli	17 —	28 —	29 —	57 —
50—55 — . .	23 —	1 —	27 —	22 —	1 Oct.	53 —
55—60 — . .	12 —	29 Juni	19 —	18 —	18 Sept.	50 —
60—65 — . .	20 —	3 Juli	22 —	12 —	4 —	40 —
65—70 — . .	25 —	8 —	20 —	16 —	23 —	39 —
70—75 — . .	23 —	4 —	20 —	15 —	31 Aug.	42 —
75—80 — . .	3 Juli	14 —	19 —	6 —	31 —	23 —
80—85 — . .	20 Juni	13 —	20 —	1 —	12 —	19 —
85—90 — . .	15 Juli	19 —	27 —	30 Juli	5 —	11 —
90—95 — . .	15 —	. . . . .	. . . . .	. . . . .	11 —	. . . . .

Paa den Tid, da Epidemien rasede værst, f. Ex. i den sidste Halvdel af Juli, da for Sygdommen hist og her som en Stormvind gjennem enkelte Huse, bortrev paa 3—4 Dage en Fjerdedel, en Trediedel eller et vist betydeligt Antal af Beboerne, og sporedes derefter ikke, eller næsten ikke, i disse samme Huse.

I flere af de Gader, der have lidt særdeles meget af Epidemien, har Sygdommen været saaledes spredt, at de fleste Huse have havt et omtrent lige stort Antal Syge, saaledes som Tilfældet tildels har været i Kokkegade, Balsomgade, Borgergade, Dronningensgade o. fl.; i andre Gader have derimod enkelte Huse havt et paafaldende stort Antal Syge og Døde, hvad dog tildels finder sin Forklaring i den Omstændighed, at disse Huse vare af betydeligt Omfang og stærkt befolkede, og at deres Beboere for en stor Del tilhørte de fattigere Classer. Vi skulle anføre nogle Exempler, tagne fra forskjellige Gader. Saaledes havde Store Kongensgade i et Hus paa den venstre Side fra Kongens Nytorv 17 Syge, 14 Døde, i et andet paa den modsatte Side 30 Syge, 15 Døde. Adelgade i fire forskjellige Huse: 52 Syge 42 Døde, 20 Syge 16 Døde, 17 Syge 13 Døde og 18 Syge 11 Døde respective. Borgergade i et Hus 26 Syge, 19 Døde. Prindsensgade ved Nyboder, 41 Syge, 26 Døde i et Hus. Balsomgade i et Hus 27 Syge, 14 Døde. I Rosengade et Hus 16 Syge, 12 Døde, et andet 18 Syge, 12 Døde. I Klerkegade i et Hus 14 Syge, 12 Døde. I Pedermadsens Gang i et Hus 21 Syge, 15 Døde. I St. Pedersstræde i et Hus 20 Syge, 10 Døde. I Prindsensgade, Christianshavn, i et Hus 22 Syge, 17 Døde. I Amagergade i et Hus 32 Syge, 20 Døde, i et andet 27 Syge, 18 Døde, i et tredie 29 Syge, 16 Døde. I Strandgaden et Hus med 16 Syge, 11 Døde. I Overgaden over Vandet et Hus med 18 Syge, 15 Døde. I Sophiegaden et Hus med 17 Syge, 10 Døde o. s. v. o. s. v.

Fra Skibe anmeldtes: ved Larsens Plads 23 Syge, 9 Døde, Nyhavn B. S. 9 Syge, 4 Døde, Charlottenb. S. 1 Syg, 1 Død, ved Asiatisk Comp. 4 Syge, 3 Døde, Wilders Plads 10 Syge, 8 Døde, Bodenhofs Plads 2 Syge, 1 Död, Kroyers Plads 3 Syge, 1 Død, Holms Plads 1 Syg, 1 Død, ved Knippelsbro 6 Syge, 4 Døde, ved Børsen 13 Syge, 9 Døde, ved Gammelstrand og Slotsplads 4 Syge, 2 Døde. De øvrige Søfolk udenfor Nyboder vare fra Skibe „i Havnen", „ved Toldboden", „paa Rheden", eller uden nærmere Betegnelse.

Vi skulle endnu blot tilføie den Bemærkning, at naar man her finder et mindre Antal Syge f. Ex. paa Frue Arbeidsh. Lazareth, paa Frederiks Hospital o. s. v., end der i Virkeligheden har været, da har dette sin Grund deri, at enkelte Vaagekoner etc. ere henførte til deres Bopæl, naar denne var angiven, og især naar den var beliggende i en af de Gader, der vare særdeles hjemsøgte af Epidemien, og den Syge tillige var anmeldt fra et Bureau.

Et Par Almisselemmer fra offentlige Stiftelser ere opførte under den Titel: „Optagne paa Gader og Veie etc." Til Almindeligt Hospital ere henførte ikke blot Lemmerne, men ogsaa de dersteds behandlede Patienter, der bleve syge paa Hospitalet o. s. v. Kun de dersteds behandlede Vartou-Lemmer ere henførte til deres egen Stiftelse.

Den her strax efterfølgende Tabel giver en sammentrængt Oversigt over de Syge og Døde i de forskjellige Gader, Qvarterer m. m., saavelsom disses Forhold til 1000 Indvaanere. Det Antal Syge og Døde, der ere opførte ved de forskjellige Lazarether, ere de blandt Hospitalets egne Folk, der ere blevne angrebne.

Tab. **17.**

De Syge og Døde efter Gaderne m. m. i Forhold til 1000 Indvaanere.

Gader, Qvarterer m. m.	Antal. Begge Kj.		Forhold til 1000 Indv.		Gader, Qvarterer m. m.	Antal. Begge Kj.		Forhold til 1000 Indv.	
	Syge.	Døde	Syge.	Døde		Syge.	Døde	Syge.	Døde
Nyboder.					**St. Annæ Vester Qv.**				
Ny Østergade	5	2	27,2	10,9	Gothersgade	18	11	21,2	13
Svanegade	12	9	39,6	29,7	Store Kongensgade . . .	82	53	43,4	28
Krokodilgade	17	15	47,5	41,9	Bryggerlænge	23	17	115,0	85
Delphingade	36	24	44,4	29,6	Kaninlænge	19	12	116,6	73
Elsdyrsgade	42	30	55,4	39,6	Hoppenslænge	5	4	46,3	37
Hjertensfrydgade	10	6	46,3	27,8	Borgergade	231	133	54,1	31
Elefantgade	29	24	40,3	33,3	Hjortelænge	38	18	138,7	65
Tulipangade	7	6	43,5	37,3	Adelgade	514	331	102,8	66
Tigergade	12	8	62,2	41,5	Helsingørsgade	23	12	38,3	20
Haregade	44	32	111,7	81,2	Dronningens Tvergade .	87	58	70,8	47
Timiansgade	9	7	68,2	53,0	Prindsensgade	125	85	116,9	79
Nygade	18	14	82,9	64,5	Kronprindsessegade . . .	9	5	9,0	5
Kamelgade	38	23	113,8	68,9	Klerkegade	97	67	83,0	57
Meriansgade	9	5	60,8	33,8	Sølvgade	30	19	20,3	12
Kattegade	18	10	102,9	57,1	Rosengade	70	40	100,4	57
Rævegade	20	15	60,6	45,5	Kokkegade	58	33	102,7	58
Krusemyntegade	12	8	71,4	47,6	Balsomgade	59	29	265,8	130
Pindsvinegade	6	3	34,5	17,2	Rigensgade	35	24	48,7	33
Enhjørnegade	26	23	88,7	78,5	Stenkulsgade	12	10	47,4	39
Salviegade	22	16	127,9	93,0	Møllen paa Volden . . .	1	1		
Bryggerlænge	10	6	135,1	81,1	Stokhuset	83	51	182,4	112
Ulvegade	25	17	83,6	56,9	Summa . . .	1619	1013	72,0	45
Balsomgade	14	10	170,7	122,0	Garnisonshospitalet . .	145	88		
Nellikegade	9	8	105,9	94,1					
Bjørnegade	30	18	87,0	52,2	**St. Annæ Øster Qv.**				
Løvegade	17	15	98,3	86,7	Nyhavn B. S.	18	8	21,9	9
Rosengade	25	16	118,5	75,8	Toldbodgade	13	4	26,4	8
Hjortelænge	20	14	256,4	179,5	St. Annæ Plads	13	9	37,7	26
Kaninlænge	15	10	241,9	161,2	Lille Strandstræde . . .	22	14	40,1	25
Klerkegade	1	1	35,7	35,7	Store Strandstræde . . .	30	25	51,5	43
Søhospitalet	27	18			Amalieg. med Toldbodpl.	144	110	86,2	65
Summa . . .	585	413	74,2	52,4	Norgesgade	53	34	40,4	25
					Kongens Nytorv	1	1	2,9	2
					Store Kongensgade . . .	110	66	48,3	29
					Dronningens Tvergade .	6	2	23,4	7
					Academiegade	18	14	81,8	63
					Toldbodvei	40	26	71,2	46
Udenbyes Klædebo Qv.	402	268	82,0	54,7	Citadellet	3	3	7,7	7
Ladegaarden	80	57	93,7	66,7	Blancogade	15	7		
Vesterbro etc.	36	15	15,1	6,3	Summa uden Hospit. .	486	323	50,9	33
Frue Arbeidsh. Lazareth	26	13			Almindeligt Hospital . .	592	514	444,1	385
Suhmsgadens Lazareth .	17	10			Frederiks Hospital . . .	61	39		
Optagne paa Gaden, uden Logis etc.	53	32			St. Annæ Hospital . . .	15	7		
Fra Skibe	122	69			Summa med Hospit. . .	1154	883	106,0	81

Gader, Qvarterer m. m.	Antal. Begge Kj.		Forhold til 1000 Indv.	
	Syge.	Døde	Syge.	Døde
Christianshavns Qv.				
[illegible]gade	24	16	37,4	24,9
[illegible]rindgade	40	26	32,2	20,9
[illegible]le Kongensgade	3	2	7,9	5,3
[illegible]re Kongensgade	29	15	38,1	19,7
[illegible]le Torvegade	22	18	26,4	21,6
[illegible]re Torvegade	66	46	67,8	47,3
[illegible] Annægade	83	49	121,9	72,0
[illegible]vergaden n. V.	15	9	30,4	18,2
[illegible]vergaden o. V.	61	40	47,7	31,2
[illegible]vet	12	7	47,1	27,5
[illegible]nningensgade	225	148	104,6	68,8
[illegible]re Søndervoldstræde	23	16	57,8	40,2
[illegible]hiegade	131	92	151,8	106,6
[illegible]dsensgade	164	112	116,7	79,7
[illegible]gergade	209	133	178,2	113,4
[illegible]dsmandsstræde	5	3	14,7	8,8
[illegible]rstoriet	1	1	3,8	3,8
[illegible]agerbro	8	4	56,7	28,4
[illegible]rcerplads	30	15		
[illegible]lms Huse etc.	9	5		
[illegible]ers Arbeidsh. etc.	66	39		
Summa	1226	796	82,5	53,5
Øster Qvarter.				
[illegible]avn, Charlottenb. S.	49	27	130,0	71,6
[illegible]ongens Nytorv	19	13	49,7	34,0
[illegible]stergade	4	3	5,2	3,9
[illegible]tore Kirkestræde	2	1	21,7	10,9
[illegible]lle Kongensgade	47	22	39,8	18,6
[illegible]icolaigade	5	2	27,3	10,9
[illegible]ingaardsstr. & Sm. Gang	37	32	44,6	38,6
[illegible]olmensgade	32	21	65,3	42,9
[illegible]olmens Canal (v. Str.)	9	3	28,9	9,6
[illegible]dmiralgade	2	2	42,6	42,6
[illegible]ybensgade	26	14	31,5	16,9
[illegible]qvaldergade	5	4	50,0	40,0
[illegible]llikegade	3	1	36,1	12,0
[illegible]axegade	11	7	13,6	8,7
[illegible]verensgade	4	2	54,8	27,4
[illegible]dhusgade	3	1	37,0	12,3
[illegible]ummergade	9	5	13,8	7,7
Summa	267	160	31,5	18,9

Gader, Qvarterer m. m.	Antal. Begge Kj.		Forhold til 1000 Indv.	
	Syge.	Døde	Syge.	Døde
Snarens Qvarter.				
Nybrogade	23	14	56,7	34,5
Snaregade	16	8	53,7	26,8
Magstræde	40	29	108,4	78,6
Raadhusstræde	7	7	27,6	27,6
Compagniestræde	7	3	8,7	3,7
Brolæggerstræde	2	1	5,9	2,9
Knabrostræde	10	4	28,8	11,5
Badstustræde	19	8	32,1	13,5
Hyskenstræde	3	2	16,2	10,8
Summa	127	76	28,0	16,8
Kjøbmager Qvarter.				
Østergade	7	1	7,6	1,1
Pilestræde	13	5	8,1	3,1
Kronprindsensgade	1	"	3,3	"
Store Kjøbmagergade	1	"	1,8	"
Klareboderne	1	1	7,1	7,1
Sværtegade	4	2	22,8	11,4
Gammelmønt	32	18	23,6	13,3
Christenbernekovstræde	23	12	42,9	22,4
Antoniestræde	15	7	26,2	12,2
Pederm. G. & Pistolstr.	112	64	163,5	93,4
Diderikbadskjærs Gang	19	10	94,5	49,8
Store Regnegade	21	8	41,2	15,7
Lille Regnegade	28	17	58,0	35,2
Møntergade	19	13	36,4	24,9
St. Grønneg. & Pramm. G.	33	19	28,2	16,2
Lille Grønnegade	6	2	11,7	3,9
Kongens Nytorv	1	1	4,2	4,2
Gothersgade	5	5	7,4	7,4
Summa	341	185	30,1	16,3
Rosenborg Qvarter.				
Store Kjøbmagergade	1	"	3,9	"
Springgade	54	27	36,5	18,2
Møntergade	22	14	35,6	22,7
Vognmagergade	105	58	64,2	35,5
Store Brøndstræde	17	10	44,6	26,2
Lille Brøndstræde	44	27	86,6	53,1
Gothersgade	21	13	20,6	12,8
Slippen & Landemærket	19	12	15,5	9,8
Aabenraa	59	38	36,0	23,2
Hauserplads, Suhmsgade og Pustervig	6	3	10,8	5,4
St. Gjertrudstræde	9	6	46,2	30,8
Tornebuskegade	2	1	54,1	27,0
Kultorvet	1	1	9,5	9,5
Nørrevold	6	3	41,7	20,8
Summa	366	213	35,7	20,7

Gader, Qvarterer m. m.	Antal. Begge Kj.		Forhold til 1000 Indv.		Gader, Qvarterer m. m.	Antal. Begge Kj.		Forhold til 1000 Indv.	
	Syge.	Døde	Syge.	Døde		Syge.	Døde	Syge.	Døde
Frimands Qvarter.					**Nørre Qvarter.**				
Skindergade	2	2	4,0	4,0	Nørrevold	14	9	14,4	9,3
Vimmelskaftet	6	4	11,4	7,6	Vestergade	1	1	2,0	2,0
Store Kjøbmagergade .	4	2	5,5	2,8	Nørregade	6	4	6,1	4,1
Klosterstræde	9	6	12,7	8,4	St. Pedersstræde	52	28	25,7	13,8
Graabrødretorv	9	6	15,7	10,5	Larsleistræde	3	2	9,8	6,5
Løvstræde	8	5	21,9	13,7	Studiestræde	73	48	39,9	26,3
Trompetergangen	4	3	28,2	21,1	Store Larsbjørnstræde .	27	20	51,2	38,0
Lille Helliggeiststræde .	7	4	18,2	10,4	Lille Larsbjørnstræde .	13	10	40,0	30,8
Kokkegade	4	3	27,6	20,7	Teglgaardsstræde	34	21	32,4	20,0
					Vester Vold	3	3	11,5	11,5
Summa . . .	53	35	11,0	7,3	Møllen paa Volden . . .	1	1		
Klædebo Qvarter.					Summa . . .	227	147	25,9	16,8
Rosenborggade	2	"	24,7	"					
Skindergade	5	3	10,0	6,0					
Lille Kjøbmagergade . .	2	2	9,7	9,7	**Vester Qvarter.**				
Store Kannikestræde . .	10	10	18,8	18,8					
Krystalgade	8	5	9,4	5,9	Vestergade	1	"	2,4	
Pederhvidtfeldtstræde . .	28	19	60,5	41,0	Frederiksberggade . . .	2	2	2,1	2,1
Rosengaarden	6	4	11,9	8,0	Gl. & Nytorv	9	6	25,4	16,9
Store Fiolstræde	8	7	7,6	6,7	Lavendelstræde	16	10	23,0	14,4
Lille Fiolstræde	8	6	33,7	25,3	Mikkelbryggersgade . .	21	11	44,0	23,1
Frederiksborggade . . .	4	3	10,4	7,8	Kattesundet	4	4	17,1	17,1
Kultorvet	2	2	7,5	7,5	Farvergade	27	20	24,9	18,4
St. Gjertrudstræde . . .	4	1	50,6	12,7	Gaasegade	3	1	33,7	11,2
Tornebuskegade	4	1	15,5	3,9	Vandkunsten	4	1	15,7	3,9
Nørregade	3	2	4,9	3,3	Løngangsstræde	14	10	21,8	15,6
Nørrevold	7	4	21,1	12,0	Frederiksholms Canal .	8	4	19,7	9,8
					Stormgade	9	5	12,7	7,1
Summa . . .	101	69	15,2	10,4	Ny Kongensgade	3	2	7,7	5,1
Strand Qvarter.					Ny Vestergade	5	5	19,5	19,5
					Philosophgangen	13	9	33,3	23,1
Gammelstrand	10	3	19,1	5,7	Halmtorv	5	4	15,4	12,3
Naboløs	1	"	12,3	"	Vartou	108	92	241,6	205,8
Læderstræde	4	2	6,9	3,4					
Gl. Amagertorv	1	"	2,2	"	Summa . . .	252	186	29,7	22,0
Ved Børsen	3	3	11,4	11,4					
Slottet	1	1	7,5	7,5					
Summa . . .	20	9	7,7	3,5					

8. Foruden hvad vi allerede have anført om Epidemiens Forhold til Stedet, er der et andet Spørgsmaal, der fortjener at betragtes, nemlig hvorledes den større Dødelighed før og den mindre efter Acme stiller sig i de forskjellige Localiteter, hvilket vi nu skulle gaae over til at vise, paa samme Maade som det er skeet for Aldersclassernes Vedkommende.

I Tabel 18 vil man finde Tallene for hele Epidemien i Qvartererne i de tre Perioder, med Beregninger over Mortaliteten. Tabel 19 giver Læseren Leilighed til at kjende Mortaliteten i de fire første og de tre sidste Dage af den syvende Uge i hele Byen, saavel for de enkelte Qvarterer som for flere offentlige Stiftelser, og desuden endnu Mortaliteten i de enkelte Gader af to Qvarterer, der have været blandt dem, som have lidt mest af Epidemien, nemlig Christianshavns Qvarter og St. Annæ Vester Qvarter. Valget af disse to Qvarterer har blandt andet ogsaa den Interesse, at Acme i det første falder den 27 Juli, i det andet den 16 Juli.

Tab. 18.

De Syge og Døde i Qvartererne i de tre Perioder.

	12 Juni—27 Juli.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	28 Juli—1 Octbr.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	12 Juni—1 Octbr.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.
	Syge.			Syge.			Syge.		
Nyboder og Søhospitalet[1]) . .	386	292	75,6	199	121	60,8	585	413	70,6
St. Annæ Vester Qv.	1299	851	65,5	465	250	53,8	1764	1101	62,4
St. Annæ Øster Qv.[2])	1029	795	77,3	125	88	70,4	1154	883	76,5
Udenbyes Klædebo Qv. . . .	159	106	66,7	243	162	66,7	402	268	66,7
Vesterbro	7	3	42,9	29	12	41,4	36	15	41,7
Christianshavn	670	490	73,1	556	306	55,0	1226	796	64,9
Optagne paa Gaden	20	15	75,0	33	17	51,5	53	32	60,4
Fra Skibe	85	50	58,8	37	19	51,4	122	69	56,6
Øster Qv.	178	106	59,6	89	54	60,7	267	160	59,9
Snarens Qv.	52	35	67,3	75	41	54,7	127	76	59,8
Kjøbmager Qv.	122	69	56,6	219	116	53,0	341	185	54,3
Rosenb. Qv. m. Suhmsg. Laz.	172	98	57,0	211	125	59,2	383	223	58,2
Frimands Qv.	25	16	64,0	28	19	67,9	53	35	66,0
Klædebo Qv.	53	37	69,8	48	32	66,7	101	69	68,3
Strand Qv.	11	6	54,5	9	3	33,3	20	9	45,0
Nørre Qv. og Frue Arb. H. .	89	60	67,4	164	100	61,0	253	160	63,2
Vester Qv. uden Vartou . . .	50	36	72,0	94	58	61,7	144	94	65,3
Vartou	37	35	94,6	71	57	80,3	108	92	85,2
Ladegaarden	56	43	76,8	24	14	58,3	80	57	71,3
Summa . . .	4500	3143	69,8	2719	1594	58,6	7219	4737	65,6

Ved at betragte Tabel 18 vil man bemærke, at Mortaliteten naturligvis formindskes efter den 27de Juli, men denne Aftagen er mindre regelmæssig her, hvor det Locale væsentligt kommer i Betragtning, end hist, hvor det gjaldt om Individerne: det Individuelle spiller altsaa en større Rolle i Epidemiens Bevægelse end det Locale. Forlade vi nu denne Tabel og i den næste (Tabel 19).

[1]) Herved forstaaes kun Søhospitalets Officianter etc.

[2]) St. Annæ Øster Qv. havde, naar Hospitalerne fraregnes, 486 Syge og 323 Døde, altsaa en Dødelighed af 66,5 for hvert 100 Syge.

beskjæftige os med den Afdeling, der angiver Tallene for hele Epidemien i den syvende Uge, da finde vi temmelig store Svingninger og en mindre Regelmæssighed i Mortalitetens Aftagen efter den 27de Juli, men Grunden hertil er udentvivl, dels at Epidemien i enkelte Qvarterer endnu ikke er kommen forbi Høidepunktet, dels at Tallene ere meget smaa, saa de give Plads for Tilfældigheder. Dersom vi imidlertid see bort fra de enkelte smaa Summer og holde os til Hovedsummerne, da træder Resultatet klart nok frem. Som man allerede ved fra et foregaaende Afsnit, var Antallet i hele Byen i Ugens fire første Dage 270, i dens tre sidste Dage 239 Syge om Dagen. Paa Christianshavn finde vi nu i de fire første Dage et Antal af 63 Sygdomstilfælde, i de sidste 3 Dage af Ugen kun 59. I St. Annæ Vester Qvarter i Ugens første Halvdel 54, i dens sidste Halvdel 45 Syge om Dagen, o. s. v.

I den første halve Del af Ugen døde i hele Staden 68,1, paa Christianshavn 73,2 og i St. Annæ Vester Qvarter 62,7 af 100 Syge; i den sidste halve Del derimod respective 66,3, 61,6 og 62,2 af 100 Syge.

Tab. 19.

Epidemiens Forhold i Ugen 24—30 Juli til Høidepunktet og fra Høidepunktet.

Hele Staden.

Qvarterer etc.	24—27 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	28—30 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.
Nyboder	63	49	77,4	53	40	75,0
St. Annæ Vester Qvarter	217	136	62,7	135	84	62,2
Stokhuset	2	"	"	1	"	"
Garnisons Hospital	16	7	43,8	3	"	"
St. Annæ Øster Qv.	64	44	68,8	12	7	58,3
Almindeligt Hospital	77	68	88,3	35	31	88,6
St. Annæ Lazareth	4	1	25,0	"	"	"
Østerbro	16	9	56,3	6	5	83,3
Nørrebro	52	34	65,4	51	34	66,7
Ladegaarden	7	5	71,4	6	6	100,0
Vesterbro	3	1	33,3	5	2	40,0
Frue Arbeidshus Lazareth	3	2	66,7	1	"	"
Suhmsgadens Lazareth	10	7	70,0	2	1	50,0
Christianshavn	250	183	73,2	177	109	61,6
Frelsers Arbeidshus etc.	8	4	50,0	6	2	33,3
Optagne paa Gaden, uden Logis	4	2	50,0	4	2	50,0
Fra Skibe	14	5	35,7	6	5	83,3
Øster Qv.	48	24	50,0	18	14	77,8
Snarens Qv.	33	27	81,8	27	19	70,4
Klædebo Qv.	18	11	61,1	16	9	56,3
Rosenborg Qv.	45	22	48,9	32	21	65,6
Kjøbmager Qv.	41	26	63,4	44	29	65,9
Frimands Qv.	8	6	75,0	3	3	100,0
Strand Qv	5	4	80,0	3	1	33,3
Nørre Qv.	22	17	77,3	21	14	66,7
Vester Qv.	21	14	66,7	22	14	63,6
Vartou	29	27	93,1	27	23	85,2
Summa	1080	735	68,1	716	475	66,3

Christianshavn.

Gader etc.	24—27 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	28—30 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.
Brogade	1	"	"	8	6	75,0
Strandgade	11	8	72,7	7	5	71,4
Lille Kongensgade	"	"	"	"	"	"
Store Kongensgade	1	1	100,0	5	5	100,0
Lille Torvegade	2	2	100,0	1	1	100,0
Store Torvegade	18	14	77,8	11	8	72,7
St. Annægade	34	27	79,4	14	5	35,7
Overgaden neden Vandet	3	3	100,0	5	1	20,0
Overgaden over Vandet	6	6	100,0	9	3	33,3
Torvet	3	2	66,7	"	"	"
Dronningensgade	57	43	75,4	51	33	64,7
Store Søndervoldstræde	4	4	100,0	2	2	100,0
Sophiegade	22	18	81,8	14	11	78,6
Prindsensgade	28	14	50,0	12	6	50,0
Amagergade	47	33	70,2	28	18	64,3
Baadsmandsstræde	2	1	50,0	"	"	"
Amagerbro	1	1	100,0	1	1	100,0
Exercerplads	7	4	57,1	7	3	42,9
Holms Huse	3	2	66,7	2	1	50,0
Summa . . .	250	183	73,2	177	109	61,6

St. Annæ Vester Qvarter.

Gothersgade	2	"	"	"	"	"
Store Kongensgade	3	2	66,7	"	"	"
Bryggerlængen	2	1	50,0	2	2	100,0
Kaninlængen	2	1	50,0	"	"	"
Hoppenslænge	3	3	100,0	"	"	"
Borgergade	31	17	54,8	22	13	59,1
Hjortelængen	6	3	50,0	11	6	54,5
Adelgade	65	42	64,6	41	27	65,9
Helsingørsgade	4	2	50,0	3	3	100,0
Dronningens Tvergade	4	3	75,0	9	6	66,7
Prindsensgade	25	16	64,0	12	8	66,7
Kronprindsessegade	1	1	100,0	"	"	"
Klerkegade	27	20	74,1	12	5	41,7
Sølvgade	7	5	71,4	1	1	100,0
Rosengade	11	7	63,6	6	6	100,0
Kokkegade	7	3	42,9	2	1	50,0
Balsomgade	7	2	28,6	6	1	16,7
Rigensgade	7	6	85,7	5	3	60,0
Stenkulsgade	3	2	66,7	3	2	66,7
Summa . . .	217	136	62,7	135	84	62,2

9. Bopælen. De Syge og Døde i de forskjellige Etager i Forhuse og Baghuse, til hvilke sidste ogsaa ere regnede Sidehuse og Mellembygninger, have været Gjenstand for en Sammenstilling, der dels er foranlediget ved et fra flere Sider yttret Ønske af Lægerne her i Staden, dels ved en henkastet Bemærkning i et fremmed Skrift, den nemlig, at Sygdommen hverken var sjeldnere eller mildere i de øvre end i de nedre Etager af Husene. Det har ogsaa forekommet os at være af særdeles Interesse at betragte Epidemien i dens Forhold i de forskjellige Regioner af Bygningerne, blandt andet fordi man med det samme ligesom kommer til at kaste et dybere Blik ind i de Paagjeldendes Vilkaar. Alt Materialet var imidlertid ikke tjenligt for denne Sammenstilling. For altsaa at danne et nogenlunde ensartet Stof, ere alle offentlige Stiftelser, Lazarether o. s. v. tilligemed Nyboder forbigaaede, blandt andet af den Grund, at de Mænd, som forestaae eller forestode Sundhedsvæsenet i disse Localiteter, enten have givet eller ere langt bedre end vi istand til at give de fornødne Oplysninger i denne Henseende.

Det er en Selvfølge, at Alle „fra Skibe", „fra Gaden", „uden Logis" o. s. v. ogsaa ere forbigaaede, af det Øvrige have vi dannet tre Grupper, en for Christianshavn, en for Adelgaden og en for det øvrige Kjøbenhavn med de ovennævnte Undtagelser.

Tab. 20.

Syge og Døde efter Bopælen[1]).

	Christianshavn.				Adelgaden.				Det øvrige Kjøbenhavn foruden Nyboder etc.				General-Sum.				Af 100
	Syge.		Døde.		Syge.		Døde.		Syge.		Døde.		Syge.		Døde.		Syge
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	døde.
	I Forhuse.																
Qvist, Loft .	**53**	**62**	37	42	**23**	**17**	15	10	**81**	**93**	44	61	**157**	**172**	96	115	63,5
4—5 Sal . .	**7**	**11**	3	4	**12**	**9**	7	4	**37**	**62**	23	35	**56**	**82**	33	45	55,0
1—2—3 Sal	**236**	**238**	150	162	**68**	**107**	39	61	**639**	**845**	413	499	**943**	**1190**	602	722	62,0
Stuen . . . ,	**76**	**70**	42	45	**24**	**20**	17	12	**222**	**212**	150	119	**322**	**302**	209	176	61,7
Kjelderen . .	**32**	**44**	22	29	**6**	**7**	5	4	**171**	**138**	105	68	**209**	**189**	132	101	58,5
Summa	**404**	**425**	254	282	**133**	**160**	83	91	**1150**	**1350**	735	782	**1687**	**1935**	1072	1155	61,4
	I Baghuse.																
Qvist, Loft .	**8**	**7**	5	7	**3**	**5**	3	4	**10**	**21**	7	15	**21**	**33**	15	26	75,0
4—5 Sal . .	**3**	**1**	2	1	**7**	**11**	4	8	**6**	**20**	3	13	**16**	**32**	9	22	64,5
1—2—3 Sal	**103**	**104**	71	64	**53**	**86**	36	62	**345**	**358**	201	217	**501**	**548**	308	343	62,0
Stuen	**53**	**49**	34	35	**22**	**32**	15	23	**92**	**125**	70	78	**167**	**206**	119	136	68,7
Kjelderen . .	„	**3**	„	2	**2**	„	2	„	**9**	**13**	9	9	**11**	**16**	11	11	81,4
Summa	**167**	**164**	112	109	**87**	**134**	60	97	**462**	**537**	290	332	**716**	**835**	462	538	64,4
Sum. Sum.	**571**	**589**	366	391	**220**	**294**	143	188	**1612**	**1887**	1025	1114	**2403**	**2770**	1534	1693	62,3

[1]) Paa 1—2—3 Sal i Forhuse boede af 3622 Syge 58,9 pCt.
af 5173 — 41,2 —
Paa 1—2—3 Sal i Baghuse boede af 1551 — 67,6 —
af 5173 — 20,3 —

Resultaterne af ovenstaaende Sammenstilling ere altsaa følgende. Der døde:

	I Forhuse.	I Baghuse.	
Qvist, Loft	63,53	75,93	af 100 Syge.
4—5 Sal	55,07	64,58	- — —
1—2—3 Sal	62,07	62,06	- — —
Stue	61,70	68,36	- — —
Kjelder	58,54	81,48	- — —
I Alt	61,49	64,47	af 100 Syge.

Vi tilføie en Udsigt over Epidemiens Forhold med Hensyn til Bopælen i de bekjendte tre Perioder.

Tab. 21.

De Syge og Døde efter Bopælen i de tre Perioder.

	12 Juni—27 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	28 Juli—1 Octbr. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	12 Juni—1 Octbr. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.
	I Forhuse.								
Qvist, Loft	**218**	151	69,3	**111**	58	52,3	**329**	209	63,53
4—5 Sal	**85**	46	54,1	**53**	30	56,6	**138**	76	55,07
1—2—3 Sal	**1137**	736	64,7	**996**	588	59,0	**2133**	1324	62,07
Stuen	**357**	227	63,6	**267**	158	59,2	**624**	385	61,70
Kjelderen	**218**	138	63,3	**180**	95	52,8	**398**	233	58,54
Summa	**2015**	1298	64,4	**1607**	929	57,8	**3622**	2227	61,49
	I Baghuse.								
Qvist, Loft	**33**	27	81,8	**21**	14	66,7	**54**	41	75,93
4—5 Sal	**37**	25	67,6	**11**	6	54,5	**48**	31	64,58
1—2—3 Sal	**610**	403	66,1	**439**	248	56,5	**1049**	651	62,06
Stuen	**227**	159	70,0	**146**	96	65,8	**373**	255	68,36
Kjelderen	**20**	16	80,0	**7**	6	85,7	**27**	22	81,48
Summa	**927**	650	68,0	**624**	370	59,3	**1551**	1000	64,47
I Alt	**2942**	1928	65,5	**2231**	1299	58,2	**5173**	3227	62,38

Vi have nogle nærmere Oplysninger hørende herhen. Hr. Hencke, Contoir-Chef i Statistisk Bureau, har nemlig med den ham egne Velvillie og Tjenstagtighed meddelt os Beboernes Antal i Baghusene i flere Gader o. s. v., dog med den Bemærkning, at der i Indberetningerne ikke altid er skjelnet mellem Beboerne af Forhuse og af Baghuse, men at han formodede, at de opgivne Tal vare nøiagtige. Herved see vi os altsaa istand til at meddele Følgende.

I Forhuse i Adelgade forekom 293 Sygdomstilfælde med 174 Dødsfald, i Baghuse 221 Syge, 157 Døde. Der levede i Forhuse 3137 Personer og i Baghuse 1862; der døde altsaa 55,5 af 1000 i Forhuse, 84,3 i Baghuse i Adelgade. I Prindsensgade ved Nyboder forekom 76 Syge, 52 Døde i For-

huse, 49 Syge, 33 Døde i Baghuse. Beboerne vare 693 i Forhuse, 376 i Baghuse. Der døde altsaa 75,0 af 1000 i Forhuse, 87,8 af 1000 Indvaanere i Baghuse. I Didrik Badskjærs Gang 16 Syge, 7 Døde i Forhuse, 3 Syge, 3 Døde i Baghuse, Beboerne vare 159 i Forhuse, 42 i Baghuse. Der døde 44 af 1000 i Forhuse, 71,4 af 1000 i Baghuse. I Peder Madsens Gang og Pistolstræde vare der 88 Syge, 46 Døde i Forhuse, 24 Syge, 18 Døde i Baghuse. Der levede 513 Beboere i Forhuse, 172 i Baghuse. Der døde altsaa 89,7 af 1000 Indv. i Forhuse, 104,7 af 1000 i Baghuse. Dronningensgade paa Christianshavn havde 148 Syge, 99 Døde i Forhuse, 77 Syge, 49 Døde i Baghuse. Beboerne vare 1590 i Forhuse, 561 i Baghuse. Der døde 62,3 i Forhuse, 87,3 i Baghuse af 1000 Indvaanere. Prindsensgade paa Christianshavn havde 134 Syge, 87 Døde i Forhuse, 30 Syge, 25 Døde i Baghuse. Beboerne vare 1099 i Forhuse, 306 i Baghuse; der døde altsaa 79,2 af 1000 i Forhuse, 81,7 i Baghuse.

I Amagergade forekom 130 Syge, 89 Døde i Forhuse; 79 Syge, 44 Døde i Baghuse; der døde 134,6 af 1000 Indvaanere i Forhusene, 85,9 i Baghusene. Men af de Syge i Amagergaden vare 11, hvoraf 9 døde, anmeldte ved det blotte Husnummer: disse ere antagne at have boet i Forhuse 1—2—3 Sal. Dersom disse alligevel tilhørte Baghusene, da fik vi 119 Syge, 80 Døde i Forhuse, 90 Syge, 53 Døde i Baghuse, eller 121,0 Døde i Forhuse, 103,5 Døde paa 1000 Indvaanere i Baghuse. I saa Fald døde af de Syge i Forhusene i Amagergaden 67,2 pCt., i Baghusene 58,9 pCt.; men disse Tal lede til den Formodning, at Beretningerne for denne Gade ere ufuldstændige, maaske af den Grund, at en Del Mennesker ere udflyttede fra Amagergadens Baghuse til Teltene paa Exercerpladsen o. s. v. Dersom de 15, der døde af Exercerpladsens Beboere, egentligt tilhørte Baghusene i Amagergaden, da fik vi der $44 + 9 + 15 = 68$, eller i Forhusene 121,0 Døde paa 1000 Indvaanere og i Baghusene 132,8 paa 1000 Indvaanere.

Det hele Forhold i Forhuse og Baghuse for de nysanførte Gader anskueliggjøres ved følgende Tabel.

Tab. 22.

Syge og Døde i Forhold til Befolkningen i nogle Gader.

Gader.	Forhuse.				Baghuse.			
	Beboere.	Syge.	Døde.	Der døde af 1000 Indv.	Beboere.	Syge.	Døde.	Der døde af 1000 Indv.
Adelgade	3137	293	174	55,5	1862	221	157	84,3
Prindsensgade ved Nyboder	693	76	52	75,0	376	49	33	87,8
Didrik Badskjærs Gang . .	159	16	7	44,0	42	3	3	71,4
Peder Madsens Gang . . .	513	88	46	89,7	172	24	18	104,7
Dronningensgade paa Chvn.	1590	148	99	62,3	561	77	49	87,3
Prindsensgade paa Chvn. .	1099	134	87	79,2	306	30	25	81,7
Amagergade	661	130	89	134,6	512	79	44	85,9
Summa . . .	7852	885	554	70,6	3831	483	329	85,9
Uden Amagergade	7191	755	465	64,7	3319	404	285	85,9

Vi skulle kaste et hurtigt Blik paa det Foranstaaende, men da Forholdet i Amagergaden er saa usikkert, ville vi holde denne Gade aldeles udenfor vore Betragtninger.

Som det var at vente, havde Baghusene ugunstigere Forhold end Forhusene; og dette viser sig ikke blot ved en større Dødelighed, men ogsaa ved en større relativ Sygelighed. I de sex Gader, med hvilke vi beskjæftige os, levede 7191 Beboere i Forhuse, og af disse bleve syge 755; der døde 465; i Baghusene 3319 Beboere med 404 Syge, 285 Døde. Der kom altsaa 105,0 Syge og 64,7 Døde paa 1000 Indvaanere i Forhuse; 121,7 Syge, 85,9 Døde paa 1000 i Baghuse. Sygdommen havde ogsaa en større Intensitet i Baghusene: af de Syge døde nemlig 61,6 pCt. i Forhuse og 70,5 pCt. i Baghuse. Heldigvis synes Baghusene ikke overalt i Staden at være lige hyppigt beboede. Af de 514 Syge i Adelgaden kom der 43,0 af 100 paa Baghusene, hvorimod der af de 1160 Syge paa Christianshavn kun kom 28,5 af 100, og af de 3499 Syge for det øvrige Kjøbenhavn, med Undtagelse af de offentlige Stiftelser etc., kom der 28,6 af 100 paa Baghuse. Med andre Ord: de Syge i Forhuse forholdt sig til de Syge i Baghuse som 100 : 75,4 i Adelgaden.

— 100 : 39,9 paa Christianshavn.

— 100 : 40,0 i det øvrige Kjøbenhavn.

Man kunde nu vel antage, at Beboerne i de sidstnævnte Baghuse havde været mere forskaanede, end de i Adelgadens Baghuse; men med et Blik paa de foranstaaende Tal synes det rimeligere at slutte, at Baghusene der sjeldnere benyttes til Beboelsesleiligheder.

V.

Sygdommens Varighed.

Vi have foretaget en Sammenstilling for at oplyse Sygdommens Varighed (Tabel 23), forsaavidt som denne kunde erfares af Dødsfaldene. De Døde blandt det Antal af 5173 Syge, der have givet os Stof for det foregaaende Afsnit om Bopælen, komme herved alene i Betragtning. Forøvrigt er vor Erfaring i denne Sygdom saa ny, at vi ikke med Sikkerhed kunne angive dens Begyndelse, vi kunne altsaa ikke sige noget paalideligt om dens Varighed; men Tiderne forandre sig, og der vil komme en Tid, hvor det kan være af Interesse, at dette Punkt ved denne Leilighed ikke aldeles er forbigaaet.

Da vi saaledes selv ingen Tillid have til de Tal, Tabellen indeholder, kunde det være nok simpelt hen at meddele denne lille Tabel, for at vise, at vi ikke havde overseet dette Punkt. For alligevel at bringe dette Afsnit i Lighed med de øvrige, have vi tilføiet en Udsigt over Tilfældene i de bekjendte tre Perioder.

Tab. 23.

Sygdommens Varighed.

	Christianshavn.		Adelgade.		D. øvr. Kjøbenh. uden Nyboder.		General-Sum.
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Begge Kjön.
0 Døgn	138	128	54	51	345	343	1059
1 —	132	140	49	79	362	404	1166
2 —	34	45	15	20	99	104	317
3 —	18	24	4	7	54	65	172
4 —	15	16	6	5	56	60	158
5 —	8	12	2	6	39	36	103
6 —	10	9	5	11	27	24	86
7 —	3	2	1	1	9	15	31
8 — og derover . . .	8	15	7	8	34	63	135
I Alt . . .	366	391	143	188	1025	1114	3227

Tab. 24.

Varigheden i de tre Perioder.

	Christianshavn.				Adelgade.				D. øvr. Kbh. uden Nyb.			
	12 Juni - 27 Juli.		28 Juli - 1 Octbr.		12 Juni - 27 Juli.		28 Juli - 1 Octbr.		12 Juni - 27 Juli.		28 Juli - 1 Octbr.	
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
0 Døgn	85	77	53	51	38	36	16	15	203	204	142	139
1 —	77	96	55	44	36	63	13	16	197	238	165	166
2 —	14	23	20	22	11	13	4	7	59	61	40	43
3 —	14	12	4	12	3	7	1	„	29	39	25	26
4 —	9	9	6	7	4	1	2	4	30	31	26	29
5 —	4	8	4	4	2	3	„	3	20	18	19	18
6 —	8	7	2	2	5	10	„	1	12	10	15	14
7 —	1	2	2	„	„	1	1	„	7	9	2	6
8 — og derover . . .	3	7	5	8	5	7	2	1	23	37	11	26
I Alt . . .	215	241	151	150	104	141	39	47	580	647	445	467

VI.

Stand og Næringsvei.

1. Ved at betragte Patienternes Stand og Næringsvei (Tab. C.), spørge vi os først, hvad Indflydelse den gifte og ugifte Stand har havt i denne Epidemie. Beretningerne undlade som oftest at angive, om Mændene ere gifte eller ugifte; men derimod have de givet de fornødne Oplysninger for Qvindekjønnets Vedkommende med en saa stor Almindelighed, at de kunne antages for temmelig fuldstændige, og derfor er en Sammenstilling foretaget i denne Retning. De Fattige, forsaavidt som de ere Almisselemmer, betegnes almindeligt med Benævnelsen „Lem", saa man ikke faaer videre Oplysning om dem; vi have imidlertid erkyndiget os og tilveiebragt den fornødne Kundskab for Nogles Vedkommende. Denne Gruppe er alligevel mindre klar, og er derfor betragtet særskilt.

Vi opstille dem alle efter de bekjendte tre Delinger.

Tab. 25.

Epidemien i Forhold til gift, ugift og Enke-Stand hos Qvindekjønnet.

Gift, ugift og Enke-Stand.	12 Juni—27 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	28 Juli—1 Octbr. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	12 Juni—1 Octbr. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.
Gifte Koner	722	472	65,4	484	279	57,6	1206	751	62,3
Ugifte Fruentimmer. . . .	769	447	58,1	507	246	48,5	1276	693	54,3
Enker og Separerede. . .	430	347	80,7	337	230	68,2	767	577	75,2
Summa . . .	1921	1266	65,9	1328	755	56,9	3249	2021	62,2
Fattige	504	436	86,5	111	82	73,9	615	518	84,2

Den store Forskjel, der er paa Dødeligheden under Epidemiens Opstigning og dens Nedstigning, bringes her atter Læseren for Øie; men han ved allerede Besked herom fra det Foregaaende og har været opmærksom herpaa. Af det angivne Antal Fattige vare 215 Enker, for største Delen paa Almindeligt Hospital; af disse døde 202 eller 94 pCt. De øvrige vare ubekjendte. Naar vi fordele disse omtrent i Forhold efter de ovenstaaende Tal og føie dem til disse, da faae vi 1355 gifte Koner, 1433 Ugifte og 1076 Enker. Af disse døde respective 868, 801 og 870, hvilke forholdt sig paa følgende Maade til den hele qvindelige Befolkning i Staden: der døde af alle levende gifte Koner 4,5 pCt., af Ugifte 1,9 pCt. og af Enker og Separerede 10,3 pCt.

Dersom vi holde de ugifte Fruentimmer paa 0—20 Aar paa begge Sider udenfor Beregningen, da døde der af Ugifte 2,6 pCt., nemlig fra 20 Aar og til den høieste Alder.

Det er imidlertid muligt, at nogle Fruentimmer, der vare anmeldte uden nærmere Betegnelse og derfor ere henførte til Ugifte, i Virkeligheden have været Koner eller Enker, saa Forholdet vilde forandres noget, om man havde det aldeles nøiagtige Tal.

Maaske vil det være paafaldende at finde saa mange Enker angrebne af Cholera. Vi have alligevel gjort os en Del Umage for, det meste muligt, at indskrænke denne Classe, fordi vi ventede et Resultat af Sammenstillingen. Vi have saaledes overført Flere, der vare anmeldte som Enker, til den gifte Stand, fordi vi paa samme Tid eller ganske kort i Forveien havde noteret deres Mænd som døde. Alligevel er der i det angivne Tal vistnok ikke faa, som i de samme Dage vare traadte over i Enkestanden; men ikke destomindre maa det antages, at et forholdsvis meget stort Antal Enker bleve syge og døde af Cholera, dels upaatvivleligt fordi de vare i en meget fremrykket Alder, dels dog ogsaa fordi de levede under de høist mislige Kaar, der saa ofte følge med Enkestanden.

Af de 982 Enker, der ere bekjendte, nemlig 767 udenfor og 215 i Fattigvæsenets Stiftelser, vare 280 under 50, 496 fra 50—70 og 206 fra 70—95 Aar gamle. Den følgende Tabel giver nærmere Oplysning herom.

Enker angrebne af Cholera:

	Syge.	Deraf døde.			
20—25 Aar	2	„			
25—30 —	18	11	eller	61,1	af 100 Syge.
30—35 —	35	24	—	68,6	—
35—40 —	52	27	—	51,9	—
40—45 —	76	52	—	68,4	—
45—50 —	97	70	—	72,2	—
50—55 —	109	87	—	79,8	—
55—60 —	136	101	—	74,3	—
60—65 —	130	105	—	80,8	—
65—70 —	121	110	—	90,9	—
70—75 —	97	89	—	91,8	—
75—80 —	71	67	—	94,4	—
80—85 —	26	24	—	92,3	—
85—90 —	11	11	—	100,0	—
90—95 —	1	1	—	100,0	—
Summa	982	779	eller	79,3	af 100 Syge.

Dersom vi sammenfatte den foranstaaende Tabel i 3 Grupper efter Alderen, da have vi for Enkerne:

	Syge.	Døde.	Der døde af 100 Syge.
20—50 Aar	280	184	65,7
50—70 —	496	403	81,3
over 70 —	206	192	93,2
Summa	982	779	79,3

2. Vi vende os nu til den egentlige Stand og Næringsvei. Hvad vi have formaaet at udfinde herom, er samlet i Tab. C, der dog kun giver de 3 Opsummeringer, 12 Juni — 27 Juli, 28 Juli — 1 Octbr., 12 Juni — 1 Octbr. Da det imidlertid ikke er uden Interesse at kunne betragte Epidemiens Gang gjennem de forskjellige Classer i mindre Perioder, have vi dannet en anden Tabel, den hosstaaende Tab. 26, i hvilken vi dog, for at lette Oversigten, have maattet sammendrage Hovedpersoner og Bipersoner af begge Kjøn under et. Den første Periode i bemeldte Tabel omfatter 4 Uger, dernæst komme to enkelte Uger, saa den 7 Uge delt i to Dele: 24—27 Juli og 28—30 Juli, derpaa atter 3 enkelte Uger, og endelig en Periode af 6 Uger mod Slutningen af Epidemien. Hensigten med denne Inddeling er vel at give en Oversigt over de Syge etc. i en lille Periode, men vi have dog ogsaa havt for Øie, at Antallet var stort nok, til nogenlunde at kunne tildrage sig Opmærksomhed.

Forinden vi forøvrigt beskjæftige os videre med de foreliggende Resultater, bringe vi i Læserens Erindring, hvad vi Pag. 23 fremhævede, at Epidemien, betragtet i Forhold til Tiden, viste det Phænomen, at saasnart den var passeret sit Høidepunkt, tog den af i Intensitet omtrent i samme Forhold som den aftog i Hyppighed. Ved at betragte Epidemiens Forhold til Aldersclasserne i den hele levende Befolkning, befandtes det, at Aldersclasserne 3—35 Aar havde forholdsvis faa Syge og Døde af Cholera, Tab. 11 Pag. 21. Ved at betragte Sygdommens Intensitet, Tab. 13 Pag. 22, viste det sig, at Sygdommen i de Aldersclasser, der havde det relativt mindre Antal Syge, havde en svagere Intensitet, saa at forholdsvis faa bortrykkedes af Døden. Ligeledes, at der var stor Forskjel paa Mortaliteten før og efter den 27 Juli. Fremdeles, ved Pag. 53 Tab. 18 at betragte Epidemiens Forhold til de forskjellige Egne og Lokaliteter, finde vi, at Sygdommen for det meste aftager i Intensitet i alle de Qvarterer, hvor Epidemien den 27 Juli havde naaet sin Acme og derefter tog af i Hyppighed, hvorimod den viser en større Intensitet i nogle af de Qvarterer, for hvilke Høidepunktet falder efter den 27 Juli.

Endelig, ved nu her at fremføre de Personer, der vare angrebne, iagttage vi følgende Forhold.

Det kan, efter det Foregaaende, antages, at Børn og unge Mennesker i en Alder af 3—20 Aar allevegne, hvor de forekomme, ville bidrage til at nedtrykke Mortaliteten, og at holde denne paa et moderatere Standpunkt. Ligeledes, at de Individer, der befinde sig i en Alder af 20—35 Aar, ville have den samme Indflydelse paa Mortaliteten. Nu finde vi i den hosstaaende Tabel, ligesom allevegne, at Sygdommen efter at være passeret Høidepunktet, næsten for alle Classer taber i Intensitet, men dette skeer i langt høiere Grad i de Classer, der kunne antages at indeholde de fleste Personer i en yngre Alder, saasom: Opvartningskoner, hvortil under Epidemien ofte toges yngre Fruentimmer; de ældre af denne Classe tilhøre vistnok væsentligt Perioden før 27 Juli. Ligeledes Classen Underofficerer og Soldater, hvilke sidste alle vare i en Alder af 20—25 Aar, Skræddere (Svende), de som ernære sig af Syning, Vævere (Svende), Vognmænd (Vognmandskarle) og Tjenestefolk. Om den samme Bemærkning ogsaa gjelder for Portnere vide vi ikke; men Antallet er saa ringe, at det ikke kan komme synderligt i Betragtning.

En Classe, der ikke er optagen i Tabellen, er den, hvis Haandtering og Stilling enten ikke kunde bestemmes nøiagtigt, eller ikke hørte under nogen af de opstillede Næringsveie. Denne Classe, der udentvivl indbefatter et be-

Tab. 26. Epidemiens Bevægelse gjennem nogle Cl

Stand.	12 Juni — 9 Juli. Syge.	Deraf døde.	10—16 Juli. Syge.	Deraf døde.	17—23 Juli. Syge.	Deraf døde.	24—27 Juli. Syge.	Deraf døde.	28—30 Juli. Syge.	Deraf døde.	31 Juli — 6 Aug. Syge.
Civile Betjente etc.	14	11	33	26	46	34	28	18	23	17	27
Læger	"	"	8	7	7	3	1	1	1	1	1
Jordemødre	"	"	1	1	2	2	1	"	1	1	3
Sygevogtere og Opvartningskoner.	13	11	31	24	53	30	22	13	7	4	10
Underofficerer og Soldater	10	10	47	32	44	31	19	8	1	"	12
Matroser af Haandværksst. og de, som leve af Søen	56	44	108	73	126	89	59	39	43	28	78
Grov- og Klein-Smede . .	13	9	21	19	33	21	30	21	13	9	18
Murere	10	8	21	15	25	18	24	16	24	14	13
Rebslagere	"	"	4	4	4	3	8	2	3	2	6
Skomagere	14	11	26	17	80	50	48	34	26	17	37
Skræddere	11	11	17	13	35	23	16	9	24	13	29
Snedkere	10	6	21	15	39	23	32	17	20	17	46
De, som leve af Syning etc.	17	13	21	14	48	22	21	6	28	10	33
Tømmermænd	3	3	15	11	18	14	15	11	3	2	13
Vævere	5	4	14	11	29	17	26	21	10	6	13
Høkere	3	1	6	6	26	20	14	12	2	2	10
Tracteurer etc.	1	"	16	11	15	10	4	4	7	5	7
Vognmænd	6	5	7	6	17	9	13	10	4	4	10
Tjenestefolk	16	9	50	25	81	36	41	20	16	9	41
Portnere	1	"	8	6	22	13	7	6	1	"	5
Dagleiere	56	38	126	87	269	182	198	135	133	87	157
Fattige	59	49	177	157	366	316	148	122	70	57	62
Enker og deres Børn . .	51	35	88	73	192	149	128	104	90	64	146
Summa . . .	369	278	866	653	1577	1115	903	629	550	369	777

tydeligt Antal yngre Personer, havde 567 Syge, 273 Døde, eller en Mortalitet af 48,1 paa 100 Syge.

ersoner og Bipersoner af begge Kjøn under et.

Deraf døde.	14—20 Aug. Syge.	Deraf døde.	21 Aug. — 1 Octbr. Syge.	Deraf døde.	12 Juni — 27 Juli. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	28 Juli — 1 Octbr. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	12 Juni — 1 Octbr. Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.
8	13	11	12	7	121	89	73,6	88	60	68,2	209	149	71,3
"	"	"	"	"	16	11	68,8	2	1	50,0	18	12	66,7
"	1	1	"	"	4	3	75,0	5	3	60,0	9	6	66,7
2	3	"	2	"	119	78	65,5	29	10	34,5	148	88	59,5
2	3	2	9	6	120	81	67,5	27	11	40,7	147	92	62,6
15	21	12	25	12	349	245	70,2	188	113	60,1	537	358	66,7
6	7	5	9	6	97	70	72,2	59	40	67,8	156	110	70,5
4	4	2	6	4	80	57	71,3	55	31	56,4	135	88	65,2
2	2	2	1	1	16	9	56,3	15	11	73,3	31	20	64,5
8	9	3	8	7	168	112	66,7	96	58	60,4	264	170	64,4
7	8	1	10	3	79	56	70,9	84	35	41,7	163	91	55,8
10	10	6	4	3	102	61	59,8	100	61	61,0	202	122	60,4
8	7	3	6	1	107	55	51,4	95	34	35,8	202	89	44,1
5	4	2	5	5	51	39	76,5	32	23	71,9	83	62	74,7
5	5	4	"	"	74	53	71,6	39	20	51,3	113	73	64,6
7	4	1	3	1	49	39	79,6	26	18	69,2	75	57	76,0
7	2	1	8	5	36	25	69,4	36	22	61,1	72	47	65,3
3	2	"	7	3	43	30	69,8	29	17	58,6	72	47	65,3
9	16	6	24	7	188	90	47,9	121	45	37,2	309	135	43,7
"	"	"	1	"	38	25	65,8	8	3	37,5	46	28	60,9
34	44	17	57	27	649	442	68,1	455	267	58,7	1104	709	64,2
8	3	1	7	3	750	644	85,9	154	113	73,4	904	757	83,7
47	36	22	30	18	459	361	78,6	372	252	67,7	831	613	73,8
197	204	102	234	119	3715	2675	72,0	2115	1248	59,0	5830	3923	67,3

3. Vi tilføie en Beregning over de Døde i Forhold til de Syge i den critiske Uge i de to bekjendte Delinger. Naar man her finder Proportionerne noget anderledes end under andre Brydninger af Stoffet i den samme Uge, da maa det erindres, at vi her kun have med en Del af de Syge etc. at gjøre, og at et særdeles fremtrædende høit Forhold almindeligt bevirkes ved meget smaa Tal. Den Ene, som her viser en Mortalitet af 100,0, har altid tynget noget, hvor den er forekommen, men iblandt Flere har Virkningen tabt sig og ikke været saa iøinefaldende.

Tab. 27.

De Dødes Forhold til de Syge i de 4 første og de 3 sidste Dage af den 7de Uge.

Stånd.	24—27 Juli. Døde af 100 Syge.	28—30 Juli. Døde af 100 Syge.	Stand.	24—27 Juli. Døde af 100 Syge.	28—30 Juli. Døde af 100 Syge.
Civile Embedsmænd	64,3	73,9	De, sóm leve af Syning etc.	28,6	35,7
Læger	100,0	100,0	Tømmermænd	73,3	66,7
Jordemødre	"	100,0	Væverе	80,8	60,0
Sygevogtere og Vaagekoner	59,1	57,1	Høkere	85,7	100,0
Underofficerer og Soldater	42,1	"	Tracteurer	100,0	71,4
Matroser etc.	66,1	65,1	Vognmænd	76,9	100,0
Smede	70,0	69,2	Tjenestefolk	48,8	56,3
Murere	66,7	58,3	Portnere	85,7	"
Rebslagere	25,0	66,7	Dagleiere	68,2	65,4
Skomagere	70,8	65,4	Fattige	82,4	81,4
Skræddere	56,3	54,2	Enker og deres Børn . . .	81,3	71,1
Snedkere	53,1	85,0	Summa . . .	69,7	67,1

4. Men man ønsker udentvivl ogsaa at gjøre sig bekjendt med det Forhold, de Syge og de Døde stode i til den hele Befolkning i de respective Classer af Samfundet. Hertil vil den strax herefter følgende Tabel 28 give Leilighed. Den er saaledes indrettet, at Grupperne ere ordnede paa samme Maade som de forefindes i det af Statistisk Bureau udgivne Værk, dog med Udeladelse af Classen **c**, der betegner Tjenestefolk, saasom disse danne en egen Classe i vor Tabel.

For at forstaae Tabellen, maa det erindres, at Embedsmanden, Mesteren, Husbonden o. s. v. er stillet i Classen **a**, Medhjælpere, Svende og Drenge i Classen **b**, hvilke to Classer saaledes kun indeholde Personer af Mandkjøn; disses Koner og Børn danne Classen **d**, der altsaa indeholder Personer af begge Kjøn. En Del ere forbigaaede, enten fordi den vedkommende Classe var mindre berørt af Epidemien, eller fordi der manglede et Led til Sammenligning, eller af lignende Grunde.

I Almindelighed maa det forresten bemærkes, at især Bipersonerne (Koner og Børn) i flere Classer vilde være blevne betydeligt forøgede, om man havde

kunnet henføre Vaagekoner og Sygeoppassere, Enker, maaske ogsaa flere af Dagleierclassen, saavelsom af Classen „ubestemt Næringsvei", til de Stænder, hvortil de efter deres Stilling hørte.

Læger ere opstillede for sig selv. De burde egentligt altid udgjøre en egen Classe; saaledes som Forholdene imidlertid ere, kunde nogle have været henførte til Classen „civile Embedsmænd", andre til „privatiserende Videnskabsmænd" etc. Foruden de mere bekjendte Personer af denne Classe, ere døde: en Bat.-Chir. Meyer paa nogle og Halvfjerds, en Skibslæges Enke, og et ældre Fruentimmer, der anmeldtes som Datter af en „Doctor", der er antaget for at have været en Læge.

Sygeopvartere og Vaagekoner burde maaske ogsaa altid danne en egen Gruppe. De i Tabellen anførte vare imidlertid kun en Del af dem, der under Epidemien havde opvartet Syge. Det har saaledes oftere været anført i Beretningerne om forskjellige Patienter af begge Kjøn, især af Qvindekjønnet, at de havde passet Cholera-Syge, men de ere derfor ikke anførte som Vaagekoner. Heller ikke ere de Syge af Kjøkkenpersonalet i Lazaretherne o. s. v. henførte til denne Classe.

Naar en taknemlig Efterslægt erindrer den Hengivenhed og Selvopoffrelse, hvormed Læger og Præster røgtede det besværlige Kald, de havde at varetage, da vil den ikke forglemme de fattige Mænd og Qvinder, der paatoge sig den ofte ubehagelige og møisommelige Forretning at pleie de Syge, og udførte den med Troskab. I et endnu langt smukkere Lys staaer, efter hvad der er os berettet, den Hengivenhed, Kjærlighed og Omhu, Tjenestefolk uden Undtagelse have vist deres syge Herskab under denne Epidemie.

Hvad Epidemiens Forhold til de forskjellige Stænder angaaer, da vil et Blik paa Tabellen sige os, at de Stænder, hvis Beskjæftigelse medfører Arbeide i fri Luft, have et høit Dødeligheds-Forhold, saasom Murere, Rebslagere, Stenhuggere, Tømmermænd, Vognmænd o. s. v.

Nogle Vægtere og Politibetjente, hvoraf flere havde været beskjæftigede ved de Syge, døde af Cholera, og det stillede sig for den umiddelbare Anskuelse, som om et overordentligt stort Antal af disse Classer vare bortrykkede. Politidirecteuren har derfor ladet foretage en Undersøgelse, hvorved det har vist sig, at af 162 Vægtere . . . . . døde 11 eller 6,8 pCt. (67,9 pro mille).

- 152 Vægter-Koner . .	—	7	—	4,6	—	(46,1 — —)
- 398 Vægter-Børn. . .	—	4	—	1,0	—	(10,1 — —)
Af 712 Vægtere etc. . .	døde	22	eller	3,1	pCt.	(30,9 pro mille).

Da Middeldødeligheden i Staden var 3,65 pCt. (eller 365 af 10000), saa har den hele Gruppe en mindre Dødelighed end hele Staden, men Vægterne tagne for sig have en Dødelighed, der gaaer betydeligt over Middeltallet, og selv deres Koner have en høi Dødelighed.

Af Politibetjentene udgjorde det hele Antal med Familie:

	125 Mænd		112 Koner		201 Børn.	
Deraf angrebes	21	—	12	—	7	—
Der døde	7	—	3	—	4	—
Der angrebes .	16,8	—	10,7	—	3,5	— af 100 Levende.
Der døde	5,6	—	2,7	—	2,0	— —
Der døde	33,3	—	25,0	—	57,1	— af 100 Syge.

Politibetjentene og deres Koner skulde efter dette have været meget hyppigere angrebne end Stadens øvrige Indvaanere, og Dødeligheden blandt Politibetjentene er ikke ubetydeligt over Middeltallet; men paa den anden Side har Sygdommen i alle Tilfælde havt mindre Styrke, som vi lære af Forholdet mellem Syge og Døde. Maaske vare de fleste af dem under 35 Aars Alderen og hørte saaledes til de mere begunstigede Aldersclasser.

De, som afvexlende arbeide for Ilden og borte fra denne, havde et temmeligt høit Forhold, f. Ex. Smede, eller et meget lavt Forhold, f. Ex. Kobbersmede, Blikkenslagere, Bagere. Det maa tillige bemærkes, at den anførte Kobbersmedsvend udentvivl ikke arbeidede i Professionen, det samme gjelder maaske om en eller to af Bagermesterne og om en eller to Garversvende[1]). De, som intet have med Ilden at gjøre, men som arbeide siddende i Hus, fremvise en Dødelighed omtrent lig Middeltallet for hele Staden eller dog nær denne. Den store Dødelighed blandt Væversvende turde have en speciel Grund. Sadelmagere have et meget lavt Dødeligheds-Forhold, dersom ikke tilfældigvis et stort Antal ubeskjæftigede Sadelmagersvende befinde sig i Dagleier-Classen.

Slagterne have et meget lavt Forhold, maaske tildels af den Grund, at de have Adgang til at leve noget bedre end andre Haandværkere, og at de vel for største Delen boe paa Vesterbro, der i det Hele har lidt mindre end andre Egne af Staden.

I Dagleier-Classen findes sandsynligt en Del arbeidsløse Haandværkssvende og andre Lignende, saa man ikke tør stole altfor meget paa det angivne Forhold. I det mindste er det ikke sjeldent forekommet, at de samme Personer i Rapporterne have været benævnede, snart Svend af en eller anden Profession, snart Dagleier eller „Arbeider"; men alle „Arbeidere" og „Arbeidersker" ere henførte til Dagleier-Classen.

Det er alligevel ikke usandsynligt, at Dagleier-Classen kan have været særdeles meget hjemsøgt, baade med Hensyn til Dagleiernes Stilling overhovedet, og med Hensyn til den Erfaring, at strængt Arbeide i fri Luft udsætter mere for Angreb af Sygdommen, end lettere Beskjæftigelser udførte i Hus[2]). Vi troe ogsaa, at vore Dagleiere selv havde gjort denne Bemærkning, og at de af den Grund stundom nægtede at paatage sig lønnende Arbeider, de ellers søge med Begjærlighed, f. Ex. at losse Skibe.

Det var bleven foredraget Politidirecteuren, at af Fiskeblødernes Classe kun en Enkelt var død af Cholera, og at det ikke var bleven bemærket, at der havde hersket nogen paafaldende Sygelighed eller Dødelighed blandt dem, hvis Næringsvei medførte at haandtere stinkende, tildels forraadnede, dyriske

---

[1]) Det maa i det Hele ikke oversees, at i flere Classer, f. Ex. i Classen Urtekræmmere og i flere Haandværker o. s. v., adskillige ere opførte blandt Hovedpersonerne, uagtet de havde nedlagt deres Næringsvei.

[2]) Man har gjort den samme Bemærkning andensteds, f. Ex. i Paris under Epidemien 1831. Det hedder saaledes i Rapport de l'Académie Royale de Médecine sur le Choléra-Morbus Pag. 133: "La maladie est sur-tout commune parmi les classes exposées aux grandes fatigues du corps".

Man har ogsaa iagttaget, at Armeer lide mere af Cholera paa Marchen end i Cantonnementerne, mere paa lange end paa korte Marcher.

Substanser, eller blandt dem, der havde været beskjæftigede med Transport af Syge og Døde, saasom Graverkarle og Andre. Da det var muligt, at et vist Antal kunde være forbigaaede, er der bleven foretaget en speciel Undersøgelse, hvorover følgende „Notice" er afgiven:

„Af Arbeiderne i Christensens Tarmeskraberi paa Jagtveien, paa Myginds Renovationsoplagsplads i Nørreallee, paa 4 Læssepladse paa Nørre- og Østerbro, samt af alle de Arbeidsmænd, som arbeidede paa Cholerakirkegaarden, døde Ingen. Derimod døde en ved Assistenskirkegaarden ansat Graverkarl, Jørgen Larsen, der havde Bopæl paa Jagtveien 171 D 5, i hvilken Eiendom flere Personer afgik ved Døden; men af samtlige Gravere og Betjente ved merbemeldte Kirkegaard døde heller ingen. Hos 8 Personer, som under Cholera-Epidemien vare beskjæftigede med Transport af Syge og Døde, viste sig det samme Resultat".

Om der døde Nogen af de 20—30 Mand, som i den værste Tid antoges til Hjælp ved Begravelserne paa Kirkegaarden, vides ikke; men noget egentligt Tilfælde er ikke bleven bekjendt.

Den ovenstaaende „Notice" syntes imidlertid ikke at vedkomme de Folk, der beskjæftigedes med at udføre Natterenovationen fra Staden, og da disse ikke alene færdedes i en med modbydelige Uddunstninger svangret Atmosphære, men tillige havde Arbeide i fri Luft, forbundet med Nattevaagen m. m., og saaledes vare udsatte for flere skadelige Indvirkninger paa en Gang, fandt man det nødvendigt særligt at erkyndige sig om disse hos Formanden for Natförerlauget. Han har afgivet følgende Erklæring om de nævnte Folk: „at Antallet var 36, at Karlene hver Nat, foruden den almindelige Udførsel af Natterenovationen fra Husene, endvidere udførte Excrementerne fra de i Cholera-Hospitalerne henlagte Patienter, dog uden at nogen af ommeldte Karle bleve angrebne af Cholera eller døde under Epidemien".

Det Resultat, man saaledes ved Undersøgelse er kommen til, er høist paafaldende, men det rokker paa ingen Maade den Sætning, at der til Sundhed og Velbefindende hører Renlighed i Person, i Klæder og i Bolig, og at det er i høi Grad magtpaaliggende at fjerne gjærende, forraadnende og stinkende Dele fra Husene, fra Gaderne og fra Stæderne. De simpleste Velanstændigheds-Hensyn fordre allerede dette.

De Fattige ere utvivlsomt blevne meget haardt medtagne, men vi ere ikke istand til nøiagtigt at angive i hvad Forhold, da den i Tabellen opstillede Gruppe indeholder ikke blot Almisselemmer, men ogsaa andre Fattige i velgjørende Stiftelser, f. Ex. dem i Bombebøssen o. fl. Men Sygdommen er tildels opstaaet af Nød og Elendighed, og som den i alle andre Henseender har bevaret sin Charakter, saa ogsaa deri, at den fortrinsvis henvender sig til alle dem, der lide Nød og Elendighed, hvorsomhelst den paa sin Vandring kommer frem.

Tab. 28.

De Syge og Døde efter Næringsveiene.

Stand.	Syge.			Deraf døde.			Døde af 100 i den hele tilsvarende Classe af Befolkningen.		
	a.	b.	d.	a.	b.	d.	a.	b.	d.
Civile Betjente etc.	48	65	96	35	48	66	2,0	3,5	1,1
Bagere	4	15	11	4	8	10	4,1	1,9	2,1
Blikkenslagere	1	5	7	1	3	6	1,7	1,8	2,8
Grov- og Kleinsmede	12	69	75	8	48	54	3,8	4,9	3,7
Kobbersmede	"	1	4	"	1	4	"	1,9	2,5
Malere	4	12	13	3	10	9	1,9	2,3	1,5
Murere	3	78	54	1	53	34	2,0	8,5	2,5
Rebslagere	2	12	17	2	7	11	6,9	6,1	5,3
Sadelmagere	3	5	13	2	4	8	1,6	1,1	1,8
Skomagere	41	90	133	29	63	78	3,2	3,8	2,1
Skræddere	24	57	82	19	30	42	3,1	2,8	1,6
Slagtere	2	2	9	2	2	6	1,7	1,7	1,7
Snedkere	23	82	97	12	46	64	3,1	3,6	2,7
Stenhuggere	1	4	9	1	2	4	"	7,9	6,6 [1]
Stolemagere	1	4	8	1	2	4	2,3	1,7	1,9
De, som leve af Syning etc.	"	"	202	"	"	89	"	"	1,4 [2]
Tobaksspindere og Cigarm.	6	8	22	4	5	16	5,0	1,5	4,7
Tømmermænd	5	54	24	5	39	18	8,5 [3]	5.9	1,6
Væverе	2	57	54	2	35	36	1,2 [4]	7,2	3,2
Høkere	36	"	39	29	"	28	3,4	"	1,7
Tracteurer etc.	34	"	38	24	"	23	2,8	"	1,1
Urtekræmmere	9	1	4	6	1	3	1,9	0,2	0,4
Vognmænd	4	36	32	2	26	19	2,6	12,9	3,9
Pensionister	15	"	24	12	"	15	0,2	"	0,3
Tjenestefolk	"	"	309	"	"	135	"	"	1,1 [5]
Portnere	29	"	17	20	"	8	"	"	"
Dagleiere	664	"	440	433	"	276	9,9	"	4,1
I Straffeanstalterne	81	"	"	50	"	"	6,5 [6]	"	"

VII.

Hospitaler og Lazarether m. m.

1. Man vilde udentvivl finde, at vi havde forbigaaet et meget vigtigt Moment, dersom vi ikke gave en Udsigt over Sygehusenes Virksomhed. Vi skulle derfor her tage et Overblik over de forskjellige Hospitaler og Lazarether;

[1]) Mestere og Svende under et. [2]) a. b. d. under et. [3]) Herunder ogsaa Skibs- og Baadebyggere. [4]) Herunder ogsaa Klædefabrikanter og Strømpevævere. [5]) Tilligemed Børn. [6]) Fanger paa 25 Aar og derover af Mandkjøn. Af qvindelige Fanger døde ingen.

men forudskikke en kort Udsigt over en anden meget vigtig offentlig Foranstaltning, den nemlig, at der aabnedes Stadens Indvaanere en beqvem Leilighed til at anmelde de indtrufne Sygdomstilfælde ved de Bureauer, der oprettedes paa forskjellige Punkter af Staden.

Saasnart Epidemiens Tilstedeværelse var constateret, indrettedes følgende 5 Bureauer den 2 Juli:

Nr. 1 i Frelsers Arbeidshus paa Christianshavn, som modtog Anmeldelser for dette Qvarter. Dette Bureau flyttedes den 6 Juli til Nr. 306—307 i Prindsensgade, Christianshavn.

Nr. 2 i Lavendelstrædet 79, Hjørnet af Hestemøllestrædet, for Vester, Nørre, Strand og Snarens Qvarter.

Nr. 3 i Lille Kannikestræde Nr. 38—41, for Klædebo, Frimands og Rosenborg Qvarter.

Nr. 4 i Gjethuset paa Kongens Nytorv, for Øster og Kjøbmager Qvarter.

Nr. 5 i det kgl. Landcadetacademie, for den øvrige Del af Staden. Dette Bureau flyttedes den 6te Juli til Store Kongensgade 234.

Nr. 6 i Amtsthinghuset paa Blegdamsveien aabnedes den 13 Juli og var bestemt for Udenbyes Klædebo Qvarter.

Ifølge en Bekjendtgjørelse fra Politiet af 26 Juli blev der foretaget en Omordning af Bureauernes Virksomhed, der dog i det Væsentlige kun gik ud paa, at lette Anmeldelserne i den nordlige og nordøstlige Del af Byen. Der oprettedes saaledes følgende to nye Bureauer:

Nr. 7 i Dronningens Tvergade 188, Hjørnet af Bredgaden, for St. Annæ Øster og en Del af St. Annæ Vester Qvarter.

Nr. 8 i Ulvegaden 30, for Nyboder og nogle tilgrændsende Gader af St. Annæ Vester Qvarter. Bureauerne Nr. 7 og 8 begyndte efter Bestemmelsen deres Virksomhed den 27 Juli Kl. 2 Eftm. Nr. 5 vedblev saaledes kun endnu at modtage Anmeldelser fra en Del af St. Annæ Vester Qvarter.

I den nævnte Bekjendtgjørelse blev det yttret som et Ønske, at de Syge ikke bragtes til Bureauerne.

Hertil kom et Par Dage senere paa Vesterbo det niende Bureau, som aabnedes den 29 Juli og lukkedes den 12 August.

Mandagen den 29 August hævedes alle Bureauer med Undtagelse af det i Kannikestrædet og det i Gjethuset, og en Grændse fastsattes imellem de to saaledes opstaaende Districter; dog vedblev Bureauet paa Nørrebro endnu et Par Dage længere, og Anmeldelser fra Christianshavn modtoges fremdeles paa Frelsers Arbeidshus.

Mandagen den 12 Septbr. hævedes de tilbageværende Bureauer, og det bestemtes, at Syge kunde modtages i Lazarethet paa St. Annæ Plads, naar det ved en Lægeattest var godtgjort, at de lede af Cholera; hvorimod alle andre Syge havde paa sædvanlig Maade at søge Hjælp hos Læger eller ved Hospitaler.

2. Paa samme Tid som det første Bureau aabnedes, blev der ogsaa sørget for Leilighed til at anbringe de Syge under Lægetilsyn. Allerede før den 2 Juli havde man udseet særegne Værelser til Optagelse af Cholera-Patienter paa Frederiks Hospital, Alm. Hospital, Søhospitalet og Garnisonshospitalet; og der modtaget Syge. Den 2 Juli og senere aabnedes temporaire Lazarether

paa forskjellige Punkter af Staden, nemlig i Frue Arbeidshus ved Nørrevold, i Frelsers Arbeidshus paa Christianshavn og paa Ladegaarden, hvortil snart kom et i Gaarden 113 paa St. Annæ Plads, i Skolelokalerne i Suhmsgaden, i Prindsensgade paa Christianshavn og i Skolen paa Blegdamsveien, og tilsidst et i Vartou.

Søhospitalet modtog, som foran berettet, de første Cholerasyge den 12 Juni og benyttedes som almindeligt Lazareth indtil hen i August. Efter denne Tid modtoges kun Syge af denne Art hørende til Søetaten.

Almindeligt Hospital modtog kun Syge fra selve Hospitalet og fra Fattigvæsenets Stiftelser. Den første Patient indbragtes fra Vartou eller fra Gaden den 20 Juni; men det første Tilfælde fra selve Hospitalet kom den 29 Juni, da to bleve syge. De følgende Dage gave enkelte Tilfælde. Den 6 Juli kom paa en Gang 8 Syge, hvoraf 6 døde, og fra denne Dag vedblev Epidemien at stige i denne Stiftelse indtil den 20 Juli, da der meldtes 65 Syge, hvoraf 56 døde, den 21 Juli havde 60 Syge, hvoraf 53 døde, den 22 Juli 45 Syge, hvoraf 36 døde, og saaledes aftog Sygdommen gradevis til den 30 Juli, da der kom 9 Syge, hvoraf 7 døde. Den 31 Juli meldtes 1 Syg, som helbrededes, og hermed slutter den sammenhængende Række af daglige Sygdomstilfælde; efter denne Tid kom enkelte sporadiske Tilfælde nu og da.

Frederiks Hospital modtog den første Patient den 23 Juni, og dette Hospital benyttedes senere som almindeligt Tilflugtssted for Cholera-Patienter indtil hen i August.

Lazarethet i Frelsers Arbeidshus paa Christianshavn aabnedes den 2 Juli og lukkedes den 24 Septbr. Den sidste Patient modtoges den 6 Septbr.

Lazarethet i Frue Arbeidshus ved Nørrevold aabnedes den 2 Juli, det modtog den sidste Patient den 3 Septbr. og lukkedes den 10 Septbr.

Lazarethet paa St. Annæ Plads Nr. 113 aabnedes den 16 Juli, og fungerede efter at alle andre Hospitaler og Lazarether vare lukkede. Det modtog den sidste Cholera-Patient den 7 Octbr., og det lukkedes den 5 Novbr.

Lazarethet i Suhmsgadens Skolelokale aabnedes den 21 Juli, det modtog sin sidste Patient den 12 August og lukkedes strax efter.

Lazarethet paa Nørrebro aabnedes den 24 Juli.

Lazarethet i Skolebygningen i Prindsensgade paa Christianshavn aabnedes den 28 Juli og modtog sin sidste Patient den 9 August.

Lazarethet i Vartou, kun bestemt for denne Stiftelse, aabnedes den 31 Juli og modtog den sidste Patient den 21 August.

Garnisonshospitalet var kun tilgjængeligt for Syge af Militairetaten. Den første Syge indbragtes den 24 Juni, enkelte Tilfælde kom senere, men en sammenhængende Række først den 13 Juli, da Hospitalet paa en Gang optog 13 Syge, hvoraf 11 døde. Det største Antal Syge paa en Dag bragte den 16 Juli, 21 Syge, 16 Døde. Efter den 28 Juli kom Tilfældene kun enkeltvis og spredte.

Den følgende Sammenstilling viser Syge og Døde, samt Dødeligheds-Forholdet, i de forskjellige Aldersclasser.

Tab. 29.

De Syge og Døde i Hospitaler og Lazarether.

	Syge.	Døde.	Der døde af 100 Syge.
Almindeligt Hospital	615	537	87,3
Vartou	66	53	80,3
Ladegaarden	80	57	71,3
Søhospitalet	558	385	69,0
Nørrebroes Lazareth [1]	100	67	67,0
Suhmsgadens Lazareth	290	189	65,2
Frue Arbeidshus [2]	511	327	64,0
Frelsers Arbeidshus [3]	343	213	62,1
Frederiks Hospital	226	138	61,1
Garnisons Hospital	145	88	60,7
Prindsensgades Lazareth . . .	126	72	57,1
St. Annæ Hospital [4]	570	325	57,0
Summa . . .	3630	2451	67,5

I forskjellige Beretninger over Cholera-Epidemier i andre Lande have vi seet det Spørgsmaal reist, om det var fordelagtigere for de Syge at transporteres til et Hospital eller at forblive i deres Hjem, og stundom har man ved en statistisk Sammenstilling o. s. v. afgjort Spørgsmaalet til Fordel for Hospitalsbehandlingen; men der har været noget heri, som har vakt vor Mistillid, og denne har faaet ny Næring ved den Erfaring, man har gjort hos os, og ved den Praxis, der desaarsag temmelig snart gjorde sig gjeldende her i Staden. Gaaende ud fra den Anskuelse, at Hospitalsbehandlingen var at foretrække, søgte man i Begyndelsen at samle de Syge i Lazarether og Hospitaler; men dette var forbundet med flere Ulemper, blandt hvilke den, at der tabtes megen Tid ved de Skridt, der nødvendigt maatte gaae forud for de Syges Optagelse, og selve Transporten var i flere Tilfælde besværlig og betænkelig. Allerede i Midten af Juli foretrak man derfor hyppigt at lade de Syge forblive i deres Hjem, forudsat at deres Forbliven der var mulig. Heller ikke tale Resultaterne af Hospitalsbehandlingen hos os ganske særdeles til Fordel for denne, hvorved det dog maa bemærkes, at de Syge paa Alm. Hospital og i Vartou Lazareth vare tildels svagelige Mennesker, tildels af en meget

[1] Efter Hr. Knudsens tabellariske Oversigt.

[2] Blandt de 511 Patienter i Frue Arbeidshus have efter Protocollen 26 ikke lidt af Cholera. Endnu nogle flere vilde udentvivl være at fradrage af samme Grund; men da Protocollen ikke udtaler sig herover og i det Hele ikke er meget klar, have vi ladet de af Lægen opgivne Tal urørte, saameget mere som der blandt de Døde kunde være nogle, der ikke vare bukkede under for Cholera, men for andre Sygdomme, f. Ex. Delir. trem. o. fl.

[3] 3 Syge i Frelsers Arbeidshus ere fradragne som sendte til andre Hospitaler. Insp. Rapport.

[4] De i Protocollen anførte Tilfælde af Cholerine, „ikke Cholera" etc., ere fradragne her som overalt i Materialet. De beløbe sig til 19 Syge, 3 Døde.

høi Alder. Maaske vilde Nogen mene, at disse Lazarether skulde holdes udenfor Beregningen; men vi kunne ikke indrømme dette; thi de bemeldte Lazarether, der kun benyttedes for de nævnte Stiftelsers egne Syge, maa antages paa en Gang at have besiddet flere af Fordelene ved et Hjem og ved et Lazareth.

I de øvrige Lazarether er Dødeligheds-Forholdet meget forskjelligt, hvortil vistnok kunne tænkes flere Grunde: det ene kan saaledes have modtaget flere Syge af en høi Alder, det andet flere yngre Syge; et kan væsentligt have modtaget Syge fra de Egne af Byen, hvor Sygdommen havde den største Intensitet, et andet modtaget mildere Tilfælde; men i Almindelighed kan man sige, at de Lazarether, der aabnedes sidst, og som vedbleve længst, nødvendigt i Regelen maatte kunne fremvise de gunstigste Mortalitets-Forhold, fordi Sygdommens Intensitet var betydeligt aftagen, efter at Epidemien havde passeret sit Høidepunkt.

Af det hele Antal Syge havde efter den ovenfor leverede Sammenstilling 3630, eller lidt over Halvdelen (50,28 pCt.), været under Behandling i Hospitaler og Lazarether; 3589 (49,72 pCt.) Syge havde været behandlede i deres Hjem.

I Lazarether etc. vare døde 2451, eller 51,74 pCt. af alle de Døde; 2286 eller 48,26 pCt. vare døde i deres Hjem. Dødeligheden i Lazarether etc. var 67,5, udenfor 63,7 af 100 Syge; men Middeltallet for hele Epidemien var som bekjendt 65,62 Døde af 100 Syge.

Vi ere, som sagt, ikke tilbøielige til at udelukke Alm. Hospital og Vartou; gjorde man alligevel dette, da vilde Dødeligheden i Lazarether synke ned til 63,2 Døde af 100 Syge.

3. Ved at beskjæftige os med de Beretninger, der efter Epidemiens Ophør afgaves af de forskjellige Hospitalers og Lazarethers Bestyrere, have vi henvendt en særdeles Opmærksomhed paa de Syges Alder, hvilken maa antages at være opgiven med saa megen Nøiagtighed, som der overhovedet er tænkelig og mulig ved en saadan Leilighed. Uheldigvis have imidlertid ikke Alle strængt fulgt det forelagte Schema: vi have derfor maattet indskrænke os til hvad der indberettedes fra Lazaretherne i Frue Arbeidshus, paa Nørrebro, i Suhmsgaden, paa St. Annæ Plads, i Frelsers Arbeidshus, i Vartou og i Skolebygningen i Prindsensgade. Vi have foretaget en Sammenstilling af dette Material, som her strax efter meddeles.

Vi have tillige beregnet Dødeligheds-Forholdet i de forskjellige Aldersclasser, og fundet dette aldeles svarende til det, vi efter Tab. 13 have udfundet for hele Epidemien; kun at man erindrer, at der i hele Epidemien vare over 600 Børn under 5 Aar blandt de Angrebne, og at kun 59 af disse vare optagne i de nævnte Lazarether. Ligeledes maa det bemærkes, at Alm. Hospital ikke er medregnet. Alligevel finde vi ligesom i Tab. 13 et høiere Forhold i den spæde Barnealder, en gradevis Aftagen til 20 Aar, en svag Stigen til 40 Aar og derefter en rask Opstigen til den høieste Alder.

Denne lille Tabel tjener saaledes til at controllere Nøiagtigheden af Tabel 13 og tildels af Tabel 11.

Tab. 30.

Syge og Døde paa nogle Lazarether i de forskjellige Aldersclasser.

Aldersclasse.	Dødeligheden i Aldersclasserne.			Aldersclassernes indbyrdes Forhold.	
	Syge.	Deraf døde.	Der døde af 100 Syge.	Syge.	Døde.
1—5 Aar	59	32	54,2	2,9	2,6
5—10 —	48	22	45,8	2,4	1,8
10—20 —	132	49	37,1	6,5	3,9
20—30 —	321	140	43,6	15,8	11,2
30—40 —	449	258	57,5	22,1	20,6
40—50 —	368	242	65,8	18,1	19,3
50—60 —	332	244	73,5	16,4	19,5
60—70 —	206	172	83,5	10,2	13,7
70—80 —	102	81	79,4	5,0	6,5
80—90 —	12	11	91,7	0,6	0,9
Summa . . .	2029	1251	61,7	100,0	100,0

VIII.

Almindeligt Overblik.

1. Den Cholera-Epidemie, som i 1853 hjemsøgte Kjøbenhavn, kan antages for at være en Gren af den Epidemie, der i 1847 begyndte i Egnen af det caspiske Hav, og som har udstrakt sine Ødelæggelser ikke blot over Europa, men ogsaa over de øvrige Verdensdele. Det første Tilfælde viste sig paa Søhospitalet og constateredes den 12 Juni, fra hvilken Dag og indtil den 1 October 7219 Individer bleve angrebne, hvoraf 4737 døde. Den 20 Juli gav det største Antal Dødsfald paa en Dag, 236, den 27 Juli det største Antal Syge, 340. Samtidigt med Cholera herskede Diarrhoer og Choleriner i en endnu langt videre Udstrækning.

2. I de første Dage har Sygdommen holdt sig til enkelte Personer, først i den nordlige og nordøstlige Del af Staden og ved Strandkanten, siden har den angrebet flere hist og her; derpaa har den i nogle Uger angrebet Befolkningen i et videre Omfang og massevis, og tilsidst har den i nogle Uger indskrænket sine Angreb til enkelte Personer i forskjellige Dele af Byen; dog i

det Hele saaledes, at den er endt i den sydlige og sydvestlige Del af Staden omtrent paa samme Maade, som den er begyndt i den nordlige og nordøstlige Del.

3. Af 10000 Mænd i den hele Befolkning bleve 554 angrebne, og af det samme Antal Qvinder 559; der døde af 10000 respective 363 og 367. Qvindekjønnet har altsaa været noget mere udsat for Sygdommen end Mændene.

4. Aldersclassen 10—15 Aar har havt det mindste Antal Syge, og Aldersclassen 15—20 Aar staaer denne temmelig nær. Aldersclassen 15—20 Aar har havt det mindste Antal Døde, og fra denne afviger Aldersclassen 10—15 Aar meget lidt. Men i det Hele taget havde Aldersclasserne 3—20 og 20—35 Aar et moderat Forhold saavel af Syge som af Døde.

5. Sygdommens Intensitet, forsaavidt denne kan skjønnes af Forholdet mellem de Syge og de Døde, var langt større før end efter Acme, og den var desuden forskjellig for de to Kjøn og for de forskjellige Aldersclasser.

Før Acme (27 Juli) døde saaledes 69,8, efter Acme kun 58,6 af 100 Syge.

Af 100 syge Mænd døde i Gjennemsnit 65,5, af 100 syge Qvinder 65,7, Middeltal for begge Kjøn var 65,6 [1]). Altsaa var Sygdommen hos Qvindekjønnet ikke blot hyppigere, men ogsaa af en større Intensitet.

Hos Aldersclassen 15—20 Aar viser Sygdommen den svageste Intensitet, da der kun komme 39,7 Døde paa 100 Syge, og Aldersclasserne 3—15 og 20—35 Aar havde ligeledes efter Omstændighederne et ikke meget høit Forhold. Sygdommens Intensitet stod saaledes, ogsaa hvad Aldersclasserne angaaer, paa det nærmeste i et directe Forhold til dens relative Hyppighed.

6. En Eiendommelighed ved Epidemiens Bevægelse gjennem Aldersclasserne fortjener endnu at udhæves, nemlig den, at Sygdommen i de første Uger væsentligt holdt sig til Folk i den kraftige Alder og angreb kun undtagelsesvis Børn og Gamle; derefter udbredte den sig med stor Voldsomhed i alle Aldersclasser, og tilsidst endte den, ligesom den havde begyndt, med i nogle Uger at søge sine Offere blandt Mænd og Qvinder i den kraftfulde Alder, forbigaaende Børn og Gamle. Sygdommens Løb igjennem Aldersclasserne beskriver saaledes en temmelig regelmæssig Ellipse, hvad man kan overbevise

---

[1]) Efter Sundhedscollegiets Beretning udgjorde de af Cholera Angrebne i hele Landet:

Kjøbstæderne med Kjøbenhavn	9037	Syge,	hvoraf	5785	døde	eller	64,0 af 100 Syge.
Kjøbstæderne uden Kjøbenhavn	1818	—	—	1048	—	—	57,6 —
Landet	1501	—	—	903	—	—	60,2 —
Stæderne og Landet	10538	—	—	6688	—	—	63,5 —

sig om ved at kaste et Blik paa Tab. A, Pag. (2); dens Løb gjennem Gader og Qvarterer danner paa samme Maade elliptiske Figurer.

7. Epidemien i Kjøbenhavn synes at have været temmelig uafhængig af Jordbund, Elevation, Exposition m. m.

8. Beboerne af Baghuse have havt et relativt større Antal Syge og Døde end Beboerne af Forhuse.

9. Hvad Stand og Næringsvei angaaer, da have de Haandværkere, hvis Arbeide væsentligt udføres i fri Luft, været mest udsatte for Sygdommen, saasom Murere, Rebslagere, Tømmermænd, Stenhuggere, Vognmandskarle og Dagleiere. Enkerne have imidlertid lidt endnu mere, men de Fattige allermest [1]).

---

[1]) Den overordentlig store Indflydelse, Velstand og Armod øve i en Cholera-Epidemie, har bragt fremmede Forfattere til at sammenligne Sygdommens Ødelæggelser i de forskjellige Qvarterer af Stæderne, f. Ex. af Paris og London, med Beboernes Formues-Omstændigheder, hvilke man troer at kunne bedømme af den Husleie, de betale. Da Husleien i Kjøbenhavn ikke er beskattet, er den ikke saaledes bekjendt, at den kan tilbyde et Grundlag for Betragtningen. Der er alligevel en anden Vei, ad hvilken man kan komme til Kundskab om Beboernes Vilkaar, nemlig den, at tage Beskatningen af de forskjellige Qvarterer i Betragtning. Den er maaske mindre paalidelig end hin, men aldeles forkastelig er den just heller ikke, især naar man brugte de Hjælpemidler, der gives, til at anbringe Correctioner, hvilket dog rigtignok vilde fordre en Del Tid og Arbeide. Vi skulle imidlertid til Prøve anføre Qvartererne i den Orden, hvori de vare beskattede i Aaret 1850, det Aar, da Folketællingen foretoges.

A.

Beskatning i Aaret 1850.

	100 Indvaanere betalte:
1. Strand Qvarter	1424 Rd.
2. Snarens Qv.	1089 —
3. St. Annæ Øster Qv.	1067 —
4. Frimands Qv.	909 —
5. Øster Qv.	896 —
6. Klædebo Qv.	856 —
7. Vester Qv.	829 —
8. Udenbyes Vester Qv.	821 —
9. Kjøbmager Qv.	738 —
10. Nørre Qv.	691 —
11. Udenbyes Klædebo Qv.	583 —
12. Christianshavns Qv.	552 —
13. Rosenborg Qv.	463 —
14. St. Annæ Vester Qv.	454 —

B.

Dødelighed af Cholera i 1853.

	Der døde af 10000 Indv.
1. (1) Strand Qvarter	35.
2. (8) Udenbyes Vester Qv.	63.
3. (4) Frimands Qv.	73.
4. (6) Klædebo Qv.	104.
5. (7) Vester Qv. uden Vartou	117.
6. (9) Kjøbmager Qv.	163.
7. (2) Snarens Qv.	168.
8. (5) Øster Qv. uden Vingaardsstræde	168.
9. (10) Nørre Qv. uden Frue Arbeidsh.	168.
10. (13) Rosenborg Qv. uden Suhmsg. Lazareth.	207.
11. (3) St. Annæ Øster Qv. ud. Alm. Hosp. etc.	275.
12. (14) St. Annæ Vester Qv. uden Stokhuset etc.	437.
13. (12) Christianshavns Qv. ud. Frels. Arbeidsh. etc.	509.
14. (11) Udenbyes Klædebo Qv.	547.

10. Af samtlige Syge bleve 3630, eller 50,28 af hvert 100 Syge, behandlede i Hospitaler og Lazarether; 3589, eller 49,72 af 100, forbleve i deres Hjem. I Hospitaler og Lazarether døde 2451, eller 51,74 af 100 Døde; udenfor 2286, eller 48,26 af hvert 100 Døde.

Alle de Skatter, der indbetales til Stadens Kæmner, komme her i Betragtning, nemlig Bygningsafgift, Bidrag til Rigsdagen, Rangskat, Krigsskat, Vandskat, Fattigskat, Brolægningsskat, Grundskat, Næringsskat og Hesteskat. Vi have beregnet disse Skatters samlede Beløb for 100 Personer i de enkelte Qvarterer. For at kunne sammenligne med nogen Føie, have vi i Colonnen B holdt Fattiganstalterne og Lazaretherne udenfor Beregningen, i det mindste i de Qvarterer, hvor disse vilde øve en overveiende Indflydelse.

Men af den foranstaaende Sammenstilling seer man, at de Qvarterer, der have den høiere Beskatning, og som altsaa maa antages at være beboede af de mere Velhavende, have en Dødelighed, der er formindsket temmelig regelmæssigt i Forhold til den Velstand, Skatterne lade formode. At der hist og her findes Afvigelser, vil man neppe finde meget paafaldende, naar man erindrer, at Velstand i al Fald kun er et Moment, hvor betydningsfuldt end dette kan være, og saa aldeles accurat træffer Alt heller ikke til der, hvor man lægger Husleien til Grund. De betydeligste Afvigelser ere imidlertid Udenbyes Vester Qvarter, der i Rækken A har Nr. 8 og i Rækken B Nr. 2, og St. Annæ Øster Qvarter, der i A har Nr. 3 og i B Nr. 11, uagtet Dødsfaldene efter Tilfælde opstaaede i Hospitalerne og i de offentlige Stiftelser ere holdte udenfor Beregningen. Men i det førstnævnte Qvarter ere muligt nogle af Skatterne ikke fuldt saa høie som indenfor Voldene, navnligt turde Bygningsafgiften der være lavere; hele Qvarteret staaer desuden under gunstige climatiske Forhold, der kun hist og her modificeres noget af Jordbundens sumpede Beskaffenhed, og det ligger langt borte fra Havnen. St. Annæ Øster Qvarter er baade lavt beliggende og har mindre heldige climatiske Forhold, og det grændser til Søen og til Havnen, som ogsaa i andre Stæder har vist sig at være et betænkeligt Naboskab. Desuden mødes her de to Yderligheder, Rigdom og Armod, paa en mere fremtrædende Maade end andensteds: paa intet andet Punkt af Staden staaer den Riges Palais og den Fattiges ringe Bolig hinanden saa nær. Et meget betydeligt Antal af Qvarterets Beboere høre nemlig til de fornemste og mest velhavende blandt Kjøbenhavns Indvaanere; men en syvende Del af Qvarterets Befolkning, og maaske derover, leve i meget trange Kaar, eller ere Almisselemmer og boe i Fattiganstalter.

☞ **Forklaring over Kortet.** De sorte og de hvide arabiske Tal betegne de Døde i Gaderne og i nogle af de offentlige Stiftelser, de røde Tal de Døde i Qvartererne, alle beregnede til 10000 Indvaanere.

TABELLER.

Tabel A. De af Cholera An

Aldersclasse.	12—18 Juni. Syge.		Deraf døde.		19—25 Juni. Syge.		Deraf døde.		26 Juni—2 Juli. Syge.		D d
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
Indtil 1 Aar	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"
Fra 1 til 3 Aar	"	"	"	"	1	"	"	"	4	3	2
— 3—5 —	"	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"
— 5—7 —	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
— 7—10 —	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
— 10—15 —	"	"	"	"	1	"	1	"	4	"	3
— 15—20 —	1	"	"	"	2	"	2	"	1	2	
— 20—25 —	"	"	"	"	5	2	5	"	5	2	2
— 25—30 —	"	"	"	"	3	1	3	"	4	3	2
— 30—35 —	"	"	"	"	1	3	1	2	6	5	4
— 35—40 —	"	"	"	"	"	1	"	"	5	5	5
— 40—45 —	1	1	"	1	3	3	2	2	3	7	2
— 45—50 —	"	"	"	"	"	1	"	1	6	6	4
— 50—55 —	"	"	"	"	"	1	"	1	4	6	4
— 55—60 —	1	1	1	1	"	"	"	"	3	4	2
— 60—65 —	"	"	"	"	1	1	1	"	1	1	1
— 65—70 —	"	"	"	"	"	1	"	1	1	"	1
— 70—75 —	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"
— 75—80 —	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
— 80—85 —	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
— 85—90 —	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
— 90—95 — etc.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa . . .	3	2	1	2	19	16	16	9	47	47	32

öde i de forskjellige Aldersclasser.

3–9 Juli.		Deraf døde.		10–16 Juli.		Deraf døde.		17–23 Juli.		Deraf døde.	
Syge.				Syge.				Syge.			
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Mk.	Qv.	Mk.	Qv.	Mk.	Qv.
2	1	2	1	4	2	3	2	6	11	6	10
6	2	3	2	21	14	16	11	30	36	24	24
1	1	"	1	11	11	10	9	20	20	11	11
1	"	"	"	3	2	"	2	12	14	10	7
1	1	"	1	9	11	3	4	8	10	4	5
4	1	4	"	1	8	"	4	14	14	9	5
1	5	1	4	7	18	3	10	22	21	11	7
7	8	5	3	61	27	35	12	62	54	37	22
9	15	7	11	41	43	23	26	53	84	23	38
8	13	10	5	51	36	36	24	68	71	43	36
8	17	13	13	72	59	54	29	131	109	82	65
6	13	9	11	51	31	34	26	63	75	42	43
5	16	10	9	52	41	41	37	77	111	55	76
1	8	11	5	60	43	45	38	62	89	47	69
8	20	17	19	38	33	32	28	72	88	56	64
2	13	10	12	27	46	23	38	37	87	26	78
6	8	6	6	24	47	23	44	42	76	40	71
5	7	5	6	13	29	13	27	25	59	23	54
1	3	1	3	3	16	3	14	17	31	14	31
"	1	"	1	"	6	"	5	5	16	4	16
"	"	"	"	"	1	"	1	"	5	"	5
"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
2	153	114	113	550	524	398	391	826	1081	567	737

Aldersclasse.	24—30 Juli		Deraf døde.		31 Juli—6 Aug.		Deraf døde.		7—13 Aug.		
	Syge.				Syge.				Syge.		
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	
Indtil 1 Aar	23	18	17	12	18	15	14	12	10	10	
Fra 1 til 3 Aar	41	36	29	24	33	20	21	15	9	17	
— 3—5 —	22	28	15	12	18	10	9	6	5	3	
— 5—7 —	17	22	10	14	11	6	6	3	6	5	
— 7—10 —	12	20	4	9	11	1	3	1	9	2	
— 10—15 —	21	20	8	14	11	12	6	7	3	10	
— 15—20 —	17	20	5	5	10	15	4	6	6	6	
— 20—25 —	51	43	24	21	26	20	8	8	15	19	
— 25—30 —	64	77	32	36	27	43	15	15	18	20	
— 30—35 —	85	80	45	50	42	44	16	22	17	17	
— 35—40 —	98	95	68	61	46	53	24	20	17	30	1
— 40—45 —	99	62	75	42	29	41	18	25	27	15	1
— 45—50 —	80	81	55	66	48	46	29	19	20	22	1
— 50—55 —	51	86	43	62	26	44	21	29	18	16	1
— 55—60 —	49	73	35	58	27	38	22	26	10	10	
— 60—65 —	27	55	23	41	23	32	15	27	11	15	
— 65—70 —	25	65	19	55	9	28	7	21	4	16	
— 70—75 —	16	45	15	39	12	25	10	22	5	12	
— 75—80 —	8	35	7	33	8	23	6	21	3	4	
— 80—85 —	4	16	4	14	1	4	1	3	"	3	
— 85—90 —	2	5	2	5	"	2	"	2	"	"	
— 90—95 — etc.	1	1	1	1	"	1	"	1	"	1	
Summa . . .	813	983	536	674	436	523	255	311	213	253	12

el A.

20 Aug.		Deraf døde.		21—27 Aug.		Deraf døde.		28 Aug.—3 Sept.		Deraf døde.		4—10 Sept.		Deraf døde.	
yge.				Syge.				Syge.				Syge.			
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
	3	6	2	4	2	4	2	5	1	3	1	"	"	"	"
	6	4	4	2	"	1	"	3	"	2	"	1	1	1	1
	5	1	2	5	1	4	1	"	"	"	"	"	"	"	"
	5	1	1	"	1	"	1	"	1	"	1	"	"	"	"
	3	"	1	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
	2	"	1	1	7	"	1	2	"	2	"	1	"	"	"
	8	"	2	4	4	1	1	1	2	"	1	1	"	"	"
	8	3	1	9	4	4	1	3	"	"	"	2	2	1	1
	9	1	3	13	11	9	1	4	7	1	1	"	1	"	"
	14	6	5	12	4	5	"	3	5	"	3	2	"	1	"
	20	8	14	5	7	3	4	5	3	3	"	1	1	"	"
	6	8	1	7	5	3	2	5	1	4	1	3	1	2	"
	15	10	6	9	7	5	4	3	1	2	1	2	3	1	2
	10	4	7	3	6	2	4	6	"	2	"	2	"	"	"
	11	5	9	4	4	3	2	3	4	1	2	"	2	"	2
	6	3	4	"	6	"	3	3	1	2	1	1	"	1	"
	3	2	3	2	4	"	4	1	1	1	1	"	3	"	2
	6	"	4	3	"	3	"	1	"	1	"	"	"	"	"
	3	3	2	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	143	65	72	83	74	47	32	49	27	24	13	16	14	7	8

Aldersclasse.	11—17 Sept. Syge.		Deraf døde.		18—24 Sept. Syge.		Deraf døde.		25 Sept.—1 Oct. Syge.		Deraf døde.	
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	
Indtil 1 Aar	1	1	„	1	„	„	„	„	„	„	„	
Fra 1 til 3 Aar	1	3	„	2	„	„	„	„	„	„	„	
— 3—5 —	1	„	1	„	„	„	„	„	„	„	„	
— 5—7 —	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
— 7—10 —	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
— 10—15 —	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
— 15—20 —	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
— 20—25 —	1	3	„	1	1	„	1	„	„	„	„	
— 25—30 —	4	1	1	„	„	„	„	„	„	„	„	
— 30—35 —	1	2	1	1	1	„	1	„	1	„	1	
— 35—40 —	3	1	2	„	„	1	„	1	1	„	1	
— 40—45 —	1	1	„	„	„	„	„	„	„	2	„	
— 45—50 —	4	1	1	1	„	„	„	„	1	„	„	
— 50—55 —	„	„	„	„	2	1	2	1	„	2	„	
— 55—60 —	1	1	„	„	„	2	„	1	„	„	„	
— 60—65 —	„	„	„	„	„	2	„	2	„	„	„	
— 65—70 —	1	„	1	„	1	„	1	„	„	„	„	
— 70—75 —	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
— 75—80 —	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
— 80—85 —	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
— 85—90 —	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
— 90—95 — etc.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
Summa . . .	19	14	7	6	5	6	5	5	3	4	2	

el A.

–27 Juli.		Deraf døde.		28 Juli – 1 Oct.		Deraf døde.		12 Juni – 1 Oct.		Deraf døde.	
Syge.				Syge.				Syge.			
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
5	24	22	21	55	41	41	28	81	65	63	49
1	70	60	49	75	68	47	48	159	138	107	97
5	51	29	32	41	29	24	11	86	80	53	43
5	27	15	17	26	30	14	16	51	57	29	33
1	37	9	18	27	13	10	6	51	50	19	24
5	37	23	19	29	37	10	15	65	74	33	34
1	59	20	24	26	42	9	16	73	101	29	40
1	116	98	50	88	76	35	26	259	192	131	76
5	196	75	102	104	119	50	56	247	315	125	158
2	174	117	92	129	120	60	64	321	294	177	156
5	248	196	146	131	154	78	72	416	402	274	218
2	173	139	121	120	91	76	48	322	264	215	169
5	224	139	166	139	127	90	75	332	351	229	241
3	201	133	157	85	111	63	74	253	312	196	231
3	193	124	154	76	98	57	69	234	291	181	223
7	187	78	157	51	78	33	61	148	265	111	218
4	174	86	159	24	78	16	63	118	252	102	222
4	118	51	108	26	66	23	53	80	184	74	161
2	73	19	69	22	42	17	39	44	115	36	108
8	34	7	32	3	12	3	10	11	46	10	42
	8	"	8	2	5	2	5	2	13	2	13
1	1	1	1	1	2	1	2	2	3	2	3
45	2425	1441	1702	1280	1439	757	857	3355	3864	2198	2539

Gader, Qvarter etc.	12—18 Juni. Syge.		Deraf døde.		19—25 Juni. Syge.		Deraf døde.		26 Juni—2 Juli. Syge.		
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md
Nyboder.											
Nyøstergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Svanegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Krokodilgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Delphingade	"	"	"	"	2	1	1	1	"	"	"
Elsdyrsgade	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"
Hjertensfrydgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Elefantgade	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
Tulipangade	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
Tigergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Haregade	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Timiansgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nygade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kamelgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Meriansgade	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kattegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Rævegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Krusemyntegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Pindsvinegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Enhjørnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Salviegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bryggerlænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Ulvegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Balsomgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nellikegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bjørnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
Løvegade	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"
Rosengade	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Hjortelænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kaninlænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Klerkegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa . . .	2	"	1	"	3	3	2	3	3	1	2
Søhospitalet	"	1	"	1	1	5	"	2	"	5	"
St. Annæ Vester Qvarter.											
Gothersgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Store Kongensgade, V. S.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bryggerlænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kaninlænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Hoppenslænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Borgergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Hjortelænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Adelgade	"	"	"	"	"	2	"	1	10	12	8
Helsingørsgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Dronningens Tvergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Prindsensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kronprindsessegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Klærkegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Sølvgade	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	1
Rosengade	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
Kokkegade	"	"	"	"	"	"	"	"	4	2	3
Balsomgade	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"
Rigensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Stenkulsgade	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Møllen paa Volden	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa . . .	"	1	"	1	"	2	"	1	17	19	12
Garnisonshospitalet	"	"	"	"	5	"	5	"	3	1	3
Stokhuset	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

-9 Juli. Syge.		Deraf døde.		10—16 Juli. Syge.		Deraf døde.		17—23 Juli. Syge.		Deraf døde.	
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
	„	„	„	„	„	„	„	1	„	1	„
	1	„	1	„	„	„	„	„	„	„	„
	1	„	1	2	„	2	„	2	3	1	2
	„	„	„	3	2	2	2	2	1	2	1
	1	1	1	2	1	„	1	2	5	2	5
	„	„	„	„	1	„	„	2	„	2	„
	1	2	1	1	2	1	1	„	7	„	5
	„	„	„	1	„	1	„	1	2	1	2
	„	„	„	„	1	„	„	„	4	„	3
	„	„	„	3	1	2	1	7	7	6	5
	„	„	„	„	1	„	1	1	2	1	1
	„	„	„	„	2	„	2	2	8	2	6
	„	„	„	1	1	1	1	1	4	1	3
	„	„	„	„	„	„	„	„	2	„	2
	„	„	„	1	3	„	2	5	3	2	2
	„	„	„	3	1	3	1	1	3	1	3
	„	„	„	„	1	„	„	1	1	1	„
	„	„	„	1	1	„	1	„	2	„	1
	„	1	„	3	10	2	9	1	7	1	7
	1	„	1	5	3	3	3	3	3	3	2
	„	„	„	1	„	1	„	1	5	„	4
	„	„	„	1	6	1	3	7	6	7	4
	„	„	„	1	4	1	3	7	„	4	„
	„	„	„	3	1	3	1	1	4	1	3
	„	„	„	5	11	3	6	5	6	3	4
	1	„	1	2	1	2	1	3	3	3	2
	2	1	1	2	3	2	3	3	5	2	4
	„	„	„	1	2	„	2	4	5	2	3
	„	„	„	3	4	3	3	2	4	1	2
	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
	8	5	7	45	62	33	47	65	102	50	76
	„	„	„	3	1	3	1	2	6	2	3
	1	„	1	3	2	2	2	2	1	2	„
	3	7	2	12	7	9	4	18	12	12	6
	„	„	„	2	6	2	4	4	6	3	5
	1	„	„	3	3	3	2	5	5	3	3
	„	„	„	„	„	„	„	„	1	„	„
	8	3	3	18	22	11	16	31	38	19	23
	„	1	„	1	„	„	1	3	6	3	3
	29	21	22	43	64	30	45	48	62	29	38
	„	1	„	1	„	1	„	1	3	„	1
	8	2	5	8	13	5	11	8	28	5	18
	1	„	1	11	9	11	5	18	31	12	19
	„	„	„	1	2	„	1	1	3	1	2
	2	„	2	4	5	4	4	7	17	5	11
	„	„	„	3	„	2	„	2	7	1	4
	5	4	5	7	4	4	3	5	12	2	4
	4	5	4	7	11	6	4	4	5	1	4
	2	2	1	7	6	5	3	7	10	4	6
	1	1	1	1	6	1	3	5	4	4	3
	„	„	„	„	1	„	1	2	„	2	„
	„	„	„	„	„	„	„	„	1	„	1
1	65	47	47	132	162	96	109	171	252	108	151
2	„	2	„	45	6	30	5	39	5	27	2
3	„	10	„	37	1	25	1	25	„	13	„

Gader, Qvarterer etc.	24–30 Juli. Syge.		Deraf døde.		31 Juli–6 Aug. Syge.		Deraf døde.		7–13 Aug. Syge.		
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
Nyboder.											
Nyøstergade	"	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"
Svanegade	4	2	4	1	1	1	1	1	2	1	1
Krokodilgade	2	1	2	1	1	2	1	2	2	"	2
Delphingade	6	4	4	3	3	9	"	6	2	1	2
Elsdyrsgade	2	9	2	9	7	7	3	3	"	1	"
Hjertensfrydgade	"	1	"	1	"	2	"	2	"	2	"
Elefantgade	1	4	1	3	2	4	2	3	"	"	"
Tulipangade	1	1	1	1	"	"	"	"	"	"	"
Tigergade	"	"	"	"	2	"	1	"	3	1	2
Haregade	7	7	6	5	2	4	2	3	1	1	"
Timiansgade	1	"	1	"	"	1	"	"	2	1	2
Nygade	1	2	1	2	"	2	"	1	"	1	"
Kamelgade	5	10	3	6	7	6	3	5	1	"	"
Meriansgade	2	"	1	"	2	"	"	"	"	"	"
Kattegade	1	3	1	2	1	"	1	"	"	1	"
Rævegade	2	1	1	1	3	3	1	2	"	"	"
Krusemyntegade	3	4	2	3	2	1	2	"	"	"	"
Pindsvinegade	1	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Enhjørnegade	1	3	"	3	"	"	"	"	"	"	"
Salviegade	4	2	2	2	1	"	"	"	"	"	"
Bryggerlænge	1	"	"	"	"	1	"	"	1	"	1
Ulvegade	"	1	"	1	2	2	"	1	"	"	"
Balsomgade	"	1	"	1	"	1	"	1	"	"	"
Nellikegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bjørnegade	"	"	"	"	"	2	"	1	"	"	"
Løvegade	1	4	1	3	1	"	1	"	"	"	"
Rosengade	2	2	1	1	1	"	"	"	"	1	"
Hjortelænge	2	1	2	1	3	1	3	"	"	"	"
Kaninlænge	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Klerkegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Summa . . .	**51**	**63**	**37**	**50**	**42**	**49**	**21**	**31**	**14**	**14**	10
Søhospitalet	"	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"
St. Annæ Vester Qvarter.											
Gothersgade	2	"	"	"	3	1	1	1	"	"	"
Store Kongensgade, V. S.	1	2	"	2	4	3	3	2	"	"	"
Bryggerlænge	2	2	1	2	"	1	"	"	"	"	"
Kaninlænge	1	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Hoppenslænge	"	3	"	3	"	"	"	"	1	"	1
Borgergade	24	29	16	14	11	20	5	10	6	7	5
Hjortelænge	8	9	4	5	1	5	"	1	"	2	"
Adelgade	42	64	26	43	29	31	18	18	7	16	4
Helsingørsgade	4	3	2	3	2	"	1	"	2	5	"
Dronningens Tvergade	6	7	5	4	2	2	2	"	"	1	"
Prindsensgade	20	17	11	13	2	8	2	5	4	2	2
Kronprindsessegade	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Klerkegade	15	24	9	16	7	5	5	4	4	3	2
Sølvgade	"	8	"	6	4	3	3	1	"	1	"
Rosengade	7	10	6	7	3	4	1	3	2	2	1
Kokkegade	4	5	2	2	"	"	"	"	1	"	1
Balsomgade	6	7	2	1	2	2	1	1	1	1	1
Rigensgade	7	5	6	3	2	1	2	"	1	1	"
Stenkulsgade	2	4	2	2	"	"	"	"	1	1	1
Møllen paa Volden	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa . . .	**151**	**201**	**95**	**127**	**72**	**86**	**44**	**46**	**30**	**42**	18
Garnisonshospitalet	14	5	3	4	9	"	1	"	4	"	3
Stokhuset	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

el B.

0 Aug.		Deraf døde.		21—27 Aug.		Deraf døde.		28 Aug.—3 Sept.		Deraf døde.		4—10 Sept.		Deraf døde.	
ge.				Syge.				Syge.				Syge.			
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	2	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	1	"	1	"	1	1	1	1	"	1	"	1
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	2	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"
	"	1	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	"	"	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	6	2	1	3	5	2	3	1	2	1	1	"	1	"	1
	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
	"	1	"	2	2	2	"	3	1	3	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	10	1	3	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"
	10	4	3	3	2	1	"	2	1	"	"	1	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	1	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	3	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
	"	1	"	"	1	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	26	8	8	6	5	3	"	6	4	4	"	2	1*	"	"
	"	"	"	4	"	2	"	2	"	1	"	"	"	"	"
	"	"	"	4	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"

Gader, Qvarterer etc.	11—17 Sept. Syge.		Deraf døde.		18—24 Sept. Syge.		Deraf døde.		25 Sept.—1 Oct. Syge.		
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	
Nyboder.											
Nyøstergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Svanegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Krokodilgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Delphingade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Elsdyrsgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Hjertensfrydgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Elefantgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Tulipangade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Tigergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Haregade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Timiansgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nygade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kamelgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Meriansgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kattegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Rævegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Krusemyntegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Pindsvinegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Enhjørnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Salviegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bryggerlænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Ulvegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Balsomgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nellikegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bjørnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Løvegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Rosengade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Hjortelænge	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Kaninlænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Klerkegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa . . .	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Søhospitalet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Annæ Vester Qvarter.											
Gothersgade	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Store Kongensgade, V. S.	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"
Bryggerlænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kaninlænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Hoppenslænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Borgergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Hjortelænge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Adelgade	"	"	"	"	2	1	2	1	"	"	"
Helsingørsgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Dronningens Tvergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Prindsensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kronprindsessegade	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Klerkegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Sølvgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Rosengade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kokkegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Balsomgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Rigensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Stenkulsgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Møllen paa Volden	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa . . .	"	2	"	1	2	2	2	1	"	1	"
Garnisonshospitalet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Stokhuset	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

B.

–27 Juli.		Deraf døde.		28 Juli – 1 Oct.		Deraf døde.		12 Juni – 1 Oct.		Deraf døde.	
ge.				Syge.				Syge.			
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
	"	1	"	2	2	"	1	3	2	1	1
	3	2	2	5	2	4	1	7	5	6	3
	5	5	4	3	3	3	3	9	8	8	7
	4	8	4	7	14	3	9	18	18	11	13
	11	4	11	9	16	4	11	15	27	8	22
	2	2	1	1	5	"	3	3	7	2	4
	12	4	8	5	8	5	7	9	20	9	15
	3	2	3	1	"	1	"	4	3	3	3
	5	"	3	6	1	4	1	6	6	4	4
	13	12	11	8	8	6	3	23	21	18	14
	3	1	2	3	2	3	1	4	5	4	3
	12	2	10	1	3	1	1	3	15	3	11
	9	5	7	10	13	3	8	16	22	8	15
	2	1	2	4	1	1	1	6	3	2	3
	7	2	5	2	3	2	1	8	10	4	6
	5	4	5	4	6	2	4	9	11	6	9
	3	2	1	3	3	3	2	6	6	5	3
	3	"	2	"	1	"	1	2	4	"	3
	18	4	17	1	2	"	2	6	20	4	19
	9	7	8	2	"	1	"	13	9	8	8
	5	1	4	2	1	1	"	4	6	2	4
	13	8	8	2	2	"	1	10	15	8	9
	5	5	4	"	1	"	1	8	6	5	5
	5	4	4	"	"	"	"	4	5	4	4
	17	7	10	"	2	"	1	11	19	7	11
	9	6	7	1	1	1	1	7	10	7	8
	10	7	8	1	5	"	1	10	15	7	9
	7	4	5	3	3	3	2	10	10	7	7
	8	4	5	2	"	1	"	7	8	5	5
	"	"	"	"	1	"	1	"	1	"	1
	208	114	161	88	109	52	68	241	317	166	229
	19	5	12	"	2	"	1	6	21	5	13
	5	4	4	3	3	1	2	10	8	5	6
	24	28	14	10	7	9	2	51	31	37	16
	13	5	10	1	2	1	1	8	15	6	11
	10	7	5	"	"	"	"	9	10	7	5
	4	"	3	1	"	1	"	1	4	1	3
	84	42	50	29	50	18	23	97	134	60	73
	10	5	6	6	14	3	4	14	24	8	10
	208	104	141	63	86	39	47	220	294	143	188
	5	3	3	5	7	2	4	11	12	5	7
	53	13	36	7	8	6	3	26	61	19	39
	52	31	33	13	17	8	13	56	69	39	46
	6	1	4	"	1	"	"	2	7	1	4
	42	16	30	18	17	10	11	38	59	26	41
	15	4	9	4	5	3	3	10	20	7	12
	27	14	15	8	12	4	7	31	39	18	22
	27	16	15	7	"	2	"	31	27	18	15
	21	12	12	6	10	4	1	28	31	16	13
	13	10	9	5	5	4	1	17	18	14	10
	4	3	3	2	3	2	2	5	7	5	5
	1	"	1	"	"	"	"	"	1	"	1
	624	318	403	190	247	117	124	665	871	435	527
	16	70	11	22	1	7	"	128	17	77	11
	1	48	1	5	"	2	"	82	1	50	1

Gader, Qvarterer etc.	12–18 Juni. Syge.		Deraf døde.		19–25 Juni. Syge.		Deraf døde.		26 Juni–2 Juli. Syge.		D d
	Md.	Qv	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
St. Annæ Øster Qvarter.											
Nyhavn, B. S.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Toldbodgade	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Annæ Plads	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"
Lille Strandstræde	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Store Strandstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Amaliegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Toldbodplads	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Norgesgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kongens Nytorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kongensgade 216/272	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Dronningens Tvergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Academigade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Toldbodvei	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Citadellet	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
Blancogade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	1	"	"	"	1	1	1	"	1	1	1
Almindeligt Hospital	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	3
Frederiks Hospital	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
St. Annæ Hospital	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Østerbro	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørrebro	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
Ladegaarden	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vesterbro	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Frue Arbeidshus og Lazareth	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Suhmsgadens Lazareth	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Christianshavn.											
Brogade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Strandgade	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Lille Kongensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kongensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Lille Torvegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Store Torvegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Annægade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Overgaden neden Vandet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Overgaden oven Vandet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Torvet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Dronningensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Store Søndervoldstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Sophiegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Prindsensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Amagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Baadsmandsstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Laboratoriet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Amagerbro	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Exercerplads	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Holms Huse, ved Volden etc.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Summa	"	"	"	"	1	"	1	"	"	4	"
Frelserens Arbeidsh. og Laz. og Prindsensgades Laz.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Optaget paa Gader og Veie, uden Logis etc.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Fra Skibe	"	"	"	"	5	"	5	"	8	"	4

el B.

9 Juli. Syge.		Deraf døde.		10—16 Juli Syge.		Deraf døde.		17—23 Juli. Syge.		Deraf døde.	
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
	"	"	"	"	"	"	"	3	1	2	"
	"	"	"	5	"	2	"	2	3	"	"
	"	"	"	1	1	1	"	2	1	1	1
	1	"	1	2	2	1	1	3	3	2	1
	1	1	1	3	1	3	1	3	2	2	2
	"	1	"	12	8	9	6	16	18	9	9
	1	"	1	11	10	11	10	18	15	18	14
	2	2	1	10	13	5	9	6	11	4	6
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	4	3	2	16	23	10	19	15	18	8	7
	"	"	"	"	"	"	"	1	3	"	2
	"	"	"	3	5	3	4	2	8	2	5
	"	"	"	9	8	7	6	9	10	4	5
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
	1	"	1	2	3	1	1	2	5	1	2
	10	7	7	74	74	53	57	83	98	54	54
	18	19	17	50	87	44	77	89	197	75	173
	2	2	2	9	12	5	8	15	18	8	11
	"	"	"	"	"	"	"	1	3	1	1
	"	"	"	"	"	"	"	8	7	5	6
	1	1	"	8	6	7	4	21	37	15	24
	12	2	9	6	7	6	6	14	7	11	4
	"	"	"	"	"	"	"	1	3	1	1
	3	1	2	"	5	"	3	4	7	2	3
	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	2
	"	1	"	1	"	"	"	2	"	1	"
	"	"	"	"	"	"	"	5	1	4	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	1	1	1
	"	"	"	"	"	"	"	3	1	2	"
	"	"	"	"	2	"	2	2	1	2	1
	"	"	"	1	4	"	3	8	7	7	5
	"	"	"	"	"	"	"	2	5	1	4
	"	"	"	"	"	"	"	1	2	1	2
	3	"	1	6	6	4	5	5	10	4	8
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	3	"	3	3	6	2	4	16	18	12	16
	"	"	"	"	1	"	1	4	4	2	3
	1	"	1	6	8	5	8	23	23	16	18
	2	1	1	15	11	12	8	25	23	19	19
	"	"	"	8	7	3	6	38	38	24	24
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	9	3	6	40	45	26	37	137	135	97	102
	"	"	"	1	12	"	11	4	20	4	15
	1	"	1	4	"	3	"	8	3	7	2
	"	8	"	20	"	13	"	25	"	15	"

Gader, Qvarterer etc.	24—30 Juli. Syge.		Deraf døde.		31 Juli—6 Aug. Syge.		Deraf døde.		7—13 Aug. Syge.		
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
St. Annæ Øster Qvarter.											
Nyhavn, B. S.	"	5	"	3	1	2	"	1	2	"	1
Toldbodgade	1	"	1	"	"	1	"	1	"	"	"
St. Annæ Plads	1	4	1	4	"	2	"	1	"	"	"
Lille Strandstræde	3	2	2	2	1	1	1	"	"	"	"
Store Strandstræde	3	7	2	6	1	1	"	1	1	3	1
Amaliegade	3	4	1	3	1	1	1	1	"	"	"
Toldbodplads	13	6	9	3	"	1	"	1	1	"	1
Norgesgade	1	3	1	2	"	1	"	1	1	2	1
Kongens Nytorv	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kongensgade 216/272	4	10	4	3	4	3	3	2	1	3	1
Dronningens Tvergade	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Academigade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Toldbodvei	2	"	2	"	"	"	"	"	"	1	"
Citadellet	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Blancogade	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Summa . . .	**32**	**44**	**24**	**27**	**9**	**13**	**6**	**9**	**6**	**9**	**5**
Almindeligt Hospital	27	85	26	73	3	6	2	4	1	1	"
Frederiks Hospital	"	"	"	"	1	1	1	1	"	"	"
St. Annæ Hospital	"	4	"	1	2	2	2	1	"	"	"
Østerbro	7	15	4	10	3	1	2	1	"	"	"
Nørrebro	49	54	34	34	26	26	21	17	30	32	19
Ladegaarden	8	5	7	4	5	2	2	1	3	1	2
Vesterbro	6	2	3	"	2	8	"	2	1	2	1
Frue Arbeidshus og Lazareth	2	2	1	1	"	"	"	"	1	"	"
Suhmsgadens Lazareth	2	10	"	8	"	2	"	"	"	1	"
Christianshavn.											
Brogade	3	6	2	4	2	1	2	1	1	2	"
Strandgade	9	9	8	5	3	2	2	1	4	1	2
Lille Kongensgade	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"
Store Kongensgade	3	3	3	3	4	5	2	2	1	4	"
Lille Torvegade	1	2	1	2	4	3	3	2	4	1	4
Store Torvegade	16	13	13	9	6	4	4	2	2	2	1
St. Annægade	28	20	18	14	9	10	4	5	1	1	"
Overgaden neden Vandet	4	4	2	2	1	2	1	"	1	"	1
Overgaden oven Vandet	8	7	5	4	6	6	2	5	1	1	"
Torvet	2	1	1	1	2	3	1	"	"	3	"
Dronningensgade	50	58	32	44	25	23	11	12	2	13	1
Store Søndervoldstræde	3	3	3	3	3	1	2	1	2	1	1
Sophiegade	16	20	15	14	9	12	4	9	6	4	"
Prindsensgade	19	21	10	10	17	16	14	9	4	5	2
Amagergade	38	37	25	26	14	16	9	10	2	5	"
Baadsmandsstræde	1	1	1	"	1	"	1	"	"	1	"
Laboratoriet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Amagerbro	2	"	2	"	"	1	"	"	3	1	"
Exercerplads	5	9	3	4	5	8	2	5	2	"	"
Holms Huse, ved Volden etc.	3	2	2	1	2	"	1	"	"	"	"
Summa . . .	**211**	**216**	**146**	**146**	**113**	**114**	**65**	**64**	**36**	**45**	**12**
Frelserens Arbeidshus og Laz. og Prindsensgades Laz.	2	12	1	5	1	9	"	3	"	4	"
Optaget paa Gader og Veie, uden Logis etc.	8	"	4	"	5	6	3	4	7	"	3
Fra Skibe	20	"	10	"	10	"	3	"	2	"	1

Aug.	Deraf døde.		21—27 Aug. Syge.		Deraf døde.		28 Aug.—3 Sept. Syge.		Deraf døde.		4—10 Sept. Syge.		Deraf døde.	
Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
3	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	1	"	"	1	"	"	1	"	1	"	1	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	"	1	1	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
7	5	3	1	1	1	"	2	"	1	"	1	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
18	15	9	10	11	6	8	2	2	1	1	"	"	"	"
"	"	"	5	"	3	"	1	"	"	"	"	"	"	"
6	"	5	"	1	"	"	1	1	1	"	1	"	1	"
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	1	"	3	"	1	"	1	"	1	"	"	"	"	"
"	"	"	2	"	1	"	1	1	1	1	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	1	"	"	2	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	"	1	1	"	"	"	"	1	"	1
4	"	3	1	"	"	"	1	"	"	"	1	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	1	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	2	1	2	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	1	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
1	"	1	"	1	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
1	"	"	"	1	"	"	"	1	"	1	1	"	1	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
10	6	7	8	6	3	3	6	2	4	2	2	1	1	1
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	"	"	1	1	1	1	1	"	"	"	3	1	2	"
1	5	1	2	"	2	"	4	"	1	"	1	"	"	"

Gader, Qvarterer etc.	11—17 Sept. Syge.		Deraf døde.		18—24 Sept. Syge.		Deraf døde.		25 Sept.—1 Oct. Syge.		
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
St. Annæ Øster Qvarter.											
Nyhavn, B. S.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Toldbodgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Annæ Plads	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Strandstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Strandstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
Amaliegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Toldbodplads	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Norgesgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kongens Nytorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kongensgade 216/272	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Dronningens Tvergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Academigade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Toldbodvei	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Citadellet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Blancogade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
Almindeligt Hospital	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Frederiks Hospital	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Annæ Hospital	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Østerbro	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørrebro	2	"	2	"	"	1	"	1	1	"	"
Ladegaarden	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vesterbro	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Frue Arbeidshus og Lazareth	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Suhmsgadens Lazareth	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Christianshavn.											
Brogade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Strandgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Kongensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kongensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Torvegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Torvegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Annægade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Overgaden neden Vandet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Overgaden oven Vandet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Torvet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Dronningensgade	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Store Søndervoldstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Sophiegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Prindsensgade	"	"	"	"	1	"	1	"	"	1	"
Amagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Baadsmandsstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Laboratoriet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Amagerbro	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Exercerplads	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"
Holms Huse, ved Volden etc.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	2	1	2	1	"	1	"
Frelsers Arbeidshus og Laz. og Prindsensgades Laz.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Optagne paa Gader og Veie, uden Logis etc.	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Fra Skibe	4	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"

abel B.

Juni—27 Juli.		Deraf døde.		28 Juli—1 Oct.		Deraf døde.		12 Juni—1 Oct.		Deraf døde.	
Syge.				Syge.				Syge.			
d.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
4	6	2	3	3	5	1	2	7	11	3	5
9	3	3	"	"	1	"	1	9	4	3	1
4	5	3	3	"	4	"	3	4	9	3	6
8	8	4	5	4	2	4	1	12	10	8	6
10	10	8	10	5	5	4	3	15	15	12	13
31	30	20	18	5	2	3	1	36	32	23	19
42	32	38	28	1	1	1	1	43	33	39	29
18	28	11	17	3	4	2	4	21	32	13	21
1	"	1	"	"	"	"	"	1	"	1	"
39	52	25	31	7	12	5	5	46	64	30	36
1	5	"	2	"	"	"	"	1	5	"	2
5	13	5	9	"	"	"	"	5	13	5	9
20	18	13	11	1	1	1	1	21	19	14	12
2	"	2	"	1	"	1	"	3	"	3	"
4	10	2	5	"	1	"	"	4	11	2	5
98	220	137	142	30	38	22	22	228	258	159	164
83	361	158	318	15	33	11	27	198	394	169	345
26	33	15	22	1	1	1	1	27	34	16	23
1	7	1	2	2	5	2	2	3	12	3	4
13	17	9	11	5	7	2	6	20	24	11	17
55	72	42	44	115	116	80	74	170	188	122	118
26	30	21	22	20	4	12	2	46	34	33	24
4	3	2	1	9	20	5	7	13	23	7	8
6	17	4	9	2	1	"	"	8	18	4	9
2	10	"	9	"	5	"	1	2	15	"	10
5	"	2	"	10	9	7	7	15	9	9	7
11	7	9	4	15	7	10	3	26	14	19	7
1	1	1	1	"	1	"	"	1	2	1	1
6	3	2	1	9	14	6	6	12	17	8	7
3	5	3	4	8	6	7	4	11	11	10	8
18	20	16	13	16	12	9	8	34	32	25	21
21	20	16	16	22	20	7	10	43	40	23	26
3	3	3	3	4	5	2	1	7	8	5	4
15	21	12	16	12	13	4	8	27	34	16	24
2	1	1	1	2	7	1	4	4	8	2	5
42	62	30	51	60	61	32	35	102	123	62	86
6	7	4	6	7	3	4	2	13	10	8	8
39	44	31	35	24	24	11	15	63	68	42	50
52	53	38	36	31	28	22	16	83	81	60	52
68	71	41	49	35	35	21	22	103	106	62	71
2	1	1	"	1	1	1	1	3	2	2	1
1	"	1	"	"	"	"	"	1	"	1	"
1	1	1	1	4	2	1	1	5	3	2	2
3	4	1	3	9	14	4	7	12	18	5	10
2	3	2	1	4	"	2	"	6	3	4	1
98	327	215	241	273	262	151	150	571	589	366	391
6	39	4	30	2	19	1	4	8	58	5	34
16	4	12	3	23	10	12	5	39	14	24	8
85	"	50	"	36	1	18	1	121	1	68	1

Gader, Qvarterer etc.	12—18 Juni. Syge.		Deraf døde.		19—25 Juni. Syge.		Deraf døde.		26 Juni—2 Juli. Syge.		D d
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
Rosenborg Qvarter.											
Store Kjøbmagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Springgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Møntergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vognmagergade	"	"	"	"	"	2	"	"	2	5	1
Store Brøndstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Brøndstræde	"	"	"	"	"	1	"	1	3	1	2
Gothersgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Slippen og Landemærket	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"
Aabenraa	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Hauserpladsen, Suhmsgade, Pustervig etc.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Gjertrudstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Tornebuskegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kultorvet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørrevold	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"
Summa	"	"	"	"	"	3	"	1	6	12	3
Kjøbmager Qvarter.											
Østergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Pilestræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kronprindsensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kjøbmagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Klareboderne	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Sværtegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gammelmønt	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Christenbernikovstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Antoniestræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Peder Madsens Gang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Pistolstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Didrikbadskjærs Gang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Regnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Lille Regnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Møntergade	"	"	"	"	"	1	"	1	1	"	1
Store Grønnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Prammandens Gang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Grønnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kongens Nytorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gothersgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	"	1	"	1	1	1	1
Frimands Qvarter.											
Skindergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vimmelskaftet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kjøbmagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Klosterstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Graabrødretorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Løvstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Trompetergang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Helliggeiststræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kokkegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

el B.

–9 Juli.		Deraf døde.		10–16 Juli.		Deraf døde.		17–23 Juli.		Deraf døde.	
Syge.				Syge.				Syge.			
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	"	3	"	1	"	2	3	"	1
"	2	"	2	"	1	"	"	2	"	1
2	1	"	7	2	6	1	7	7	5	5
"	"	"	1	"	1	"	1	"	1	"
2	"	2	"	1	"	1	4	5	3	3
"	"	"	1	1	1	1	"	3	"	2
1	"	"	2	2	1	2	2	"	"	"
"	"	"	6	1	3	"	5	5	3	3
"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	1	2	1	2
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
1	"	1	2	"	1	"	"	1	"	"
7	3	3	25*	7	16	5	23	28	14	17
1	"	"	"	"	"	"	1	1	"	1
2	"	2	1	"	"	"	1	"	1	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	2	"	1	"	2	2	1	1
"	"	"	2	2	1	"	1	3	1	"
1	"	1	"	"	"	"	1	"	1	"
"	"	"	8	3	6	2	5	9	2	4
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	3	"	2	"	2	"	1
"	"	"	1	"	"	"	"	1	"	"
"	"	"	1	"	1	"	4	2	2	1
"	"	"	1	"	1	"	2	2	1	1
"	"	"	"	"	"	"	3	3	3	"
"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
1	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
5	"	3	17	8	11	4	21	27	12	11
"	"	"	"	"	"	"	2	"	2	"
"	1	"	"	"	"	"	"	1	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
"	"	"	"	"	"	"	2	"	1	"
"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	"	"	2	3	1	2
"	"	"	"	"	"	"	1	1	1	1
2	"	1	"	1	1	1	"	7	6	5	3

Gader, Qvarterer etc.	24–30 Juli. Syge.		Deraf døde.		31 Juli–6 Aug. Syge.		Deraf døde.		7–13 Aug. Syge.		
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md
Rosenborg Qvarter.											
Store Kjøbmagergade	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"
Springgade	6	8	3	5	5	4	4	2	3	4	1
Møntergade	3	3	2	2	1	2	1	1	1	"	"
Vognmagergade	11	7	6	3	6	17	2	13	5	11	3
Store Brøndstræde	"	3	"	2	6	5	3	3	1	"	"
Lille Brøndstræde	9	7	7	4	2	3	2	1	4	"	1
Gothersgade	2	3	1	1	"	2	"	2	1	2	1
Slippen og Landemærket . .	"	2	"	1	2	"	2	"	1	"	1
Aabenraa	5	4	3	2	7	7	6	7	3	2	3
Hauserpladsen, Suhmsgade, Pustervig etc.	2	"	"	"	1	1	1	"	"	"	"
St. Gjertrudstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
Tornebuskegade	2	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Kultorvet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørrevold	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa . . .	**40**	**37**	**23**	**20**	**31**	**41**	**21**	**29**	**20**	**19**	**10**
Kjøbmager Qvarter.											
Østergade	1	"	"	"	1	1	"	"	"	1	"
Pilestræde	2	"	"	"	1	2	1	1	"	"	"
Kronprindsensgade	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"
Store Kjøbmagergade	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Klareboderne	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Sværtegade	2	"	1	"	1	1	"	1	"	"	"
Gammelmønt	5	2	2	2	3	7	"	5	"	2	"
Christenbernikovstræde . . .	2	3	2	2	2	3	"	2	2	2	2
Antoniestræde	1	3	1	2	1	2	"	"	3	"	1
Peder Madsens Gang	20	18	16	11	12	12	7	6	6	2	5
Pistolstræde	1	"	1	"	"	1	"	"	"	2	"
Didrikbadskjærs Gang	"	2	"	1	1	"	1	"	"	4	"
Store Regnegade	1	2	1	2	4	5	3	1	"	2	"
Lille Regnegade	2	1	1	1	5	9	3	4	2	2	2
Møntergade	1	2	"	2	3	1	3	"	3	"	3
Store Grønnegade	6	4	3	2	6	4	3	4	1	3	1
Prammandens Gang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Grønnegade	2	"	1	"	1	"	1	"	"	"	"
Kongens Nytorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gothersgade	1	"	1	"	"	"	"	"	"	1	"
Summa . . .	**47**	**38**	**30**	**25**	**42**	**48**	**22**	**24**	**17**	**21**	**12**
Frimands Qvarter.											
Skindergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vimmelskaftet	"	1	"	1	"	1	"	"	1	"	1
Store Kjøbmagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2	1
Klosterstræde	1	1	1	1	3	3	2	2	"	"	"
Graabrødretorv	"	1	"	1	2	2	1	1	"	"	"
Løvstræde	3	1	2	"	"	1	"	1	1	"	1
Trompetergang	1	1	1	1	"	1	"	"	"	"	"
Lille Helliggeiststræde	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Kokkegade	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Summa . . .	**5**	**6**	**4**	**5**	**6**	**8**	**4**	**4**	**3**	**2**	**5**

B.

Aug.	Deraf døde.		21—27 Aug.		Deraf døde.		28Aug.—3Sept.		Deraf døde.		4—10 Sept.		Deraf døde.	
ge.			Syge.				Syge.				Syge.			
Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	"	1	5	4	3	1	"	"	"	"	"	1	"	1
"	"	"	1	2	1	2	1	"	1	"	"	"	"	"
6	1	2	"	"	"	"	1	1	1	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	1	1	2	1	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	"	2	"	1	"	1	1	1	1	1	"	"	"	"
6	"	4	2	2	1	"	"	"	"	"	1	"	1	"
1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	1	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
20	2	12	11	10	8	4	3	2	3	1	1	1	1	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	1	2	"	3	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
1	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
3	"	"	2	"	1	"	2	1	"	1	"	"	"	"
1	"	1	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	2	"	1	3	1	"	"	"	"	"	"
1	"	1	1	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	"	1	"	1	"	1	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	1	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	1	1	3	1	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"

Gader, Qvarterer etc.	11—17 Sept. Syge.		Deraf døde.		18—24 Sept. Syge.		Deraf døde.		25 Sept.—1 Oct. Syge.		
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	
Rosenborg Qvarter.											
Store Kjøbmagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Springgade	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Møntergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vognmagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Brøndstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Brøndstræde	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gothersgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Slippen og Landemærket	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Aabenraa	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Hauserpladsen, Suhmsgade, Pustervig etc.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Gjertrudstræde	2	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Tornebuskegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kultorvet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørrevold	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	2	2	1	1	"	"	"	"	"	"	"
Kjøbmager Qvarter.											
Østergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Pilestræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kronprindsensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kjøbmagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Klareboderne	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Sværtegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gammelmønt	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Christenbernikovstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Antoniestræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Peder Madsens Gang	1	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"
Pistolstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Didrikbadskjærs Gang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Regnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Regnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Møntergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Grønnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Prammandens Gang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Grønnegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kongens Nytorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gothersgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	1	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"
Frimands Qvarter.											
Skindergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vimmelskaftet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kjøbmagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Klosterstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Graabrødretorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Løvstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Trompetergang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Helliggeiststræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kokkegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

Tabel B.

Juni – 27 Juli. Syge.		Deraf døde.		28 Juli – 1 Oct. Syge.		Deraf døde.		12 Juni – 1 Oct. Syge.		Deraf døde.	
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
"	"	"	"	1	"	"	"	1	"	"	"
8	9	5	4	17	20	9	11	25	29	12	15
5	5	3	3	8	4	5	3	13	9	8	6
5	20	16	10	20	40	10	22	45	60	26	32
2	1	2	"	7	7	3	5	9	8	5	5
3	16	10	10	8	6	5	2	22	22	15	12
2	7	1	4	5	7	5	3	7	14	6	7
5	5	1	2	4	5	4	5	9	10	5	7
4	10	7	5	17	18	13	13	31	28	20	18
2	"	1	"	2	2	1	1	4	2	2	1
1	2	1	2	5	1	2	1	6	3	3	3
"	"	"	"	2	"	1	"	2	"	1	"
1	"	1	"	"	"	"	"	1	"	1	"
2	4	1	2	"	"	"	"	2	4	1	2
1	79	47	42	96	110	58	66	177	189	105	108
2	2	"	1	1	2	"	"	3	4	"	1
4	2	1	2	2	5	1	1	6	7	2	3
"	"	"	"	1	"	"	"	1	"	"	"
"	1	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
1	"	"	"	1	"	1	"	1	"	1	"
1	"	1	"	2	1	"	1	3	1	1	1
6	3	3	2	8	15	2	11	14	18	5	13
3	5	2	"	6	9	4	6	9	14	6	6
2	2	2	2	5	6	1	2	7	8	3	4
1	23	15	12	35	26	20	14	56	49	35	26
"	"	"	"	1	6	1	2	1	6	1	2
	6	"	4	5	8	1	5	5	14	1	9
	3	"	1	8	9	4	3	9	12	4	4
	2	3	1	8	12	6	7	14	14	9	8
	4	3	3	7	3	6	1	12	7	9	4
	6	5	2	11	8	5	5	17	14	10	7
	"	1	"	"	1	"	1	1	1	1	1
	1	"	"	3	1	2	"	4	2	2	"
	1	"	1	"	"	"	"	"	1	"	1
	1	1	1	"	3	"	3	1	4	1	4
0	62	37	32	104	115	54	62	164	177	91	94
2	"	2	"	"	"	"	"	2	"	2	"
1	2	1	1	2	1	2	"	3	3	3	1
1	"	"	"	1	2	1	1	2	2	1	1
	2	"	1	4	3	5	2	4	5	3	3
2	1	1	1	3	3	2	2	5	4	3	3
3	1	2	"	2	2	2	1	5	3	4	1
1	1	1	1	1	1	1	"	2	2	2	1
2	4	1	2	"	1	"	1	2	5	1	3
1	1	1	1	2	"	1	"	3	1	2	1
3	12	9	7	15	13	12	7	28	25	21	14

Gader, Qvarterer etc.	24—30 Juli. Syge.		Deraf døde.		31 Juli—6 Aug. Syge.		Deraf døde.		7—13 Aug. Syge.		Deraf døde.
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
Rosenborg Qvarter.											
Store Kjøbmagergade	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"
Springgade	6	8	3	5	5	4	4	2	3	4	1
Møntergade	3	3	2	2	1	2	1	1	1	"	"
Vognmagergade	11	7	6	3	6	17	2	13	5	11	3
Store Brøndstræde	"	3	"	2	6	5	3	3	1	"	"
Lille Brøndstræde	9	7	7	4	2	3	2	1	4	"	1
Gothersgade	2	3	1	1	"	2	"	2	1	2	1
Slippen og Landemærket	"	2	"	1	2	"	2	"	1	"	1
Aabenraa	5	4	3	2	7	7	6	7	3	2	3
Hauserpladsen, Suhmsgade, Pustervig etc.	2	"	"	"	1	1	1	"	"	"	"
St. Gjertrudstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
Tornebuskegade	2	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Kultorvet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørrevold	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa . . .	**40**	**37**	**23**	**20**	**31**	**41**	**21**	**29**	**20**	**19**	**10**
Kjøbmager Qvarter.											
Østergade	1	"	"	"	1	1	"	"	"	1	"
Pilestræde	2	"	"	"	1	2	1	1	"	"	"
Kronprindsensgade	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"
Store Kjøbmagergade	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Klareboderne	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Sværtegade	2	"	1	"	1	1	"	1	"	"	"
Gammelmønt	5	2	2	2	3	7	"	5	"	2	"
Christenbernikovstræde	2	3	2	2	2	3	"	2	2	2	2
Antoniestræde	1	3	1	2	1	2	"	"	3	"	1
Peder Madsens Gang	20	18	16	11	12	12	7	6	6	2	3
Pistolstræde	1	"	1	"	"	1	"	"	"	2	"
Didrikbadskjærs Gang	"	2	"	1	1	"	1	"	"	4	"
Store Regnegade	1	2	1	2	4	5	3	1	"	2	"
Lille Regnegade	2	1	1	1	5	9	3	4	2	2	2
Møntergade	1	2	"	2	3	1	3	"	3	"	3
Store Grønnegade	6	4	3	2	6	4	3	4	1	3	1
Prammandens Gang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Grønnegade	2	"	1	"	1	"	1	"	"	"	"
Kongens Nytorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gothersgade	1	"	1	"	"	"	"	"	"	1	"
Summa . . .	**47**	**38**	**30**	**25**	**42**	**48**	**22**	**24**	**17**	**21**	**12**
Frimands Qvarter.											
Skindergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vimmelskaftet	"	1	"	1	"	1	"	"	1	"	1
Store Kjøbmagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2	1
Klosterstræde	1	1	1	1	3	3	2	2	"	"	"
Graabrødretorv	"	1	"	1	2	2	1	1	"	"	"
Løvstræde	3	1	2	"	"	1	"	1	1	"	1
Trompetergang	1	1	1	1	"	1	"	"	"	"	"
Lille Helliggeiststræde	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Kokkegade	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Summa . . .	**5**	**6**	**4**	**5**	**6**	**8**	**4**	**4**	**3**	**2**	**3**

el B.

–9 Juli. Syge.		Deraf døde.		10–16 Juli. Syge.		Deraf døde.		17–23 Juli. Syge.		Deraf døde.	
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
	"	"	"	1	1	"	"	"	2	"	1
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	2	1	1	"	1	2	"	1
	"	"	"	3	2	3	1	4	5	3	3
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	2	1	2	4	2	3	"	3	2	2	"
	"	"	"	"	1	"	"	"	1	"	1
	1	"	1	"	2	"	2	"	10	"	10
	"	1	"	"	"	"	"	1	1	1	1
	1	"	1	"	"	"	"	4	4	3	3
	1	"	"	"	"	"	"	"	3	"	1
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
	"	"	"	"	4	"	2	2	2	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	2
	"	"	"	1	"	1	"	"	1	"	1
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	1	1	"	1	"	1	2	1	"
	"	"	"	3	8	1	6	8	28	7	13
	6	2	5	12	19	9	11	24	61	18	35
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	2	"	2
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"
	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	1
	"	"	"	"	"	"	"	2	5	1	1
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	1	"	1	5	10	1	4
	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
	"	"	"	1	"	1	"	1	2	1	2
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
	"	"	"	3	1	3	1	3	7	1	6
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	2	"	2
	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	2
	"	"	"	"	"	"	"	1	2	"	2
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
	1	"	"	5	2	5	1	9	18	4	16

Gader, Qvarterer etc.	24—30 Juli. Syge.		Deraf døde.		31 Juli—6 Aug. Syge.		Deraf døde.		7—13 Aug. Syge.		D d
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
Strand Qvarter.											
Gammelstrand	2	1	2	"	"	1	"	"	1	"	"
Naboløs	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Læderstræde	1	2	1	1	"	"	"	"	"	"	"
Gl. Amagertorv	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Ved Børsen	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"
Slottet	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	4	4	4	1	"	2	"	1	1	1	"
Øster Qvarter.											
Kongens Nytorv	"	"	"	"	2	"	1	"	1	"	1
Østergade	1	1	1	1	1	"	1	"	"	1	"
Store Kirkestræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Kongensgade	4	8	1	3	"	1	"	"	5	6	2
Nicolaigade	2	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Vingaardstræde	2	12	1	9	"	4	"	4	"	"	"
Smedens Gang	1	"	1	"	"	1	"	1	"	"	"
Holmensgade	7	10	5	9	"	"	"	"	"	1	"
Holmens Canal (ved Stranden)	"	2	"	"	1	"	"	"	"	"	"
Admiralgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Dybensgade	1	3	1	2	1	"	1	"	4	5	3
Sqvaldergade	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Nellikegade	1	"	"	"	"	1	"	"	"	1	"
Laxegade	3	1	1	"	1	"	"	"	"	2	"
Reverensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Boldhusgade	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Hummergade	1	"	1	"	"	2	"	1	"	"	"
Nyhavn, Charlottenb. Side	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	25	41	13	25	6	9	3	6	10	16	6
Snarens Qvarter.											
Nybrogade	6	7	5	6	"	1	"	"	1	1	1
Snaregade	4	2	3	2	"	4	"	2	1	1	1
Magstræde	14	9	11	6	4	1	3	1	"	"	"
Raadhusstræde	4	1	4	1	"	"	"	"	"	"	"
Compagnistræde	2	1	2	1	"	"	"	"	"	1	"
Brolæggerstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Knabrostræde	1	2	"	1	"	1	"	1	1	"	1
Badstuestræde	4	2	3	"	2	1	1	"	"	3	"
Hyskenstræde	"	1	"	1	"	1	"	"	"	"	"
Summa	35	25	28	18	6	9	4	4	3	7	3
Klædebo Qvarter.											
Rosenborggade	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Skindergade	2	2	1	1	"	"	"	"	"	"	"
Lille Kjøbmagergade	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kannikestræde	"	1	"	1	"	"	"	"	1	"	1
Krystalgade	3	"	2	"	1	"	1	"	1	"	1
Pederhvidtfeldtstræde	3	9	1	6	1	"	1	"	"	"	"
Rosengaarden	2	1	1	1	"	"	"	"	"	"	"
Store Fiolstræde	1	"	1	"	1	1	1	1	"	2	"
Lille Fiolstræde	2	3	"	3	"	1	"	1	"	"	"
Frederiksborggade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kultorvet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
St. Gjertrudstræde	"	1	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Tornebuskegade	1	"	"	"	1	1	1	"	"	"	"
Nørregade	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørrevold	"	"	"	"	1	3	1	2	"	1	"
Summa	17	17	8	12	6	6	6	4	2	4	2

bel B.

20 Aug. Syge.		Deraf døde.		21—27 Aug. Syge.		Deraf døde.		28 Aug.—3 Sept. Syge.		Deraf døde.		4—10 Sept. Syge.		Deraf døde.	
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	1	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	1	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	1	"	2	2	1	1	1	"	1	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	2	"	2	"	1	"	1
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	1	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	1	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	4	5	2	2	7	1	2	4	2	2	2	"	2	"	1
	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	2	"	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
	3	1	2	1	2	"	"	3	1	1	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	1	"	1	"
	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	1	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	1	2	2	"	1	"	2	"	1	1	1	1	1

Gader, Qvarterer etc.	12—18 Juni. Syge.		Deraf døde.		19—25 Juni. Syge.		Deraf døde.		26 Juni—2 Juli. Syge.		Der døde
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
Strand Qvarter.											
Gammelstrand	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Naboløs	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Læderstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gl. Amagertorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Ved Børsen	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Slottet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Øster Qvarter.											
Kongens Nytorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Østergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kirkestræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Kongensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nicolaigade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vingaardstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Smedens Gang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Holmensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Holmens Canal (ved Stranden)	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Admiralgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Dybensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
Sqvaldergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nellikegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Laxegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Reverensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Boldhusgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Hummergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nyhavn, Charlottenb. Side	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2	"
Snarens Qvarter.											
Nybrogade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Snaregade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Magstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	1
Raadhusstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
Compagnistræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Brolæggerstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Knabrostræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Badstustræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Hyskenstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	2
Klædebo Qvarter.											
Rosenborggade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Skindergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Kjøbmagergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Kannikestræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Krystalgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Pederhvidtfeldtstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Rosengaarden	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Fiolstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Fiolstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Frederiksborggade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kultorvet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Gjertrudstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Tornebuskegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørregade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørrevold	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

Tabel B.

3—9 Juli. Syge.		Deraf døde.		10—16 Juli. Syge.		Deraf døde.		17—23 Juli. Syge.		Deraf døde.	
Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
"	"	"	"	1	1	"	"	"	2	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	2	1	1	"	1	2	"	1
"	"	"	"	3	2	3	1	4	5	3	3
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	2	1	2	4	2	3	"	3	2	2	"
"	"	"	"	"	1	"	"	"	1	"	1
1	1	"	1	"	2	"	2	"	10	"	10
1	"	1	"	"	"	"	"	1	1	1	1
1	1	"	1	"	"	"	"	4	4	3	3
"	1	"	"	"	"	"	"	"	3	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
"	"	"	"	"	4	"	2	2	2	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	2
"	"	"	"	1	"	1	"	"	1	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	1	"	1	1	"	1	"	1	2	1	"
"	"	"	"	3	8	1	6	8	28	7	13
5	6	2	5	12	19	9	11	24	61	18	35
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	2	"	2
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"
"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	2	5	1	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	1	"	1	5	10	1	4
"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	"	1	"	1	2	1	2
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
"	"	"	"	3	1	3	1	3	7	1	6
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	2	"	2
"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	2
"	"	"	"	"	"	"	"	1	2	"	2
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
"	1	"	"	5	2	5	1	9	18	4	16

Gader, Qvarterer etc.	12—18 Juni. Syge.		Deraf døde.		19—25 Juni. Syge.		Deraf døde.		26 Juni—2 Juli. Syge.		
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
Nørre Qvarter.											
Nørrevold	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vestergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørregade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Pederstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Larsleistræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Studiestræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Larsbjørnstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Larsbjørnstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Teglgaardstræde	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Vestervold	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Møllen paa Volden	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Vester Qvarter.											
Vestergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Frederiksberggade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gl. og Nytorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lavendelstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Mikkelbryggersgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kattesundet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Farvergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gaasegade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vandkunsten	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Løngangsstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Frederiksholms Canal	"	"	"	"	1	1	"	1	"	"	"
Stormgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Ny Kongensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Ny Vestergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Philosophgangen	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Halmtorvet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	"	"	"	"	1	1	"	1	"	"	"
Vartou	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Totalsum	3	2	1	2	19	16	16	9	47	47	32

Tabel B.

3–9 Juli. Syge.		Deraf døde.		10–16 Juli. Syge.		Deraf døde.		17–23 Juli. Syge.		Deraf døde.	
Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
1	„	„	„	„	1	„	1	„	2	„	1
„	„	„	„	1	„	1	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	2	„	2	„
„	„	„	„	2	2	2	1	3	4	2	2
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	3	„	2	„	5	1	4	1
„	„	„	„	2	„	2	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	1	2	„	1
„	2	„	1	2	1	1	1	1	2	„	1
„	„	„	„	1	„	1	„	2	„	2	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
	2	„	1	11	4	9	3	14	11	10	6
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
1	„	„	„	„	„	„	„	1	„	1	„
„	„	„	„	„	„	„	„	2	2	1	2
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	1	„	1	„	„	1	2	1	2
„	3	„	3	1	„	„	„	2	3	2	2
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	1	„	1	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	1	„	„
„	„	„	„	„	1	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	1	„	1	„	1	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	2	„	2
„	„	„	„	„	„	„	„	1	„	1	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
	3	1	3	3	1	2	„	9	10	7	8
	„	„	„	„	„	„	„	1	6	1	6
2	153	114	113	550	524	398	391	826	1081	567	757

Gader, Qvarterer etc.	24—30 Juli. Syge.		Deraf døde.		31 Juli—6 Aug. Syge.		Deraf døde.		7—13 Aug. Syge.		I
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
Nørre Qvarter.											
Nørrevold	"	6	"	4	"	1	"	"	1	1	1
Vestergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørregade	1	"	1	"	"	2	"	"	"	1	"
St. Pederstræde	3	4	3	1	2	10	1	6	2	3	"
Larsleistræde	"	"	"	"	"	1	"	1	"	1	"
Studiestræde	9	9	6	7	7	7	4	3	7	6	2
Store Larsbjørnstræde	2	4	2	3	8	3	5	3	2	3	2
Lille Larsbjørnstræde	"	2	"	2	1	1	1	1	1	1	1
Teglgaardstræde	1	1	1	"	4	4	3	4	"	1	"
Vestervold	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Møllen paa Volden	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa . . .	**17**	**26**	14	17	**22**	**29**	14	18	**13**	**17**	6
Vester Qvarter.											
Vestergade	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Frederiksberggade	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"
Gl. og Nytorv	2	"	1	"	"	1	"	1	1	"	1
Lavendelstræde	4	4	2	2	"	1	"	1	1	"	"
Mikkelbryggersgade	5	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1
Kattesundet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Farvergade	3	5	2	5	3	3	1	3	1	2	1
Gaasegade	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Vandkunsten	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Løngangsstræde	2	1	2	1	"	2	"	1	2	1	2
Frederiksholms Canal	"	1	"	1	1	1	"	1	2	"	1
Stormgade	2	2	1	2	"	"	"	"	"	1	"
Ny Kongensgade	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"
Ny Vestergade	1	1	1	1	"	1	"	1	"	"	"
Philosophgangen	"	4	"	3	2	2	1	1	"	3	"
Halmtorvet	"	2	"	1	"	1	"	1	"	"	"
Summa . . .	**20**	**23**	10	18	**9**	**15**	4	13	**9**	**9**	6
Vartou	**10**	**46**	9	41	**5**	**31**	4	24	"	6	"
Totalsum . . .	**813**	**983**	536	674	**436**	**523**	255	311	**213**	**233**	122

Tabel B.

3—9 Juli.		Deraf døde.		10—16 Juli.		Deraf døde.		17—23 Juli.		Deraf døde.	
Syge.				Syge.				Syge.			
Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	1	"	"	3	"	1	"	2	3	"	1
2	"	2	"	2	"	1	"	"	2	"	1
2	2	1	"	7	2	6	1	7	7	5	5
"	"	"	"	1	"	1	"	1	"	1	"
"	2	"	2	"	1	"	1	4	5	3	3
"	"	"	"	1	1	1	1	"	3	"	2
"	1	"	"	2	2	1	2	2	"	"	"
"	"	"	"	6	1	3	"	5	5	3	3
"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	2	1	2
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"
"	1	"	1	2	"	1	"	"	1	"	"
4	7	3	3	25	7	16	5	23	28	14	17
"	1	"	"	"	"	"	"	1	1	"	1
"	2	"	2	1	"	"	"	1	"	1	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	2	"	1	"	2	2	1	1
"	"	"	"	2	2	1	"	1	3	1	"
"	1	"	1	"	"	"	"	1	"	1	"
"	"	"	"	8	3	6	2	5	9	2	4
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	3	"	2	"	2	"	1
"	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"	"
"	"	"	"	1	"	1	"	4	2	2	1
"	"	"	"	1	"	1	"	2	2	1	1
"	"	"	"	"	"	"	"	3	3	3	"
"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
"	1	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
"	5	"	3	17	8	11	4	21	27	12	11
"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	2	"
1	"	1	"	"	"	"	"	"	1	"	"
1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	1	"
"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	1	"	"	2	3	1	2
"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	1	1
2	"	1	"	1	1	1	"	7	6	5	3

Gader, Qvarterer etc.	11—17 Sept. Syge.		Deraf døde.		18—24 Sept. Syge.		Deraf døde.		25 Sept.—1 Oct. Syge.		
	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.
Nørre Qvarter.											
Nørrevold	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vestergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nørregade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
St. Pederstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Larsleistræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Studiestræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Store Larsbjørnstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lille Larsbjørnstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Teglgaardstræde	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vestervold	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Møllen paa Volden	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	2	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"
Vester Qvarter.											
Vestergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Frederiksberggade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gl. og Nytorv	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lavendelstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Mikkelbryggersgade	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1
Kattesundet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Farvergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Gaasegade	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vandkunsten	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Løngangsstræde	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Frederiksholms Canal	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Stormgade	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Ny Kongensgade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Ny Vestergade	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Philosophgangen	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Halmtorvet	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	1	2	"	1	"	"	"	"	1	"	1
Vartou	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Totalsum	19	14	7	6	5	6	5	5	3	4	2

ni—27 Juli. Syge.		Deraf døde.		28 Juli—1 Oct. Syge.		Deraf døde.		12 Juni—1 Oct. Syge.		Deraf døde.	
	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.	Md.	Qv.
	6	"	5	2	5	2	2	3	11	2	7
	"	1	"	"	"	"	"	1	"	1	"
	"	3	"	"	3	"	1	3	3	3	1
	10	5	4	14	22	7	12	20	32	12	16
	"	"	"	"	3	"	2	"	3	"	2
	4	10	3	29	28	16	19	41	32	26	22
	3	2	2	13	9	9	7	15	12	11	9
	4	"	3	5	3	4	3	6	7	4	6
	5	2	3	14	11	9	7	18	16	11	10
	"	3	"	"	"	"	"	3	"	3	"
	"	1	"	"	"	"	"	1	"	1	"
	32	27	20	77	84	47	53	111	116	74	73
	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"
	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1
	"	2	"	5	2	3	1	7	2	5	1
	3	2	3	4	5	2	3	8	8	4	6
	1	1	1	9	6	5	4	14	7	6	5
	2	2	2	"	"	"	"	2	2	2	2
	9	2	8	8	7	5	5	11	16	7	13
	1	"	1	1	1	"	"	1	2	"	1
	1	"	"	1	2	"	1	1	3	"	1
	"	2	"	4	8	4	4	6	8	6	4
	2	"	1	3	2	1	2	4	4	1	3
	3	1	2	2	3	"	2	3	6	1	4
	"	1	"	1	"	1	"	3	"	2	"
	2	"	2	1	2	1	2	1	4	1	4
	1	1	1	3	8	2	5	4	9	3	6
	1	"	1	"	4	"	3	"	5	"	4
	26	14	22	43	51	25	33	67	77	39	55
	29	7	28	9	62	8	49	17	91	15	77
5	2425	1441	1702	1280	1439	757	837	3355	3864	2198	2539
								7219		4737	

Stand og Næringsvei.	12 Juni — 27 Juli.													
	Hovedpersoner.								Bipersoner.					
	Mandkjøn.				Qvindekjøn.				Mandkjøn.				Qvindek	
	Husbonden.		Sönnerne.		Madmoderen.		Döttrene.		Manden.		Sönnerne.		Konen.	
	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
Geistl., Kirkebetjente, Lærerstanden	2	2	"	"	2	2	2	2	1	1	"	"	"	"
Civile Betjente og Embedsm.	30	21	3	2	10	7	8	5	41	31	3	1	20	18
Privatis. Videnskabsm. etc.	6	4	2	1	4	3	3	2	1	1	"	"	1	1
Læger	12	8	"	"	2	1	1	1	1	1	"	"	"	"
Jordemødre	1	1	"	"	2	2	1	"	"	"	"	"	"	"
Sygevogtere, Opvartningskoner, Vaagekoner	7	4	4	3	108	71	"	"	"	"	"	"	"	"
Officerer, Embedsm. ved Landmilitair-Etaten	2	2	"	"	2	1	"	"	1	1	1	1	"	"
Dito ved Sømilitair-Etaten	4	4	"	"	"	"	2	2	1	1	"	"	"	"
Underofficerer og Soldater	104	67	4	4	12	10	"	"	"	"	"	"	"	"
Matroser af Haandværksst.	22	13	8	7	9	8	6	6	"	"	"	"	"	"
De, som have deres Næring af Søen	186	122	19	15	74	58	25	16	"	"	"	"	"	"
Bagere	2	2	1	"	"	"	"	"	7	3	2	2	1	1
Barberer	1	"	"	"	1	1	"	"	1	1	"	"	"	"
Blikkenslagere	1	1	"	"	2	1	"	"	4	3	"	"	1	1
Bogbindere	1	"	"	"	"	"	"	"	2	2	"	"	"	"
Bogtrykkere	"	"	"	"	"	"	1	1	5	4	1	1	1	"
Bryggere (Øl-)	"	"	"	"	"	"	"	"	3	3	"	"	2	2
Bryggere (Eddike-)	1	1	1	1	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Brændevinsbr. og Destillat.	1	1	"	"	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"
Bundtmagere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bødkere	3	2	2	1	1	1	1	"	10	7	2	1	3	1
Børstenbindere	"	"	"	"	2	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Bøssemagere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Cigarmagere	2	2	3	3	2	2	"	"	1	1	2	1	3	1
Dreiere (Kunst-)	"	"	"	"	1	"	"	"	4	1	"	"	1	"
Farvere og Trykkere	2	1	"	"	2	1	"	"	1	1	"	"	"	"
Filehuggere	1	1	"	"	1	1	1	1	1	1	"	"	"	"
Forgyldere	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Garvere og Felberedere	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	1	"
Gjørtlere	"	"	"	"	"	"	"	"	4	1	"	"	1	1
Glarmestere	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Grov-, Klein- og Nagelsmede	8	6	1	1	6	6	1	1	40	27	14	10	18	12
Guldslagere og Guldtrækkere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Guldsmede	2	1	"	"	1	1	"	"	3	2	1	1	"	"
Handskemagere	2	1	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	2	2
Hattemagere	"	"	"	"	1	1	"	"	3	2	"	"	2	2
Hjulmænd	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Hørsvingere	1	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Jernstøbere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kammagere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kobbersmede	"	"	"	"	2	2	"	"	1	1	"	"	"	"
Kobbertrykkere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Kurvemagere	1	1	"	"	2	1	"	"	1	"	"	"	2	2
Lysestøbere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Malere (ikke Kunstmalere)	2	2	"	"	3	3	"	"	6	4	1	1	"	"
Murere	3	1	"	"	1	"	"	"	47	33	5	5	19	13
Møllere (Mel- og Gryn-)	1	"	"	"	"	"	"	"	1	1	1	1	"	"
Naalemagere	"	"	"	"	1	1	"	"	2	1	"	"	"	"
Parykmagere, Friseurer og Haarskjærere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Possementmagere	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"
Rebslagere	"	"	"	"	"	"	"	"	6	3	3	2	3	2

28 Juli — 1 October.

Hovedpersoner.							Bipersoner.							
Mandkjøn.			Qvindekjøn.				Mandkjøn.				Qvindekjøn.			
den.	Sönnerne.		Madmoderen.		Döttrene.		Manden.		Sönnerne.		Konen.		Döttrene.	
D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
„	„	„	1	1	2	2	4	2	„	„	„	„	1	„
14	3	3	11	6	9	8	24	17	4	2	13	7	6	5
2	1	„	1	1	„	„	3	2	„	„	„	„	„	„
1	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	1	„	4	3	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
2	1	1	24	7	1	„	„	„	„	„	„	„	„	„
2	„	„	2	2	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	1	1	1	1	3	3	2	2	1	„	„	„
7	2	2	2	2	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
14	2	1	21	16	6	3	„	„	„	„	„	„	„	„
43	13	8	20	15	22	13	„	„	„	„	„	„	„	„
2	„	„	„	„	„	„	8	5	2	2	3	3	1	1
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1	1
„	1	1	„	„	1	1	1	„	1	1	1	1	„	„
„	„	„	„	„	„	„	4	2	„	„	„	„	„	„
„	1	„	„	„	„	„	3	3	1	„	2	1	2	2
„	„	„	1	„	„	„	3	1	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
3	1	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	1	1	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
1	1	1	„	„	„	„	7	2	1	1	1	1	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	1	1	„	„	„	„	„	„
1	„	„	„	„	„	„	5	3	3	3	3	2	„	„
1	1	„	1	1	„	„	1	1	„	„	3	1	1	1
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	2	2	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	2	2	2	1	3	1	1	1
„	„	„	1	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	1	1	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
2	„	„	3	3	„	„	29	21	3	2	17	10	3	2
„	„	„	„	„	„	„	1	1	„	„	„	„	„	„
1	„	„	1	1	„	„	2	2	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	3	1	2	„	2	1	2	1
„	„	„	„	„	„	„	3	1	1	„	2	1	„	„
„	„	„	„	„	„	„	1	1	„	„	„	„	„	„
1	„	„	„	„	„	„	2	1	„	„	„	„	„	„
1	1	1	„	„	„	„	3	3	„	„	„	„	„	„
1	1	1	„	„	2	1	1	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	1	1	„	„	„	„	„	„	1	1	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	3	„	„	„	3	2	„	„
1	„	„	„	„	„	„	1	1	1	„	„	„	„	„
1	1	1	„	„	1	1	6	6	3	2	3	„	1	1
„	„	„	1	„	„	„	31	20	3	1	16	7	4	3
„	1	1	„	„	„	„	3	1	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
1	1	„	„	„	1	1	1	1	„	„	„	„	„	„
„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
2	2	1	„	„	„	„	6	4	1	1	5	4	„	„

Stand og Næringsvei.	12 Juni — 27 Juli.													
	Hovedpersoner.								Bipersoner.					
	Mandkjøn.				Qvindekjøn.				Mandkjøn.				Qvinde	
	Husbonden.		Sönnerne.		Madmoderen.		Döttrene.		Manden.		Sönnerne.		Konen.	
	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
Sadelmagere	1	"	"	"	1	"	1	1	2	2	"	"	3	3
Seil-, Flag- og Compasmagere	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	2	1
Seildugsfabriqueurer	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"
Skibs- og Baadebyggere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Skomagere	27	20	5	4	13	8	3	2	56	40	12	8	35	21
Skorstensfeiere	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"
Skræddere	12	12	"	"	8	7	2	1	33	20	5	5	13	9
Slagtere	1	1	1	1	1	1	"	"	1	1	"	"	1	"
Snedkere	13	7	"	"	6	5	1	1	42	23	7	6	25	16
Stenhuggere	1	1	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	3	2
Stolemagere	1	1	"	"	1	1	"	"	2	1	"	"	2	1
Syning, Spinden og Strikning	"	"	"	"	107	55	"	"	"	"	"	"	"	"
Tobaksspindere	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	3
Tømmermænd	2	2	"	"	"	"	"	"	34	25	3	3	10	7
Uhrmagere	2	2	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"
Vognfabriqueurer	2	1	"	"	"	"	2	1	3	3	"	"	"	"
Vævere (Bomulds- og Linned-)	2	2	1	"	1	1	"	"	33	21	3	2	23	16
Andre industrielle Næringsveie	14	10	1	"	11	9	1	"	22	11	"	"	11	5
Grosserere	3	3	"	"	2	1	1	1	"	"	"	"	"	"
Kjøbmænd	"	"	"	"	2	2	1	1	1	1	"	"	"	"
Høkere	24	20	3	2	16	12	6	5	"	"	"	"	"	"
Mæglere (Skibs- og andre)	1	"	2	2	1	1	1	"	1	"	"	"	"	"
Apothekere	"	"	1	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"
Boghandlere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Conditorer	"	"	"	"	1	"	"	"	1	1	1	"	"	"
Hørkræmmere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Jernkræmmere	2	2	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Læderhandlere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Mel- og Grynhandlere	1	1	"	"	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"
Meubelh. og Marchandisere	3	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Modehandlere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Porcellains- og Pottehandlere	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Silke- og Klædekræmmere	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Tracteurer, Gjestgivere, Kromænd, Værtshusholdere	15	11	4	2	12	7	2	2	"	"	"	"	"	"
The-, Caffe- og Ølskjenkere	1	1	"	"	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"
Urtekræmmere	5	3	"	"	2	2	"	"	1	1	"	"	"	"
Vinhandlere	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vognm., Hyrekudske, Hesteudleiere	4	2	2	2	3	2	"	"	24	19	3	1	3	3
Smaahandlere	13	10	1	1	11	7	1	1	2	"	"	"	2	"
Pensionister og Capitalister	7	6	"	"	2	1	4	2	"	"	"	"	"	"
Tjenestefolk	34	22	3	3	151	65	"	"	"	"	"	"	"	"
Portnere	24	18	1	1	12	6	1	"	"	"	"	"	"	"
Dagleiere	395	274	32	20	187	125	35	23	"	"	"	"	"	"
Fattige	246	208	"	"	504	436	"	"	"	"	"	"	"	"
De, som ere i Straffeanstalter	76	48	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Arrestanter	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Andre, som ikke drive bestemt Næring	14	"	57	31	155	64	85	56	"	"	"	"	"	"
Enker	"	"	12	5	430	347	17	9	"	"	"	"	"	"
Summa	1364	965	175	113	1903	1557	216	143	466	311	70	52	221	146

28 Juli — 1 October.

Hovedpersoner.								Bipersoner.							
Mandkjøn.				Qvindekjøn.				Mandkjøn.				Qvindekjøn.			
Manden.		Sönnerne.		Madmoderen.		Döttrene.		Manden.		Sönnerne.		Konen.		Döttrene.	
	D.	S	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
	2	"	"	"	"	"	"	3	2	3	1	"	"	2	2
	"	"	"	1	1	"	"	1	1	"	"	"	"	1	1
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	"	"	"	"	"	2	1	"	"	1	"	"	"
	9	3	3	10	9	1	"	34	23	10	6	15	6	9	2
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	7	4	3	11	3	2	1	24	10	7	4	17	5	7	2
	1	1	"	2	1	1	1	1	1	"	"	"	"	1	1
	5	3	3	8	5	1	"	40	23	12	9	19	12	7	4
	"	1	"	"	"	"	"	3	2	1	1	3	1	1	"
	"	"	"	"	"	1	"	2	1	2	1	2	1	"	"
	"	"	"	95	34	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	"	"	"	"	"	2	1	"	"	2	"	"	"
	3	"	"	"	"	"	"	20	14	2	1	5	4	2	1
	1	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	24	14	4	3	8	2	3	1
	4	"	"	1	"	"	"	10	6	3	2	8	5	3	2
	1	"	"	"	"	3	1	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	9	1	1	11	7	2	1	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"
	1	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	1	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
6	11	2	1	9	7	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	1	1	"	5	1	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"
4	3	"	"	1	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	1	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"
	"	"	"	2	1	1	"	12	7	1	1	8	6	5	2
3	2	"	"	5	5	"	"	4	3	"	"	2	1	"	"
8	6	1	"	10	7	7	5	"	"	"	"	"	"	"	"
6	8	"	"	104	37	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
5	2	"	"	1	"	2	1	"	"	"	"	"	"	"	"
9	159	38	17	121	73	27	18	"	"	"	"	"	"	"	"
3	31	"	"	111	82	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
5	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
3	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
3	9	82	39	67	38	74	36	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	18	11	337	250	17	11	"	"	"	"	"	"	"	"
66	390	188	99	1016	608	188	107	351	221	75	47	170	87	65	35

Stand og Næringsvei.	12 Juni — 1 October.															
	Hovedpersoner.								Bipersoner.							
	Mandkjøn.				Qvindekjøn.				Mandkjøn.				Qvindekjøn.			
	Husbonden.		Sønnerne.		Medmoderen.		Døtrene.		Manden.		Sønnerne.		Konen.		Døtrene.	
	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
Geistl., Kirkebetjente, Lærerstanden	2	2	"	"	3	3	4	4	5	3	"	"	"	"	1	
Civile Betjente og Embedsm.	48	35	6	5	21	13	17	13	65	48	7	3	33	25	12	7
Privatis. Videnskabsm. etc.	8	6	3	1	5	4	3	2	4	3	"	"	1	1	"	
Læger	14	9	"	"	2	1	1	1	1	1	"	"	"	"	"	
Jordemødre	1	1	1	"	6	5	1	"	"	"	"	"	"	"	"	
Sygevogtere, Opvartningskoner, Vaagekoner	10	6	5	4	132	78	1	"	"	"	"	"	"	"	"	
Officerer, Embedsm. ved Landmilitair-Etaten	4	4	"	"	4	3	"	"	1	1	1	1	"	"	"	
Dito ved Sømilitair-Etaten	4	4	"	"	1	1	3	3	4	4	2	2	1	"	"	
Underofficerer og Soldater	127	74	6	6	14	12	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
Matroser af Haandværksst.	46	27	10	8	30	24	12	9	"	"	"	"	"	"	"	
De, som have deres Næring af Søen	266	165	32	23	94	73	47	29	"	"	"	"	"	"	"	
Bagere	4	4	1	"	"	"	"	"	15	8	4	4	4	4	2	2
Barberer	1	"	"	"	1	1	"	"	1	1	"	"	"	"	1	1
Blikkenslagere	1	1	1	1	2	1	1	1	5	3	1	1	2	2	"	
Bogbindere	1	"	"	"	"	"	"	"	6	4	"	"	"	"	"	
Bogtrykkere	"	"	1	"	"	"	1	1	8	7	2	1	3	1	3	2
Bryggere (Øl-)	"	"	"	"	1	"	"	"	6	4	"	"	2	2	"	
Bryggere (Eddike-)	1	1	1	1	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
Brændevinsbr. og Destillat.	4	4	1	"	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
Bundtmagere	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
Bødkere	4	3	3	2	1	1	1	"	17	9	3	2	4	2	"	
Børstenbindere	"	"	"	"	2	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
Bøssemagere	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	
Cigarmagere	3	3	3	3	2	2	"	"	6	4	5	4	6	3	1	1
Dreiere (Kunst-)	2	1	1	"	2	1	"	"	5	2	"	"	4	1	3	2
Farvere og Trykkere	2	1	"	"	2	1	"	"	1	1	"	"	"	"	1	1
Filehuggere	1	1	"	"	1	1	1	1	1	1	"	"	"	"	"	
Forgyldere	1	"	"	"	"	"	"	"	2	2	"	"	"	"	"	
Garvere og Felberedere	"	"	"	"	"	"	"	"	3	2	2	1	4	1	1	1
Gjørtlere	"	"	"	"	1	"	"	"	4	1	"	"	1	1	"	
Glarmestere	2	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
Grov-, Klein- og Nagelsmede	12	8	1	1	9	9	1	1	69	48	17	12	35	22	12	9
Guldslagere og Guldtrækkere	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	
Guldsmede	3	2	"	"	2	2	"	"	5	4	1	1	"	"	"	
Handskemagere	3	1	"	"	"	"	"	"	4	1	2	"	4	3	3	1
Hattemagere	"	"	"	"	1	1	"	"	6	3	1	"	4	3	"	
Hjulmænd	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	
Hørsvingere	3	1	"	"	1	1	"	"	2	1	"	"	"	"	"	
Jernstøbere	2	1	1	1	"	"	"	"	3	3	"	"	"	"	"	
Kammagere	1	1	1	1	"	"	2	1	1	"	"	"	"	"	"	
Kobbersmede	"	"	"	"	3	3	"	"	1	1	"	"	1	1	"	
Kobbertrykkere	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
Kurvemagere	1	1	"	"	2	1	"	"	4	"	"	"	5	4	"	
Lysestøbere	1	1	"	"	"	"	"	"	1	1	1	"	"	"	"	
Malere (ikke Kunstmalere)	4	3	1	1	3	3	1	1	12	10	4	3	3	"	1	1
Murere	3	1	"	"	2	"	"	"	78	53	8	6	35	20	9	3
Møllere (Mel- og Gryn-)	1	"	1	1	"	"	"	"	4	2	1	1	"	"	1	1
Naalemagere	"	"	"	"	1	1	"	"	2	1	"	"	"	"	"	
Parykmagere, Friseurer og Haarskjærere	1	1	"	"	"	"	1	1	1	1	"	"	"	"	"	
Possementmagere	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	
Rebslagere	2	2	1	"	"	"	"	"	12	7	4	3	8	6	4	2

abel C.

Stand og Næringsvei.	12 Juni — 1 October.															
	Hovedpersoner.								Bipersoner.							
	Mandkjøn.				Qvindekjøn.				Mandkjøn.				Qvindekjøn.			
	Husbonden.		Sönnerne.		Madmoderen.		Döttrene.		Manden.		Sönnerne.		Konen.		Döttrene.	
	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
Adelmagere	3	2	"	"	1	"	1	1	5	4	3	1	5	3	3	3
Bil-, Flag- og Compasmagere	"	"	"	"	1	1	"	"	2	2	"	"	2	1	2	1
Bildugsfabriqueurer	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Bikbs- og Baadebyggere	1	1	"	"	"	"	"	"	2	1	"	"	1	"	"	"
Bokmagere	41	29	8	7	23	17	4	2	90	63	22	14	50	27	26	11
Bokrstensfeiere	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"
Brædderе	24	19	4	3	19	10	4	2	57	30	12	9	30	14	13	4
Bagtere	2	2	2	1	3	2	1	1	2	2	"	"	1	"	2	2
Benedkere	23	12	3	3	14	8	2	1	82	46	19	15	44	28	15	9
Benhuggere	1	1	1	"	"	"	"	"	4	2	1	1	6	3	1	"
Bolemagere	1	1	"	"	1	1	1	"	4	2	2	1	4	2	"	"
Byning, Spinden og Strikning	"	"	"	"	202	89	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bobaksspindere	3	1	"	"	"	"	"	"	2	1	"	"	3	3	"	"
Bømmermænd	5	5	"	"	"	"	"	"	34	39	5	4	15	11	4	3
Birmagere	3	3	"	"	"	"	"	"	2	1	"	"	"	"	"	"
Bognfabriqueurer	3	1	"	"	"	"	2	1	3	3	"	"	"	"	"	"
Bævere (Bom.- og Linned-)	2	2	1	"	1	1	"	"	57	35	7	5	31	18	14	12
Bndre industr. Næringsveie	20	14	1	"	12	9	1	"	32	17	3	2	19	10	7	3
Brosserere	6	4	"	"	2	1	4	2	"	"	"	"	"	"	"	"
Bjøbmænd	1	1	"	"	2	2	1	1	1	1	"	"	"	"	"	"
Bøkere	36	29	4	3	27	19	8	6	"	"	"	"	"	"	"	"
Bæglere (Skibs- og andre)	1	"	2	2	1	1	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"
Apothekere	"	"	1	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	1	1
Boghandlere	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Conditorer	3	3	"	"	1	"	"	"	1	1	1	"	1	1	"	"
Børkræmmere	1	1	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bernkræmmere	2	2	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bæderhandlere	1	1	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bel- og Grynhandlere	2	1	"	"	3	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Beubelh. og Marchandisere	3	3	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bodehandlere	"	"	"	"	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Borcellains- og Pottehandlere	2	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bilke- og Klædekræmmere	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Bracteurer, Gjestgivere, Kromænd, Værtshusholdere	31	22	6	3	21	14	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"
The-, Kaffe- og Ølskjenkere	3	2	1	"	7	3	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Urtekræmmere	9	6	"	"	3	3	1	"	1	1	"	"	"	"	"	"
Vinhandlere	1	1	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"
Vognm., Hyrekudske, Hesteudleiere	4	2	2	2	5	3	1	"	36	26	4	2	13	9	7	3
Bmaahandlere	16	12	1	1	16	12	1	1	6	3	"	"	4	1	"	"
Pensionister og Capitalister	15	12	1	"	12	8	11	7	"	"	"	"	"	"	"	"
Tjenestefolk	50	30	3	3	255	102	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Portnere	29	20	1	1	13	6	3	1	"	"	"	"	"	"	"	"
Dagleiere	664	433	70	37	308	198	62	41	"	"	"	"	"	"	"	"
Fattige	289	239	"	"	615	518	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
De, som ere i Straffeanstalter	81	50	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Arrestanter	5	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Andre, som ikke drive bestemt Næring	47	9	139	70	222	102	159	92	"	"	"	"	"	"	"	"
Enker	"	"	30	16	767	577	34	20	"	"	"	"	"	"	"	"
Summa	2030	1355	863	212	2919	1965	404	250	817	532	145	99	391	233	150	91

28 Juli — 1 October.

Hovedpersoner.								Bipersoner.							
Mandkjøn.				Qvindekjøn.				Mandkjøn.				Qvindekjøn.			
Husbonden.		Sönnerne.		Madmoderen.		Döttrene.		Manden.		Sönnerne.		Konen.		Döttrene.	
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
"	"	"	"	1	1	2	2	4	2	"	"	"	"	1	"
18	14	3	3	11	6	9	8	24	17	4	2	13	7	6	5
2	2	1	"	1	1	"	"	3	2	"	"	"	"	"	"
2	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	1	"	4	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
3	2	1	1	24	7	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	2	"	"	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	1	1	1	3	3	2	2	1	"	"	"
23	7	2	2	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
24	14	2	1	21	16	6	3	"	"	"	"	"	"	"	"
80	43	13	8	20	15	22	13	"	"	"	"	"	"	"	"
2	2	"	"	"	"	"	"	8	5	2	2	3	3	1	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1
"	"	1	1	"	"	1	1	1	"	1	1	1	1	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	4	2	"	"	"	"	"	"
"	"	1	"	"	"	"	"	3	5	1	"	2	1	2	2
"	"	"	"	1	"	"	"	3	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
3	3	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	1	1	1	"	"	"	"	7	2	1	1	1	1	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"
1	1	"	"	"	"	"	"	5	3	3	3	3	2	"	"
2	1	1	"	1	1	"	"	1	1	"	"	3	1	1	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	2	2	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	2	2	2	1	3	1	1	1
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
4	2	"	"	3	3	"	"	29	21	3	2	17	10	3	2
"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"
1	1	"	"	1	1	"	"	2	2	"	"	"	"	"	"
1	"	"	"	"	"	"	"	3	1	2	"	2	1	2	1
"	"	"	"	"	"	"	"	3	1	1	"	2	1	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"
2	1	"	"	"	"	"	"	2	1	"	"	"	"	"	"
2	1	1	1	"	"	"	"	3	3	"	"	"	"	"	"
1	1	1	1	"	"	2	1	1	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"	1	1	"	"
1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	3	2	"	"
1	1	"	"	"	"	"	"	1	1	1	"	"	"	"	"
2	1	1	1	"	"	1	1	6	6	3	2	3	"	1	1
"	"	"	"	1	"	"	"	31	20	3	1	16	7	4	3
"	"	1	1	"	"	"	"	3	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1	1	"	"	"	"	1	1	1	1	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2	2	1	"	"	"	"	"	6	4	1	1	5	4	"	"